

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, zafino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

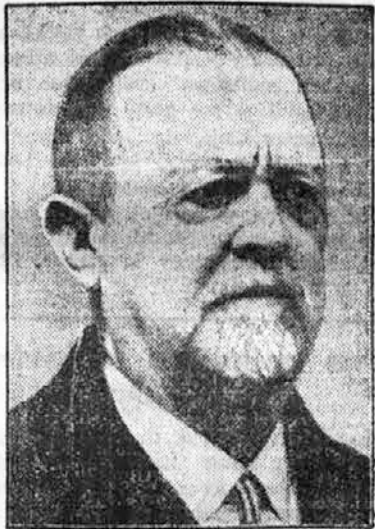
Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-69.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 44

Ljubljana, nedelja, dne 22. februarja 1931

Leto II.

Grof Bugala,

minister za gospodarstvo v novi španski vladi

Položaj na Španskem

Madrid, 21. februarja. AA. Republikaški in socialistični voditelji, zaprti v prestolnici, so dejali, da njihova stranka ne bo kandidirala pri prihodnjih volitvah. Vlada jih bo skušala pregovoriti, naj prekličejo svoj sklep. Za posredovalca med vlado, socialisti in republikanci je bil določen vojvoda Maura.

Pred ostavko romnske vlade

Bukarešta, 21. februarja. n. Sinoči so se na stanovanju ministrskega predsednika Mirones-ucja sestali romunski ministri. Poljedelski minister Madgear je ob tej priliki izjavil, da bi bilo najbolje, da poda vlada ostavko. Sličen stališče je zavzel tudi notranji minister Miha-lake. Sklenili so, da pozovejo dr. Maniuja, naj se povrne v Romunijo in znova prevzame vodstvo stranke. Bivši državni tajnik Angelescu je odpotoval v Francijo, da to sporoči dr. Maniuju.

Fašistovske vabe Romuniji

Rim, 21. februarja. n. »Giornale d'Italia« poroča, da se bodo v Bukarešti te dni pričela pogajanja za sklenitev grško-romunske trgovinske pogodbe. Znani fašistovski agitator Cosel-schi je napisal članek in ga objavil v listu »Volonta d'Italia«. Pozval je Grčijo in Romu-nijo, da se sporazumeta. Romuniji je svetoval, da se pogodi tudi z Bolgarijo in da ji odstopi del Dobrudže. Sploh je Romuniji očital, da je napravila veliko politično napako, ker se je priključila k Mali antanti. S tem si je zvezala roke in prišla v težek položaj. Danes je Romu-nija po mnenju Coselschija izolirana in bi bila zanj edina rešitev ta, da se nasloni na Italijo in da se pogodi in pomiri z Bolgarijo.

Izgon madjarskih državlj-anov iz Romunije

Bukarešta, 21. februarja. n. Romunska vla-da je sklenila, da do 15. marca izžene v Mad-jarsko vse artiste in artistinje, natakarte in muzikante, ki so madjarski državljani.

Prebivalstvo Romunije

Bukarešta, 21. februarja. n. Po podatkih o ljudskem šteju ima danes Romunija 17.820.000 prebivalcev. Od tega odpade na Transilvanijo 5,5 milijonov, na Bukovino 850.000, na Besara-bijo 2.720.000, na staro kraljevino 8.750.000 duš.

Ureditve vprašanja bivših avstro-ogrskih dolgov

Pariz, 21. februarja. AA. Zastopniki Jugosla-vije, Rumunije, Poljske, Avstrije in Češkoslo-vške so podpisali sporazum s francoskimi, bel-gijskimi, britanskimi in drugimi porterji bivših avstro-ogrskih dolgov v skupnem znesku 10 mi-lijard kron. Vprašanje tega dolga je bilo rešeno na konferenci v Haagu. Po tej konferenci pa je bilo v rokah zasebnih porterjev še za 2 mi-lijardi kron teh dolgov. Sedaj je bilo s tem sporazumom rešeno tudi to vprašanje. Romunija prevzame 700 milijonov kron, na Jugoslavijo pa odpade 44 milijonov papirnatih kron. Jugosla-vija se je obvezala, da bo ta dolg poravnala do 5. januarja 1937, a za vsaki 100 kron bo pla-čala 451 švicarskih frankov.

Zahteve flamskih separatistov v Belgiji

Bruselj, 21. februarja. AA. Parlamentarna frakcija flamskih nacionalistov je sklenila predložiti parlamentu načrt, ki naj izpremeni Belgijo v zvezno državo. Posamezne pokrajine naj imajo svoje uprave. V Eupen-Malmedyju naj bi bilo ljudsko glasovanje o tem, ali naj se ti kraji ponovno priključijo Nemčiji.

Novi sovjetski poslanik v Rimu

Moskva, 21. februarja. AA. Za poslanika so-vjetske unije v Italiji je bil imenovan član zu-najšega komisarijata Rosenberg.

Podrobnosti o atentatu na albanskega kralja

Atentatorja sta dva bivša albanska oficirja - Politično ozadje atentata - Številne preiskave in aretacije med albanskimi emigranti

Dunaj, 21. februarja. d. Z današnjim uradnim poročilom o včerajšnjem atentatu na kralja Ahmeda Zogua se objavlja: Kralj Ahmed Zogu je sinoči posetil pred-stavo državne opere in je vzel sedež v lo-ži št. 2, prvo nadstropje. — V njegovem spremstvu so bili albanski dvorni minister Libahova, njegov adjutant major Llesh To-pollai, albanski konzul Saracci, telesni zdravnik Basho in Albanec Mati. Malo mi-nut po končani predstavi je kralj s svojim spremstvom zapustil poslopje opere pri izhodu v Operngasse. Tam je z Libahovom in s Topollajem stopil v avtomobil, ki je čakal pred vhomom. Drugi gg. so vstopili v drug avtomobil. V tem trenutku sta se v bližini avtomobila nenadoma pojavili dve osebi in oddali več strelcev na kralja, ki je sedel v avtomobilu. Kralj ni bil za-det, pač pa sta dva strela zadela adjutan-ta Topollaja od zadaj v glavo. Topollaj je bil na mestu mrtev. Tudi dvorni minister je dobil strel in sicer v desno nogo pod kolenom. Njemu je rešilno društvo nudilo prvo pomoč in ga potem prepeljalo v sa-natorij Löw. Policija je oba atentatorja ta-koj nato prišla in jih oddala ravnateljstvu zvezne policije. Prvi od atentatorjev je al-banski orožniški častnik Ndok Gjelošhi, ki se je rodil 15. septembra 1893 v Skadru in je tja pristojen. Je rimsko-katoliške vere in oženjen in že več let živi na Dunaju. Sedaj stanuje s svojo soprogo v XVIII. okraju. Drugi atentator je Aziz Cami. On je bil svoj čas albanski stotnik. Rodil se je 21. januarja 1893 v Vilatu (v današnji Grčiji) in stanuje sedaj v III. okraju na Dunaju. Pri zasliševanju na policijskem ravnateljstvu sta oba izjavila, da sta imela namen kralja usmrtiti, ker ga »smatrata za izdajalca nad albanskim narodom in kri-vega ruina dežele«. Gjelošhi je dejal, da je samo slučajno prišel mimo opere. Ko je tam zagledal kralja, je nanj ustrelil, ne da bi se bil preje s kom radi tega sporazu-mel. Temu nasproti pa izjavlja Cami, da se je skupaj z Gjelošhijem včeraj v bližnji operni kavarni dogovarjal o atentatu. Pri Camiju so našli samokres ruskega izvora.

Vseh sedem patron, ki so bile v samokre-su, je bilo izstreljenih. Pri Gjelošhiju so našli eno strelno pištolo, iz katere sta bila izstreljena dva strela. Gjelošhi je dalje iz-javil, da obžaluje, da ni mogel izvršiti svo-je namere, da bi kralja umoril. Kralj da je škodljivec svojega naroda. Gjelošhi in Ca-mi sta bila od kralja obsojena na smrt. — Oba atentatorja obžalujeta, da sta zadela osebe, ki jih nista hotela zadeti.

Dunaj, 21. februarja. d. V stanovanju obeh aretiranih atentatorjev so še v teku noči izvršili hišno preiskavo. Policija je našla mnogo korespondence in jo zapleni-la, vendar pa v njej ni bilo nič posebnega. Zvezna policija je hkrati povabila k sebi vse na Dunaju živeče albanske emigrante in pri nekaterih izvršila tudi hišno pre-iskavo. Albanske emigrantske skupine na Dunaju so razdeljene na tri politične stranke. Nekateri so »balkanofilci«, drugi so »rusofilci«, a tretji zopet »bolgarofilci«. Čud-no je, da atentatorja na albanskega kralja pripadajo različnim skupinam. Gjelošhi je pri rusofilcih, med tem ko je Cami prista-h Fan Nolijs. Oba atentatorja, ki jih je po-licija že pri prejšnjih zaslišanjih večkrat posvarila, sta vedno ponosno poudarjala, da sta med vojno kot žandarmerijska čast-nika v Albaniji delovala za Avstrijo. V vsem so prijeli 12 albanskih emigrantov in jih zaprli v policijske zapore, kjer jih še zaslišujejo. Med njimi sta tudi voditelj e-migrantske skupine Priština in njegova žena.

Kako se je izvršil atentat

Dunaj, 21. februarja. AA. Korbiro po-roča: Glede snočnjega atentata na kralja Zoga se je naknadno ugotovilo to-le:

Ko je albanski kralj stopil v avtomobil, je bil prostor okoli njega popolnoma pra-zen. Takrat pa sta se nenadoma pojavila dva človeka, ki sta z dveh strani stopila proti avtomobilu, potegnili velike pištole in iz njih izpalili več strelcev. Eden od nji-ju je bil že oddal dva strela, ko so prisko-čili stražniki, oba napadalec prijeli in ji-ma izvili orožje iz rok. Minister dvora al-banskega kralja Libahova, ki je tudi sam,

stoječ ob strani, dobil več strelcev, je po-tegnil revolver in sprožil na atentatorje, ki pa jih ni zadel.

Dunaj, 21. februarja. AA. Korbiro po-roča: Atentat na kralja Zoga je bil storjen v trenutku, ko je kralj že sedel v avtomo-bilu po odhodu iz opere ob 21.15 po kon-čani predstavi. Da se je atentat izjalovil, je zasluga kraljevega adjutanta Ilea Popo-laja, ki je takoj po prvem strelu skočil pred vrata avtomobila in s svojim tele-som zavaroval kralja. Zadet od več stre-lov se je kraljev adjutant zgrudil mrtev na tla. Medtem pa je tudi minister dvora Ekem Libahova opazil atentatorje in vi-del, da je adjutant ranjen. Takoj je pote-gnil revolver in začel streljati na napadal-ce, pri čemer je bil tudi sam zadet. Ko je kralj videl, da je adjutant padel, je stopil iz avtomobila in vzdignil adjutanta s tal. Medtem pa so že stražniki prijeli atenta-torje. Obstoji verzija, da so se atentatorji vrstili drug za drugim. Oddanih je bilo 12 do 15 strelcev.

Dunaj, 21. februarja. AA. Korbiro po-roča: Danes dopoldne je policija zaslišala ranjenega maršala dvora kralja Zoga, Li-bohova, ki se zdravi v sanatoriju Loew. Maršal dvora je podrobno opisal vez potek atentata in izjavil, da se je že nahajal v avtomobilu, ko je padel prvi strel. Slišal je štiri strele, in eden ga je zadel v nogo.

Policija je nadalje zaslišala atentatorje, ki pa niso ničesar novega izjavili. Domne-vajo, da je v atentatu sodelovala še neka tretja oseba.

Dunaj, 21. februarja. AA. Albanska čast-nika, ki sta bila udeležena pri atentatu na albanskega kralja Ahmeda Zoga, sta po daljšem zasliševanju priznala, da so za-rotniki sklenili umoriti kralja v neki du-najski kavarni v četrtek zvečer. Častnika sta izjavila, da so hoteli umoriti Ahmeda Zoga, ker ga smatrata za izdajalca alban-skega naroda, katerega je izročil v eksplo-atacijo Italiji. Policija je preiskala danes popoldne stanovanja vseh Albancev, ki so na Dunaju in doslej aretirala 16 oseb.

Ponesrečena italijanska propaganda v Grčiji

Akcija, s katero naj bi se pri obnovi grške mornarice izpodrinila Anglija, se ni po-srečila - Polemike med angleškim in lašistovskim tiskom

Rim, 21. februarja. n. Pred kratkim še so fašistovski listi ostro protestirali proti britanskim finančnikom in ladjedelnicam ter trdili, da z vsemi mogočimi sredstvi pobijajo in ovirajo razvoj italijanske trgo-vinske mornarice. Anglija se po njihovem mnenju na vse načine trudi, da bi na Sre-dozemskem morju onemogočila konkuren-co italijanskega pomorstva. Zaradi tega so Angleži podprli razvoj grške in jugoslo-vanske mornarice.

V zvezi s tem je danes objavila »Tribu-na« članek, s katerim odgovarja na pisanje »Daily Telegrapha«, ki je pred dnevi oči-tal italijanski vladi, da stremi za tem, da bi preskrbela italijanske ladjedelnice z na-ročili iz Grčije in ostalega Levanta. V Ate-nah je zaradi tega italijanska vlada raz-vila živahno agitacijo, da bi Grčija naročila svoje nove tovrne in potniške parnike pri italijanskih ladjedelnicah. Italijanske ladjedelnice so spričo tega stavile never-jetno nizke odškodnine. Italiji se sicer v Grčiji njena kampanja ni posrečila, a od Turčije in Rusije je dobila več naročil za gradnjo parnikov. »Tribuna« se čudi, da se Angleži zaradi tega razburjajo, in trdi, da grade italijanske ladjedelnice prav tako solidne parnike kakor angleške.

Neka rimska poročevalska agencija je iz-dala poročilo, v katerem opozarja na ak-cijo britanske vlade, ki je posebno v Gr-čiji zelo močna. Grška vlada namerava v kratkem reorganizirati grško vojno mor-narico in vojno letalstvo. Pri tem jo na-merava podpirati britanska vlada. Grški mornariški minister Argiropulos bo te dni sklical grške pomorske strokovnjake na se-stanek in bo na tem sestanku razvil grški pomorski program. Po tem programu je

določeno, da se stare grške ladje čimprej eliminirajo in da se vojna mornarica ob-novi z močnimi lahкими edinicami ter da se obenem organizira grško vojno le-talstvo. V kratkem prispe v Grčijo tudi po-sebna britanska pomorska komisija, ki bo pomagala organizirati in reorganizirati

grško mornarico in letalstvo. Šef te bri-tanske komisije bo kapetan vojnega broda »Holland«, ki je v zadnjem času tudi šef admiralskega štaba II. britanske morna-riške eskadre. Pomorski in letalski pro-gram grške republike bo, kot zatrjujejo, treba izvršiti v prihodnjih sedmih letih.

Nov poljski glas o velikih zagrebških dneh

Navdušenje je prekosilo vse nade — »Pečat, s katerim je potrjen začetek jugoslovanskega edinstva«

Lvov, 21. februarja. l. »Slovo Polske« prinaša članek svojega posebnega dopis-nika iz Zagreba. V tem članku je med drugim rečeno: Bivam tu v Zagrebu po svečanih tednih »belega« Zagreba po velikih spontanah manifestacijah Hrvatov za jugoslovansko edinstvo. Še sedaj se pozna-jo sledovi tega svečanega razpoloženja. Prebivalstvo glavnega hrvatskega mesta je ohranilo v živem spominu velike dneve. Zagreb je imel zares resne razloge, da se je radoval. Njegov pomen in značaj so znali najvišji faktorji v državi pravilno oceniti. Dva tedna je bival v Zagrebu kra-ljevski par in z viharim entuzijazmom so ga sprejeli, tako da je navdušenje preko-silo vse nade. Bila je v resnici srečna ide-ja, da sta kralj Aleksander in kraljica Ma-rija posetila »beli« Zagreb. Kraljevo geslo je: »Kralj in narod ne rabita posredoval-cev«. To geslo je silno odjeknilo v narod-nih masah, ki so manifestirale za svojo vdanost za vladarja kot tudi svoje navdu-šenje za državno edinstvo, ki ga predsta-lja jugoslovanska monarhija. Hrvatje so

zelo ponosni na svoje tradicije, ker je iz njihove sredine vznikla ideja jugoslovan-skega edinstva in ker so že od nekdaj že-leli, da bi Zagreb postal druga jugoslo-vanska prestolnica. Kraljevski akt z dne 6. januarja 1926 je pripravil teren jugoslo-vanskemu edinstvu. Ze veliko zborovanje hrvatskih kmetov je bila značilna manife-stacija, ki je pričala o spremembah, ki so nastale na Hrvaškem. Manifestacije za ča-sa kraljevega bivanja v Zagrebu so tra-jale neprestano dva tedna. Ti veliki tedni »belega« Zagreba in vse Hrvatske so uda-rili pečat zvezi med Hrvati in Srbi, s ka-terim je potrjen začetek jugoslovanskega edinstva.

Italijanska eskadra obišče nemške vode

Rim, 21. februarja. AA. Oddelek italijanske vojnne mornarice bo poleti obiskal nemška pri-stanišča. Križarka »Amalfi« bo s tremi pod-mornicami odplula v vzhodno morje ter prista-la v Kielu, Stettinu in Gdanskem.

Socijalna narodna politika

V proračunski debati čehoslovaškega parlamenta je imel dr. K. Kramář velik govor, v katerem se je dotaknil vseh važnejših gospodarskih vprašanj ter nato govoril tudi o socijalni politiki. Med drugim je dejal, da je dolžnost države, da vodi socijalno politiko. To resnico oznanja že 40 let in realisti (med katerimi je bil tudi Kramář, op. ured.) so bili tisti, ki so to misel zanesli v avstrijski parlament. Od nekdaj pa je tudi bila misel čeških narodnjakov, da mora biti Čehoslovaška na čelu vseh socijalno dobro urejenih držav in to je vsled nacionalne misli, ki zahteva blagostanje za slehernega poedince. Zato treba voditi socijalno politiko, a ne kot razredno, temveč kot narodno politiko.

Kakor čehoslovaška, tako je tudi jugoslovanska nacionalna misel socijalna misel in zato so bili jugoslovanski nacionalisti vedno tudi za socijalno politiko. A ne samo z besedo, temveč tudi z dejanjem so dokazali svoje socijalno čustvovanje. Komaj je nastala Jugoslavija, je bila takoj uzakonjena socijalna zaščita in delavsko zavarovanje se je izvedlo tako obsežno, da še danes velik del delodajalcev ni z njim zadovoljen. Vse te zakone pa je dala skupščina, v kateri so bili zastopniki razredno orientiranega delavstva v tako neznatni manjšini, da sploh niso mogli odločilno vplivati na sklepe skupščine. Sklepi skupščine so bili odvisni le od nacionalističnih zastopnikov in zato so pri nas vse socijalne pridobitve njih zasluga. Prav tako je agrarna reforma zasluga nacionalistov in izvedena bi bila v idealni obliki, da niso razni tuji interesi, pa tudi ob preobratu neizogibne napake, izvedbo agrarne reforme ovirale ter jo poslabšale. A tudi sicer se je v Jugoslaviji po zaslugi nacionalistov vedno skrbelo za socijalno politiko in delavec ni bil pri nas nikdar brezpravna raja. Jasno pa je, da trili pri naši splošni revščini ni mogel doseči onega socijalnega položaja, ko v bogati Ameriki. Zato pa tudi ni bil nikdar tako brezobzirno izkoriščen ko v Ameriki.

Kljub temu socijalnemu čustvovanju nacionalistov pa so bili zast., niki delavske razredne politike vedno silno ogorčeni, če si je dovolil tudi nacionalist zavzemati za delavske pravice. Ti zastopniki mednarodne razredne politike so smatrali, da se samo oni smejo zanimati za delavski položaj in d imajo v tem pogledu kar monopolno stališče. Tako daleč so zašli v svojem fanatizmu, da so zamerjali nacionalistom socijalno čustvovanje in da so skoraj posili hoteli, da bi bili vsi nacionalisti nasprotniki delavcev.

Zakaj to? so se spraševali nacionalisti in ni čuda, če v tem neverjetnem dejstvu niso mogli najti idealnih motivov. Ni imel sicer jugoslovanski delavec bogzna kako velike politične moči, toda tolik jo je vendar imel, da je za nekatere poedince zadoščevala. Poleg tega pa je imel jugoslovanski delavec vedno tudi mnogo smisla za svoje strokovne organizacije, za katere je bil vedno pripravljen žrtvovati tudi od svoje borne plače. In tudi v tem je nastalo za nekaj ljudi prost. V tem pa je tudi vzrok vsega tega strahu, da bi si tudi nacionalisti pridobili zaupanje delavstva in zato se je slikalo nacionaliste vedno kot one gr e ljudi, ki hočejo delavcu samo slabo. Če se je le kje na svetu slišalo o katerem nacionalistu kakšno nesocijalno dejanje, takoj so ta greh naprtili jugoslovanskemu nacionalistu, pa čeprav je bil ta še tako velik revež! Z vso doslednostjo se je tako postalo in očitno jugoslovanske nacijalisti brezsrčni in nesocialni. Tudi v svoji p-av so ti klevetniški znali, da je ta nacionalist pripravljen dati tudi svoje življenje za blagor celote, kateri pripada on prav tako ko razredno orientirani delavec.

Kakor pa nima in ne more imeti nihče monopola na nacionalizem, tako tudi nihče ne more imeti monopola na socijalno čustvovanje. Ni socializem zato tu, da bi ga nekateri izkoristili, temveč da pride tudi mali človek do blagostanja. Kdor je res in tudi v svojem srcu socijalno čuteč, ta bo vesel, čim več ljudi hoče delavcu pomagati, ta ne bo nikogar odbijal ali celo izključeval od socijalizma. Zato pa so i inji dogodki zopet dokazali, da se nekateri zastopniki razrednega delavstva te svoje socijalne dolžnosti ne zavedajo in da bi najraje zapli zopet v vodo, ki so bile pred 6. januarjem. Ni naša krivda, če moramo to konstatirati, naša krivda pa bi bila, če bi molčali na pojave, kakršni so e pokazali pri agitaciji za olitve v II. rudarsko skupino.

Pred podpisom trgovinske pogodbe s čehoslovaško Sporazum glede vseh vprašanj — Veliko zadovoljstvo v praških političnih krogih

Praga, 22. februarja. n. Trgovinska pogajanja med Čehoslovaško in Jugoslavijo so v glavnem zaključena. Včeraj je na seji ministrskega sveta čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš v svojem poročilu naglasil, da je sporazum dosežen v vseh vprašanjih in da se sedaj urejajo le še podrobnosti. Poljedelski minister Bradač je priredil snoči banket na čast jugoslovanske trgovinske delegacije. Šef jugoslovanske delegacije načelnik dr. Pilja je moral odpotovati v Pariz na agrarno konferenco. D. njegovega povratka ga bo kot načelnika delegacije nadomestoval svetnik trgovin-

skega ministrstva dr. Lazarevič. Sedaj sestavljajo tekst pogodbe in pregledujejo njene tehnične dele.

V Pragi vlada veliko zadovoljstvo, da je prišlo do končnega sporazuma v vseh vprašanjih glede nove trgovinske pogodbe s kraljevino Jugoslavijo. Vladni krogi z gotovostjo pričakujejo, da pride v kratkem v Prago jugoslovanski trgovinski minister dr. Demetrovič, da podpiše pogodbo. Prav tako pričakujejo, da se še pred koncem tega meseca povrne v Prago šef jugoslovanske trgovinske delegacije načelnik dr. Pilja.

Prvi dan menarodnih tekem v Bohinju

V tekni na 18 km zmagal Nemecky Josef (ČSR) — Joško Janša (SK Ilirija) drugi — Slavnostni banket

Boh. Bistrica, 21. februarja.

V petek zvečer je začelo deževati in je bilo vso noč do 11. dopoldne. Izgledi za tekmovalce niso bili preveč rožnati. Med udeleženci tekme na 18 km je vladala precejšnja nervoznost. Vse vprek so se povpraševali, kako bodo »mazelic«. Maža je že itak poglavitna, za tak teren pa še prav posebno. Tudi med gosti gledalci je vladal nekam šuden nemir. Poučeni lajčki so dobro vedli, da so Čehoslovaki poslali najmočnejšo ekipo in so ugibali, kakšne šanse imajo v primeri z njimi naši tekmovalci. Prav posebno je bil vsem na jeziku naš večkratni državni prvak Joško Janša, ki so ga smatrali za edinega resnega konkurenta Čehoslovakom. Za tem so imeli od naših tekmovalcev izglede na plasement Bervar, Gođec in drugi. Potek proge smo že javili včeraj. Omeniti bi bilo, da je tekmovalce zelo oviral potok pri približno 12. km, kjer je marsikdo štrbunknil v vodo.

Start.

Ob 9. zjutraj je bil start izpred hotela »Pri Sv. Janezu«. Na startu je bilo zastopanih 14 klubov, med njimi 7 Čehov in več Avstrijcev iz Celovca in Gradca. Vsega je bilo prijavljenih 70 tekmovalcev, od teh pa je startalo le 45, ker so se ostali zbači dežja. Na cilj jih je pripelo 39. Kot prvi je startal Lakota Ciril (Dovje-Mojstrana) in za njim ostali. Burno so gledalci pozdravljali Janšo, ki je imel startno številko 33. Kmalu po startu se je že vrnil prvi tekmovalce, in sicer Kraljevič, ki je napačno mazal.

Cilj.

Ze ob 10.30 se je zbralo na cilju in ob bližnji cerkvi sv. Janeza mnogo gledalcev, ki so napeto pričakovali prihoda prvih tekmovalcev. Okrog 10.45 se je prikazal izza gozdnega ovinka rdečebel obrobjeni temnomodri dres. Bila je številka 12, katero je imel češki tekmovalce Šimunek. Med viharjimi pozdravi je vozil proti cilju. Kmalu za njim se je prikazal drugi Čeh Kadavy s startno številko 20, nato Fišer (ČSR) s številko 22 in Snonek (ČSR) s števil. 23. V kratki razdalji sta jim sledila in zavila okrog cestnega ovinka še dva vozača König (Akademischer Skyklub Graz) s števil. 6 in Joško Janša (SK Ilirija) s števil. 33. Poslednji je vozil v neverjetnem tempu. Takoj so vsi napravili kratek račun: pogled na uro in že so vsi vedeli, da je izmed vseh dosegel najboljši čas. Veliko razburjenje se je polastilo gledalcev. Ugibali so, kateri izmed Čehov ima še možnost, da ga prehiti z boljšim časom. Za Janšo so prispeli še Feistauer Jaroslav (ČSR) in Buttensen (Norveška), ki je imel števil. 3. Da je prišel Norvežan tako pozno na cilj, je kriva smola, da si je takoj ob začetku zlomil palico in je 6 km vozil z eno samo. Nato mu je drugo palico posodil neki tekmovalce, ki je odstopil. Takoj n to se je pojavila izza gozda števil. 61. Izkazalo se je, da je bil to Čehoslovak Nemecky Josef. Jasno je bilo, da je prišel edino ta v poštev za mesto pred Janšo in res je to končni rezultat. potrdil Nemecky je med vožnjo padel v usodni potok, katerega smo že omenili, in bil bi skoraj utonil, toda pokazal je veliko hladnokrvnost utrjenega tekmovalce. je bil kmalu spe na nogah. Ob koncu bi bilo še omeniti, da so Čehoslovaki pokazali najboljši stil in da so se izkazali kot stari in nismečarji.

Plasement tekmovalcev

1. Nemecky Josef (ČSR), startna števil. 61, v času 1:39:33.
2. Janša Joško (SK Ilirija), st. števil. 33 — 1:40:11.
3. Šimunek Franto (ČSR), st. števil. 12 — 1:40:36.
4. Feistauer Jaroslav (ČSR), st. števil. 31 — 1:43:46.
5. Feistauer Josef (ČSR), st. števil. 42 — 1:44:20.
6. Kadavy Bohuslav (ČSR), st. števil. 20 — 1:45:02.
7. Fišer Josef (ČSR), st. števil. 22 — 1:45:11.
8. Snonek Bohuslav (ČSR), st. števil. 23 — 1:46:43.
9. Bervar Stane (Smučarski klub Ljubljana), st. števil. 38 — 1:49:58.
10. Jakopič Albin (Dovje-Mojstrana) st. števil. 37 — 1:52:34.
11. Gođec Tomaž (Smučarski klub Bohinj), st. števil. 63 — 1:53:35.

12. König Friedrich (Austria ASK Graz), st. števil. 6 — 1:53:41.

Janša Joško je dokazal, da predstavlja v Jugoslaviji poseben razred, da je kos tudi najboljšim srednjeevropskim smučarjem. Njegovo 2. mesto v tako ostri prvorazredni konkurenci je nad vse častno, saj ga loči od prvo-plasiranega le 38 sekund.

Izjava našemu poročevalcu.

Po tekmi je vaš poročevalec obiskal čehoslovaške tekmovalce v njihovi sobi, ki so mu dali naslednje izjave: Praga je bila idealna, prav tako markacija. Zelo so zadovoljni. Najstarejši čehoslovaški tekmovalce Feistauer Josef je star 39 let, tekmuje že 20 let, in je izjavil, da še nikoli ni vozil na tako lepi progi. Škoda je le, da je deževalo. Čehoslovaški potni maršal in voditelj čehoslovaške ekipe prof. Jaromilek je izjavil, da je Janša popolnoma zaslužil drugo mesto.

Za kombinacijo (tekma na 18 km in skoki) je bil plasement ta-le: 1. Nemecky Josef 360 točk, 2. Janša Joško 355:50, 3. Šimunek 346:50, 4. Feistauer Jaroslav 333, 5. Feistauer Josef 328:50, 6. Kadavy 324, 7. Jakopič Albin 276:75. Sleda še Černe, Zemva, Guttormsen (234) in drugi. Zvečer ob 20. uri so priredili na čast gostom banket, ki je potekel ob zvokih godbe Sokola I. zelo živahno. Za nedeljo napovedujejo lepo vreme. Tega dne se bodo pričeli ob 9:30 skoki za tekmovalce, ki tekmujejo v kombiniranem tekmovalstvu (18 km in skoki), popoldne ob 14. pa se prične skakalna tekma za poedince.

Odlični gostje na banketu

Sv. Janez v Bohinju, 21. februarja. p. Nocjo ob 21. se je na čast tekmovalcem vršil v salonu hotela pri Sv. Janezu svečan banket, ki so mu prisostvovali poleg gostov: ban Dravske banovine dr. Drago Marušič kot zastopnik predsednika ministrskega sveta, divizijski general Ilić, komandant dravske divizije kot zastopnik ministra za vojsko in mornarico soprogo in hčerko, dr. Borko, železniški direktor kot zastopnik prometnega ministra, dr. Ciril Žužek, ministrski svetnik kot zastopnik trgovinskega ministra, podban dr. Pirkmajer, inž. Božič, šef gozdne uprave, dr. Vidmar, srežki načelnik v Radovljici in dr. — Pri banketu je sviral jazz-band Sokola I. iz Ljubljane.

Pozdrav predsednika JZSS

Zvezni predsednik dr. Pirc je imel na zbrane goste lep nagovor, v katerem je pel smučarstvu visoko pesem. Spominjal se je prvih smučarskih prireditve v Jugoslaviji in je ugotovil, da je smučarstvo zavzelo v Jugoslaviji velik razmah.

»Naše smučarstvo,« je dejal, »si je pridobilo že dober naraščaj; ono ima dobre smučarske učitelje in dobre organizacije. Ima pa tudi na visokih mestih prijatelje, ki vedno podpirajo vsa stremljenja in akcije JZSS. Tako so dani vsi pogoji za čim večji razvoj in za zmagovito bodočnost. Vsako tekmovalstvo je za vsakega smučarja nekaka velika matura in revija njegovega dela v toku sezone. Športu iščemo poti k telesnemu in dušnemu preporedu človeka, ali z drugimi besedami, to je program, ki si ga je nadel JZSS.

Dr. Pirc je na to pozdravil po vrsti vse visoke goste, posebno g. bana dr. Marušiča kot zastopnika predsednika vlade in tudi kot aktivnega smučarja. Nadalje je pozdravil komandanta dravske divizije divizijskega generala Ilića kot zastopnika vojnega ministra in še posebej kot navdušenega propagatorja zimskega športa. Dalje je v svojem pozdravu imenoval dr. Borko kot zastopnika prometnega ministra, ki je stal vedno na strani zimske športne zveze in jo pri vsaki priliki podprl. Iskreno je dalje pozdravil zastopnika trgovinskega ministra dr. Žužko kot ustanovitelja zimske športne zveze in največjega propagatorja zimskega športa v naši državi. Pozdravil je dalje podbana dr. Pirkmajerja. Nato se je obrnil na goste in je prav prisrčno pozdravil brate Čehoslovake, posebno pa njih voditelja arhitekta Jaromileka. Pozdravil je dalje zastopnika in edinega tekmovalca iz Norveške Guttormsena in zastopnika Avstrije.

Pozdravil je nadalje vstop sokolstva v JZSS ki je s tem pokazalo, da zna ceniti pomen sporta. Sledil je pozdrav vsem novinarjem. Pri po-

zdravu vsem udeleženi narodom je godba z igrala himne vseh zastopanih držav. Posebno ganljivo je bilo, ko je godba igrala norveško himno, katero je prisotni Norvežan pel s solzami v očeh. S smučskim pozdravom »Smuk!« je predsednik dr. Pirc zaključil svoj govor.

Banov govor

Po kratkem presledku je povzel besedo ban dr. Drago Marušič, ki je ugotovil, da praznuje JZSS v teh dneh veliko slavnost. S svojo prireditvijo je lepo uspel, kar je pokazal že prvi dan tekmoval. Na najvišjih mestih vedo činiti pomen zimskega športa, kajti pokroviteljstvo prireditve je prevzel Nj. Vel. kralj Aleksander I., častno predsedstvo pa predsednik vlade general Peter Živković. V močni državi se zahteva od naroda, da ima tri lastnosti: zdravlje, pogum in vztrajnost. In naš narod ima te lastnosti. Baš v teh dneh velikih zimskih sportnih prireditev je prestal svoj ognjeni krst. Nato je ban nadaljeval svoj govor v francoščini. Pozdravil je vse goste iz inozemstva ter je izrazil prepričanje, da bodo zapustili našo državo z najboljšimi vtisi in da se bodo prav radi še povrnil v našo sred.

Govor g. bana so sprejeli vsi prisotni z vzhvalnim navdušenjem. Sledili so še govori drugih uglednih zastopnikov in gostov. Ob pozni uri se je banket zaključil.

Nova rudniška katastrofa v Nemčiji

Köln, 21. februarja. d. Davi ob pol 8 se je dogodila v rovu »Reserve« v Nothbergu pri Eschweilerju, ki pripada eschweilerski premogokopni družbi, huda nesreča zaradi eksplozije treskavih plinov. Do popoldne so našli 28 mrtvih, od katerih so jih 19 že spravili iz rova, med tem ko jih je 9 še v rovu. Poleg teh 28 mrtvih leži še 10 rudarjev v bolnici zaradi hudih poškodb in zaradi zastrupljenja. Pred vzhodom v rov se zbira ves dan velike množice ljudi, ki jih goni tja skrb za njih svoje. Pri mrtvih in ranjenih so ugotovili mnogo zastrupljenj s plinom in opekline. Mrtveci so deloma tako izpačeni, da jih ni mogoče spoznati.

Eksplodizija v palači prekega sodišča v Bukarešti

Bukarešta, 21. februarja. AA. Rador poroča: V zvezi z zasledanjem prekega sode proti atentatorjem z dne 10. decembra pr. l. je prišlo do eksplozije v hiši, kjer preki sod zasleda. V dvorani, kjer je nastala eksplozija, so dobili nekega hudo ranjenega poročnika. Bomba je bila skrita v peči. Seveda je v hiši prišlo do panike. Vsa okna so se razbila. Obstoji sum, da se je atentator nahajal med pričami, ki jih je povabil preiskovalni sodnik. Zaradi eksplozije so aretirali več oseb, med njimi tri vojake in neko damo iz boljših krogov.

Za dosego carinskih olajšav

Beograd, 21. februarja. AA. Olajšave iz točke 6. oddelka 15. zakonskega načrta o splošnih carinskih tarifah.

Vsa podjetja, ki žele izrabiti te olajšave, naj se obrnejo na ministrstvo za trgovino in industrijo s prošnjo, v kateri naj navedejo:

1. tehnični opis podjetij ter kapaciteto in število delavcev.
2. popis del, ki se vrše v teh podjetjih, in blago, ki se tam izdeluje.
3. popis materiala, potrebnega za dela pod točko 2. za katero bi hoteli podjetniki izrabiti olajšave.

Količine morajo biti navedene tako, kakor so zabeležene v carinskih tarifah za to blago.

Nemško - jugoslovansko društvo v Beogradu

Beograd, 21. februarja. I. Snoci je bil na univerzi ustanovni občni zbor Nemško-jugoslovanskega društva. Občnega zbora so se udeležili zastopniki univerze in vse beogradske javnosti. V upravo društva je vstopilo 20 priznanih avtoritet pod vodstvom znanega univerzitetnega profesorja Stanoje Stanojevića. Po volitvah je bila izbrana debata o pravih družtvu. Naloga društva je, da dela za kulturno in gospodarsko zblizanje med nemško in našo državo.

Novi tovarni listi

Beograd, 21. februarja. AA. Na podlagi člena 30 zakona o taksah in na predlog uprave državnih monopolov bo dalo ministrstvo financ 1. marca t. l. v promet nove železniške tovarne liste za počasno in brzovozno blago v prometu z inozemstvom. Sedanjí listi ostanejo v obtoku, dokler ne poidejo.

Velika železniška nesreča v Grčiji

Atene, 21. februarja. AA. Iz Kalamata v južni Grčiji poročajo: Na tukajšnji postaji je trčil ekspres v lokomotivo. Dve osebi sta mrtvi, 13 pa ranjenih, med njimi več hudo.

Atene, 21. februarja. AA. Pri železniški nesreči med železniškima postajama Kalamata in Tripoli na Peloponezu je bilo ranjeno 15 oseb. Dve osebi sta se smrtno ponesrečili.

Nov zakon o čebelarstvu

Beograd, 21. februarja. AA. V ministrstvu za kmetijstvo se pripravlja nov zakon o čebelarstvu. Pri izdelovanju tega zakona sodelujejo razni strokovnjaki kmetij. Ministrstva tudi zastopniki jugoslovanske zveze čebelarjev, ki jim je mnogo do tega, da bi bil ta zakon čimprej sestavljen, po možnosti vsaj pred kongresom čebelarjev, ki bo še letoš v Beogradu.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 21. februarja. d. Večerna vremenska napoved za jutri: Precej oblačno, najbrže tudi padavine, južno vreme, temperatura nad ničlo.

Kaj treba storiti za napredek tujskega prometa

(Iz govora direktorja Higijenskega zavoda g. dr. I. Pirca na tujskoprometni konferenci dne 19. februarja.)

Najprej je govornik govoril o delu, kako se izvrši asanacija kraja, nato pa je prešel na tujski promet sam in dejal:

Tujski promet je zlati rudnik za vsako državo, ki zna tujski promet gojiti. Ne zadoščajo za razvoj tujskega prometa naravne krasote pokrajine, ali zgodovinski spomeniki in posebna ugodna podnebja, ker to so le notranji pogoji tujskega prometa. Ta pa ima tudi še druge — zunanje — pogoje in sicer: ugodnost potovanja in bivanja, razvedrila, zmirnost v cenah, varnost za ohranitev zdravja in življenja in še druge. Ti drugi pogoji niso nič manj važni kot prvi, temveč dostikrat celo odločilnejši. Pri povprečnem današnjem izletniku, letoviščarju, tujcu odločujejo zunanji zgoraj naštetih momentih, on hoče higijeno, čistočo, zmirno ceno, razvedrilo itd., na kratko vsega onega, kar morajo tujsko prometni kraji nuditi in prispevati iz sebe, ne glede na to, kar jim je dal Bog.

Higijena kraja prvi pogoj.

Večina današnjega tujskega prometa tvorijo domači izletniki in letoviščarji, tujci in domačini, manjši del pa potovalci tujci in domačini ter božjepotniki domačini. Gonilna sila današnjega v toliko meri povečanega tujskega prometa je: Klic ven v naravo, in v vsakem letnem času! Zelja po soncu, vodi, po okrepljivi telesu, želja po umirjenju preobremenjenosti živcev, po odpočitku in po pridobitvi nove energije za novo delo, to so v pretežni večini gonilni činitelji tujskega prometa.

Tujski promet rezultira torej iz bistva novodobne miselnosti, ki ima svoje korenine v težnji po samoohranitvi, želji po zdravem življenju, urejenem po naukih higijene.

Osnovne zahteve higijene.

V kraju naj ne bo nalezljivih bolezni, zlasti ne črevesnih nalezljivih bolezni (griza, tifus), otroških nalezljivih bolezni in jetike. Za slučaj, da se posamezen slučaj vendarle pojavi, je treba, da se ga hitro iz kraja odstrani in uvede vse druge varnostne ukrepe. V preventivne svrhe črevesnih nalezljivih bolezni naj ima kraj vodovod z zdravno pitno vodo v zadostni množini in speljano v hiše ter kanalizacijo, ki naj bo izpeljana v reko za dotičnem krajem. Ako so v kraju gospodarska poslopja z živino, morajo biti tudi dvorišča in hlevi kanalizirani, gnojišča z gnojnimi jamami betonirana in pokrita ter v primernejši razdalji od stanovanjskih hiš. V vsakem tujsko prometnem kraju je tudi potrebno eno ali več javnih stranišč. Javna stranišča se dajo prav dobro kombinirati s trafikami ali prodajo ženskih ročnih del, da ne predstavljajo prevelikega bremena za občino.

V obrambo proti črevesnim nalezljivim boleznim je posvetiti posebno pozornost uničevanju mrčesa, zlasti muh. Muha je velika nevarnost za zdravje prebivalstva, ker je nevarna prenašalka nalezljivih bolezenskih kalov. Muhe je treba z vso odločnostjo iztrebiti iz naših letovišč. Omeniti je še en moment, ki pospešuje lahko prenašanje črevesnih nalezljivih bolezni, t. j. okuževanje živil po bacilozah. Zato mora biti v tujsko-prometnem kraju vpeljana občinska kontrola živil, prejemajoč glede snage pri izdelovanju in razpečevanju živil. Prodajalnice živil naj bodo urejene po higijenskih predpisih, vedno snažne in če le mogoče nameščene v poslopju. Stojnice naj se odpravijo. Prepoved naj se odpravljajo živil in naroči naj se pokrivanje živil proti prahu in mrčesu.

Znano je, da tudi nastopanje otroških nalezljivih bolezni zlasti škrlatinke in davice, močno vpliva na dotok tujih gostov, ki imajo družino. Proti škrlatinki in davici razpolaga danes medicinska veda z učinkovitimi sredstvi, to je s preventivnim cepljenjem ali imunizacijo, ki ga vrši Higijenski zavod v Ljubljani. Cepiti vse otroke onih letnikov, ki so za te bolezni dovzetni, pomeni onemogočiti pojav teh bolezni. Za dokaz teh izjavaj lahko navedem še več tujsko-prometnih krajev po naši Gorenjski, kjer so vsi otroci cepljeni proti škrlatinki in je s tem škrlatinka iz onih krajev izginila, čeprav se je prej tam vedno pojavljala, tako n. pr. v občinah Jesenice, Lesce, Bled, Kranjska Gora, Radovljica, Predrag, Lencovo itd. Pač pa je letošnji jesen in zimo nastopala ta bolezen v Gorenjski, kjer se cepljenje še ni izvršilo. Ni se pa od tam zanesla na Bled, kjer so vsi otroci cepljeni. Dolžnost oblasti je torej, da izvedejo cepljenje proti škrlatinki še po vseh ostalih tujsko-prometnih krajih.

Glede jetike je stvar dosti enostavnejša, kajti to je bolezen, o kateri je ljudstvo najbolj poučeno. Veliko nevarnost za letovišča predstavljajo jetični bolniki z odprto tuberkulozo, ki tam iščejo klimatičnega zdravljenja. Z zakonom bi bilo potrebno zdravnikom prepovedati navsezadnje bolnikom in jih pošiljati v letoviščne kraje. Bolnikom z odprto tuberkulozo bi se smelo zabraniti bivanje v tujsko-prometnih krajih. Prepovedana bi tudi morala biti zgradba zdravilišč za jetične v tujsko-prometnih krajih. Strogo naj bi se izvajal predpis zakona, da morajo biti zdravniški preiskani vsi uslužbeni v obratih, kjer se predelujejo in prodajajo živila, vsi delavci v brivnicah, in rodbine, ki sprejemajo druge na stanovanje.

O ostalih javno zdravstvenih zahtev v tujsko-prometnih krajih sili vprašanje

oskrbovanje cest

v ospredje. Regulacija cest, ureditev cestnih jarkov in hodnikov za pešce ne zahtevajo posebnih pojasnil. Posebne pazljivosti zahteva čiščenje cest. Ulice se smejo pometati le ob zgodnjem jutranjem času, neobhodno pa je potrebno, da se vsaj dvakrat na dan skrope, zato mora imeti vsak tujsko-prometni kraj svoj škropilni voz.

Primereno je, če skrbi tujsko-prometni kraj tudi za nasade z igrišči za otroke.

Javno letno kopališče

je nadaljnja zahteva letoviščarjev. Tu so nekateri tujsko-prometni kraji tudi uvideli in si zgradili moderna kopališča, ki se dajo pozimi

uporabljati tudi za drsališča. Kopališče naj ima vedno brezhibno vodo in zadostno število stranišč. Z analizami stoječe kopalne vode nekega našega večjega sezonskega kopališča, ki nima pisaarjev, sem ugotovil, da se kopalna voda v veliki meri onesnažuje.

Ker so se v zadnjem času začele razvijati tudi zimske sezone, je potrebno, da začno misliti tujsko-prometni kraji, ki imajo odgovarjajočo zimo tudi na

zimosportne naprave,

na umetna drsališča, sankališča, ureditev smučskih vežbališč in skakalnice.

Razven odprtih letnih kopališč potrebuje tujsko-prometni kraj tudi zaprta čistilna kopališča s toplo vodo. Daleč smo sicer od uresničitve te zahteve, vendar jo bo treba forsirati.

Hoteli in gostilne.

Življenje v tujsko-prometnem kraju se v pretežni večini odigrava okoli hotelov, gostiln, penzionov. Baš od tega, kar se mu v teh lokalitah nudi, zavisi v veliki meri njegovo menenje in od stanovanja in hrane je dostikrat odvisno, če se bo prihodnje leto vrnil in bivanje tam tudi drugim priporočil. Objekti tujsko-prometnega kraja določeni za stanovanje za tujce so važen predmet naše razprave. Lega teh zgradb naj bo kolikor mogoče ugodna in idealna. Poslopja naj bodo zavarovana pred velikim cestnim prometom. Zelo primeren je nasad ali vrt okoli poslopja.

Poslopje naj bo suho, če mogoče podkleteno in tla pritičja nekoliko višja od zunanje okolice. Sobe za tujce naj bodo oddeljene od ostalih prostorov in obrnjene k solčnim stranem. Ako so pod tujskimi sobami gostilniški prostori, naj bo stopnišče s posebnimi vrati zaprto. Vse tujске sobe naj bodo kumljive, dobro osvetljene in preprosto opremljene brez kakršnekoli navlahe. V vsakem nadstropju naj bo stranišče s prostorom, ki se da zračiti. Pleskanje sob in ostalih prostorov naj se redno obavlja. Pazi naj se tudi na pojav mrčesa (bolh, stenic) v spalnicah. Stenice danes uspešno odpravljamo s ciklonom B. Za izvršitev ciklonizacije se je ob potrebi obračati na sresko kolono za desinfekcijo. Tujске sobe naj imajo tudi zastore za zasenčenje, zavese pred okni so pa nepotrebne. Večji obrati naj imajo tudi eno ali več kopalnih kadi.

Kuhinja mora biti dovolj prostorna in svetla in vedno snažno pleskana, tudi z oljnato barvo. Poleg kuhinje naj bo svetla, prostorna jedilna shramba, v kateri so vsa živila pokrita ali zaprta. Pipa s pitno vodo v kuhinji spada k primitivnim zahtevam higijene. Stene v kuhinji naj bodo prazne in naj se ne razstavlja namje posoda, ki spada v omare. Pozitji je na to, da se muham zabrani pristop v kuhinjo, okno naj bo zamreženo z gosto mrežo, pogosto je menjati tudi muholovke.

V pomankanju jedilne shrambe se marsikje spravljajo živila v kleti. V tem slučaju mora biti klet svetla in suha, mora imeti betonski vlak ali lesena tla in mora biti zavarovana proti golazni in mrčesu. Tudi gostilniške sobe in obednice morajo biti večkrat sveže slikane, stene in pohištvo čedno pleskano, tla vedno umita. V obednici naj se istotako pazi na odstranjenje muh in na primerno zračenje. Priporočila se na hodniku, kjer je obednica ali v obednici sami, namestiti umivalno školjko s tekočo vodo, da si gostje lahko umijejo roke predno se vsedejo k jedi. Mize naj se vedno prijemlje le s servijetami. Gostu pri. Ob poletju se priporoča obednice prenesti v odprte verande ali na vrt, kjer ni tolikšne sopen in hrana bolj tekne.

Hrana.

Hrana naj bo tečna, dobro pripravljena in okusno servirana. Gost bo izgubil apetit na še tako izborni juhi, če bo videl na krožniku servirano tudi palec natakariče. Zato naj se za serviranje vedno uporabljajo lesene ali pločevinaste servirne plošče, posoda in orodje pa naj se vedno prijemlje le s servijetami. Gostu naj se servijet iz blaga ne daje, mnogo bolj se priporočajo dovolj veliki papirnati prtički, ki se jih lahko po uporabi seže.

Postrežba naj bo točna, urna, obzirna in uljudna, vedno pa brezpogojno snažna. Vse osebe naj bo snažno oblečene in obuto, počesane in umite. Najprimernejša je enostavna svetla platnena obleka z belim predpasnikom in čepico. Okopanost, čiste roke in ostriženi nohti, očisti zobje in izplahnjena usta je najmanj, kar se mora od vsakega od njih zahtevati. Osebe, zaposlene v kuhinji, mora brezpogojno imeti vse lase pokrite in ne sme se videti kodrov izpod čepice.

Ta dopoved v kratkih obrisih opisana ureditev tujsko-prometnih krajev je pri nas malokje dosežena, čeprav je brez dvoma izpeljiva, kakor nam pričajo razmere v drugih tujsko-prometnih krajih. Regulacija ni izvršena, ceste niso urejene, javno zdravstvenih naprav ni, boleznim se posveča premalo pozornosti, hoteli,

gostilne in prenočišča so neki provizorij, zasilno urejeni in glede snage v njih bi se tudi dalo marsikaj povedati, zlasti o rojih muh po kuhinjah in obednicah. Tudi kuharska umetnost se močno podcenjuje, čeprav smo glede kuhinjskih šol Slovenci dobro preskrbljeni. Ne glede na kakovost hrane pa se splošno drže naši turistični kraji cen, ki jih vodita Krapež in Rist v Ljubljani, ki pa znata za svoje cene gostu tudi res kaj dobrega nuditi. Slovenci smo prepežljivi in skromni, premožnejši inozemski tujci se s svojo valuto drže le treh hotelov na Bledu, Srbi in Hrvat, ki število k nam prihajajo, pa so od krasot tako navdušeni, da mislijo, da morajo za te krasote plačati tudi pri skromnem stanovanju in še skromnejše pripravljeni hrani. Tako gre vse v najlepšem redu.

Za asanacijo tujsko-prometnih krajev je predvsem potrebno sestaviti delovni program.

Da ne ostane samo pri lepših besedah, ampak da se začne kar z dejanji, predlagam, da se osnuje v okrilju tujsko-prometnega sveta Dravske banovine higijenska komisija, ki naj najprej izdela svoj lastni poslovnik, nato sestavi delovni program v smislu povedanih direktiv in pristopi k izvrševanju asanacije tujsko-prometnih krajev ter h kontroli zdravstvenega stanja teh krajev.

Litijsko pismo

Ze dokaj časa je glasbeno življenje pri nas zamiralo. Vsi poiskusi posameznikov, da bi dvignilo iz mrtvila vsaj pevski zbor, so ostali osamljeni. Odkar pa je prevzel dirigentstvo pri pevskem društvu »Lipa« učitelj g. M. Perlot, se pevska družina stalno povečuje in tudi pevsko dobro napreduje. Zboru manjka samo še nekaj visokih in zvenečih tenorjev. Nad 50 pevcev in pevk redno poseja pevske vaje. Kakor doznavamo, bo društvo kmalu tudi že javno nastopilo.

Z vokalno glasbo bomo sedaj že preskrbljeni, pogrešamo pa še vedno instrumentalne. Sicer imamo v Sokolskem domu montiran megafon, ki nadomestuje godbo pri prireditvah, vendar pa je to le nadomestilo, ki nikdar ne doseže resničnega glasbenega efekta. Da bo tudi v tem pogledu ustrezno naši publiki, ustanavlja pevska družba »Lipa« godbo »jazz band«, ki bo že v najkrajšem času pričela z rednimi vajami.

V soboto 28. t. m. bo sklep knjigovodskega tečaja v Litiji. Obiskovalci tečaja bodo priredili ob tej priliki v soboto zvečer skupno večerjo pri gostilničarju J. Borišku. Ta dan bo voditelj tečaja g. prof. Krajnc iz Ljubljane razdelil vsem obiskovalcem ob navzočnosti zastopnika banske uprave tudi izpričevala. Obrtništvo je banski upravi, ki je priredila za nje tako koristen tečaj, zelo hvaležno.

Danes popoldne pa vsi v Sokolski dom v Smartnem, kjer priredi sokolska deca ob 15. uri igro s poljem »Sirota Jerica«.

Morilec Lakner pri ljubici v Šmarju

Oropani denar je skril pri starših

Razgovor našega dopisnika iz Šmarja z ljubico in njenim očetom
Poročilo ljubljanske policijske uprave

Preiskava zoper roparskega morilca Laknerja Ivana pri upravi policije v Ljubljani se bliža zaključku ter bo Lakner kmalu izročen deželnemu sodišču.

Ugrabljen denar je skril doma

Zadeva glede denarja, katerega naj bi bil Lakner skril pod Čevljarskim mostom v Ljubljani, je pojasnjena, ker je Lakner pri naknadnem zaslišanju izpremenil svojo prvotno navedbo, ter pojasnil, kje ima ostali denar umorjenega župnika Kušerja. Ta denar je bil nato zaplenjen pri njegovih starših v Studencu pri Ševnici.

Po zločinu odšel k ljubici v Šmarje

Lakner se je v Ljubljani v soboto, to je na dan po umoru v Ljubljani zadrževal samo do

popoldne, nato pa se je odpeljal z avtobusom k svoji ljubici v Šmarje, kjer je prenočil. V nedeljo sta se oba zjutraj vrnila v Ljubljano, nakupila zlatnino ter šla k fotografu, nakar sta se že popoldne odpeljala nazaj v Šmarje, kjer je Lakner ostal do ponedeljka.

Morilec ni bil v ljublj. gledališču

V nedeljo zvečer je pa v družbi ljubice in njenih domačih posetil dramsko predstavo v Prosvetnem domu v Šmarju in ne v Ljubljani kot se je raznesla govorica v Ljubljani. Lakner si je tudi kupil klobuk ter nosil temen klobuk, da bi ga čepica z živo barvo ne izdala.

Pozdrav s stražnikom pred glavno pošto in razne druge vesti, ki so bile objavljene po časopisih, ne odgovarjajo dejstvu. — Ljubljana, 21. februarja 1931. — Upravnik policije: Guštin.

Lakner tudi zagonetni šmarski požigalec

Šmarje, 21. februarja.

Morilec Lakner je bil v Šmarju do ponedeljka. Kakor je znano, je takoj po umoru odšel v Ljubljano, kjer si je kupil novo obleko. Okoli popoldneva se je odpeljal s Pečnikovim avtomobilom v Grosuplje. Vstopil je pri Česnovarju v Ljubljani v avtobus. Izstopil je pa nekoliko naprej od Šmarja na Sapu in se napotil k Javorniku, ki je grobokop in opravlja tudi druga dela ter tako preživlja svojo številno družino. Na Sapu ima v najemu hišico. Javornikova hči Franciška je bila namreč Laknerjeva ljubica. Stara je 17 let.

Kaj je Lakner delal od sobote na nedeljo na Sapu, ni točno znano. V nedeljo sta se pa Lakner in njegova ljubica odpeljala z osebnim vlakom v Ljubljano. V Ljubljani je Lakner kupil Franciški zlat prstan za 300 Din in uro za 400 Din v neki trgovini z urami okoli glavne pošte; tako je namreč dekle samo zatrjevalo. Okrepčala sta se tudi v neki ljubljanski gostilni, katere ime pa dekle ni vedelo povedati.

V nedeljo popoldne sta se odpeljala s Pečnikovim avtobusom v Šmarje. Ko se je popoldne v Šmarju v Prosvetnem domu vršila predstava »Tata na konju« in so bile na sporedu še razne pevske točke, so prišli tja tudi Lakner, Javornikova hči in Javornik sam. Lakner je kupil pri blagajni listke prve vrste. Ljudem se je kaj čudno zdelo, da sedijo ti, ki so jih doslej po vsej okolici poznali kot reveže, na najdražjih sedežih. Po predstavi so odšli na Sap v gostilno pri Hribarju, kjer so jedli in pili, plačevala pa je Franciška, a denar ji je baje Lakner dajal pod mizo. Nato so odšli domov, kjer je Lakner skrivaj dal svoji zaročenki 700 Din materi pa 250 Din. Očetu je tudi povedal, da se bosta v

kratkem poročila in odšla proti jugu. Naslednji dan se je zjutraj odpravil s prvim vlakom v Ljubljano in skoraj gotovo nadaljeval pot na Dolenjsko v domači kraj, kjer so ga orožniki nato prijeli. Kakor je oče vašemu dopisniku zatrdil, je Lakner poznal njegovo hčer približno mesec dni, bržkone pa sta se morala poznati že daleč časa, kajti ljudje govore, da so njega že prej večkrat videli v Šmarju in okolici.

Ko je bil zadnji požar na Razdrtem pri Pirou, je prenočeval Lakner s svojima dvema tovarišema Lampretom in Fertičem, kateremu so dejali, da so prišli z Dolenjskega. Najbrže so takrat prišli iz Metlike, kjer se je izvršil 3. t. m. vlom pri Pečariču, kateremu je zmanjkalo 24.000 Din. Ljudje so mnenja, da so bržkone tudi ti trije v zvezi s tatvinami in požigi, ki so si zadnje dni sledili drug za drugim v Šmarju in okolici.

Včeraj je prišel v Šmarje policijski agent in je Franca odpeljal na Škofljiico in od tam v Ljubljano, kjer so jo zaslišali. Franca pa je šla preteklo sredo v Ljubljano in si za omih 700 Din kupila plašč, čevlje, dežnik, nogavice in robce ter šal.

Žena šla prostovoljno v smrt

Okoli 30letna se je obesila na podstrežju

Razgor pri Poljčanah, 20. februarja.

Razgorje leži v sosednji laporski fari. Tamkaj sta se naselila tudi zakonska A. Oba sta se kmalu po poroki začela pripraviti in ni bilo redko, da sta se tudi dejanski spoprijela. Vzrok je bil najčešče pijača, posebno ona se ga je baje kaj rada napila. Pravijo, da je pila, kadila, škalo... da celo »šnoflac«, kakor kak možki in še bolj.

Pa se je pred dnevi med njima zopet vnel prepriček. Ona je odšla za tem na podstrežje, kot po opravihi, on pa je pripravljaj rez za žvino. Med tem časom, ko je mož pokladal žvini, se je žena obesila s precej dolgo vrvo na podstrežju na tramu. Stopila je najprej na stol. Ko si je v vrvo napravila dvakrat zanko in jo ovila krog vratu, je odrinila stol z nogu in je tako obvisela...

Da je ne bi hitro našli je še prej odstranila lestvo, ki je vodila na podstrežje. Ta okolnost se je čudna zdelala možu. Njegov sum, da si je žena kaj storila, se je na žalost kmalu obistnil. Pokojnica, ki se je že nekaj dni prej čudno vedla, zapušča dva otročiča.

Nova zanimivost »Jugoslovana«

V nedeljo, dne 1. marca,

bomo pričeli priobčevati vlezanimivo in prečudovito zgodbo:

»POTOVANJE PO ZVEZDI VEČERNICI«,

posvečeno deci naših naročnikov, ki jo pa bodo z enakim užtkom brali in zasledovali tudi vsi odrasli.

Zgodba je delo dveh domačih avtorjev, pisatelja in risarja, in bo izhajala več mesecev vsak dan.

Kdor hoče svojo deco zares razveseliti, naj še pravočasno naroči »Jugoslovana«

Uredništvo »Mladege Jugoslovana«.

Likvidacija zime

Ljudje se radi ravna po starih, preizkušenih krščanskih načelih — zlasti tedaj, kadar jim gre to vsaj malo v račun. Eno tako staro, najbrž za vse večne čase veljavno načelo je: da naj vsakdo pometi pred svojim pragom. Tega načela se zlasti trdno drži naš mestni magistrat, in ko je te dni Bog nasul po ulicah snega do kolena in še čez, so lišni gospodarji, ki niso brez odlašanja ostrgali in očedili pločnikov in hodnikov pred svojimi hišami, dobivali kar uradne obiske in opomine. In to se nam je zdelo čisto v redu in prav — če bi oko gosposke tako verno ne bedelo nad usodo pasantov ki se jim že itak s strel in od povsod dovolj vsega usiplje na glavo, bi se res komaj še dalo izhajati.

Vse te dni pa, ko se pred našimi očmi in pod našimi stopinjami vrši — kako bi človek dejal — likvidacija zime, imamo Ljubljanci spet enkrat priliko okusiti, kako slabo se izkaže vsak, pa čeprav še tako moder rek v praktičnem življenju in kako ponavadi nobena filozofija ne zadene žebija na glavo. Vsakdo naj pomete pred svojim pragom — to je čisto prav in lepo in to se je v Ljubljani tudi zgodilo. Toda kdo bo pometal tam, koder ni dolžna strgati privatna inicijativa? Kdo bo spravil s poti vsa ta morja snega in vode, ki polegajo po ulicah in trgih in ne čakajo ničesar drugega, kakor da jih gosposki avtomobili razbrizgajo v plebejske pešce? Kdo bo poskrbel za spodoben odtok vseh teh neprehodnih mlak, ki so se polagoma nabrale po netlakovanih hodnikih in v katere se zlasti na periferiji mesta vtapljajo revni šolniki šolarskih otrok in ki jih polagoma zajemajo samo luknjavi čevlji delavcev, delavk in uradnikov, ki mimo vseh avtobusov in tramvajev peš in pogostem brez galoš hodijo v službe? Kaj so vse te ulice in prehodi, kaj so vse te mlake in snegovi prepuščeni skrbi samega ljubega Boga?

Zadnjič je nekdo tako lepo zapisal v »Jugoslovanu«: sneg — kruh revežev, je dejal. Ampak pri tej besedi je najbrž kar ostalo. Nikoli nikjer ne vidim nikogar, da bi kakorkoli pomagal Bogu z zimo delati obračun. To je res, včasih že srečam kje kakšnega človeka, da gre z lopato čez ramo po cesti, toda vsi ti ljudje gredo najbrž domov ali kam.

Ali ne bi mestna občina vendarle čisto zares najela sto ali koliko že ljudi in bi s svojo dobrotno roko ubila dve muhi na en mah: da bi namreč za en dan omilila brezposelnost, ki je je tudi pri nas precej, ter bi obenem svojim občanom, ki se zdaj spotikajo in potapljajo po tem kaosu, pomagala na noge? Ali ne bi mestna občina vendar ukrenila tega — vključno stotinam prošenj, ki so jih te dni že zapisali in najbrž tudi povedali na njen naslov?

fri

— Otvoritev gledališča v Splitu V soboto zvečer se prične delo novega banovinskega gledališča v Primorski banovini. Občinstvo je otvoritev tega gledališča z veseljem pozdravilo.

— Važna seja Federacije nacionalnih strokovnih organizacij v Beogradu. Danes se vrši v Beogradu v prostorih Jugoslovanskih radniških sindikatov važna seja upravnega odbora Federacije nacionalnih strokovnih organizacij. Na tej seji se bodo zbrali zastopniki delavstva in nameštencev iz države. Kot zastopnik narodnih strokovnih organizacij iz Dravske banovine je odpoval v Beograd predsednik NSZ g. Rudolf Juvan. V petek je imel delegat Dravske banovine v Zagrebu važno konferenco z delegati iz Savske banovine. O sklepih te važne seje naših nacionalnih strokovnih organizacij bomo poročali.

— Društvo industrijev in lesnih trgovcev v Bosni in Hercegovini v Sarajevu je skupno s Centralo industrijskih korporacij in drugimi društvi ter gospodarskimi zbornicami poslalo vlogo ministrom za gozdove in rudnike ter za trgovino in industrijo, v kateri izraža željo, naj bi se državne ustanove pri nabavah goriva ravnale po odredbah državnega računovodstva. To prošnjo motivirajo s tem, da se čisto vrše nabave goriva direktno pri privatnikih, s čimer se oškoduje tudi država sama in industrija.

— Subotičko meščanstvo je zelo razveselila vest, ki je v četrtek dospela tja iz Beograda, da se železniška direkcija ne bo premestila iz Subotice v Beograd, kar bi bilo za Subotico hud udarec.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.

6602

— Veliko posojilo Dubrovnika. Občinski odbor v Dubrovniku je odobril sklep o najetju investicijskega posojila v višini 40.000.000 Din, ki ga bo dala Prva hrvatska štedionica. Hkrati je bil na tej seji urejen položaj mestnega župana, nakar je župan dr. Micić preklical svojo ostavko, ki jo je dal pred nekaj časom.

— Znani igralce narodnega gledališča v Beogradu g. Dimitrije je obobil in so ga prepegljali na kliniko g. prof. dr. Antića.

— Kongres študentske Male antante v Bukarešti se ne bo vršil od 1. do 15. marca, kakor je bilo prvotno javljeno, marveč se bo vršil od 15. do 30. marca. Vsi, ki se žele udeležiti kongresa in ekskurzije, naj se prijavijo ob uradnih urah

v sobi ZSAU do sobote (incl.) do 12. Vsa relikta mora pri prijavi plačati 100 Din kaveje, ostalo se plača do 12. marca (incl.). Tisti, ki nočejo potovati s svojim potnim listom, se morajo lastnoročno vpisati na skupno prijavo. Poznejše prijave se ne bodo sprejemale. Stroški: vožnja in devetdnevna hrana s stanovanjem bo-

Jz Dravske banovine

d G. ban dr. Drago Marušič bo v torek 24. t. m. službeno zadržan in ne bo sprejemal strank.

d Diplomirani tehniki. Na tehnični fak. ljubljanske univerze so diplomirali: mestni stavbnik mojster Bogomir Pust za ing. arhitekta in njegov brat tesarski mojster Srečko Pust za gradbenega inženjerja, oba iz Ljubljane ter g. Dimitrijevič Bangel za ing. arhitekta iz Sarajeva, zet gostilničarja »Soček« v Ljubljani.

d Rezervni oficirji, člani Zveze rezervnih oficirjev v Ljubljani, se vabijo, da se udeležijo rednega zbora Zveze, ki bo v torek 24. februarja t. l. ob 20. v društvenem lokalu v Kazini v Ljubljani, Kongresni trg 1-II. nadstropje. Nenevni red običajen. Eventualne predloge za zbor naj člani prijavijo pisмено Zvezi pet dni pred zborom. Zbor je sklepčen, če je prisotnih najmanj ena tretjina članov. Ako ob napovedanem času ni zbranih toliko članov, se vrši zbor pol ure kasneje brez ozira na število navzočih. — Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani.

Izvirne francoske pastilje »Valda«
zopergrihol, hripavost, prehlad, nahod, akutno in kronično bronhito, katarje, gripo, influenco, nadubo, zasoplost.
Prodajajo vse lekarne in drogerije.

d Za razkuževanje perila bolnikov je najboljši sredstvo SANOFORM, ki ga dobite v vseh lekarnah in drogerijah. 665

d Pouk o šivanju za gospodinjke pomočnice (služkinje). Prvi pripravljani tečaj poselske šole za šivanje in ročna dela v Prečni ulici št. 2 se odpravi v nedeljo ob pol 16. uri popoldne. Sprejemajo se istotam še nadaljne prijave. Opozorjamo nanj zlasti sobarice! 661

d Dr. Boris Furlan je otvoril advokatsko pisarno v Ljubljani, Pražakova ul. 15/I. 674

d Emona svila — Moderna spomladanska obleka. Pazite na naš oglas.

d Poselsko shajališče v Prečni ulici št. 2, je vsako nedeljo in praznik napolnjeno mladimi deklet, ki se še vprašujejo, zvedavo ozirajo po svetu, svoji okolici, in izkušeni starejši služkinjah, ki motre svoje mlajše vrstnice ter jih blagrujejo, da so doživele toliko boljše čase, da se že javnost in korporacije brigajo za njih prosti čas v skrbi in ljubezni. Poselsko shajališče je pomembno iz mnogoterih vidikov. Združuje predvsem stanovske tovarišice, podpira skupno zavednost, osvetljuje razmere in prilike stanovanjskih teženj, ščiti pred moralno propastjo nezavarovanih mladoletnikov. Šele par tednov je odprto shajališče in že je rodilo živo željo deklet po nadaljni izobrazbi. V istem prostoru in času so se otvorili zato pripravljani tečaj poselske šole za kuhanje, šivanje, ročna dela, jezikovni pouk, petje in računstvo. V enem popoldnevu se je vpisalo v en sam tečaj nad 70 učenk. Pouku slede z verno in pozornostjo, da jih je učiteljica resnično vesela. Povprečna predizobrazba je osnovna šola (5 razredov). Poseben oddelek je ostal seveda za one, ki žele po delu malo oddiha. Zabavna igra, pomenki ali zbrano čtivo jim kratijo čas. Shajališče je odprto od pol 16. do pol 19. ure. Vstop prost. 661

d Zadruga mesarjev obvešča p. n. občinstvo, da bodo mesarski obrati zaprti ob nedeljah še do konca marca t. l.

d Važno socialno predavanje Društva zasebnih in avtonomnih nameštencev v Ljubljani. V torek 24. t. m. bo predaval ob 20. uri v salonu restavracije »Pri Levu« poddirektor pokojninskega zavoda g. dr. Janko Vrančič o sedanjem pokojninskem zavarovanju nameštencev in nevarnosti osnutka novega zakona o socialnem zavarovanju. Predavanje je zelo važno posebno za nameštence, katere posebej opozarjamo na to predavanje. Vstop k predavanju prost.

d Opozorilo zidarskim podjetjem. Zidarski mojstri čisto niso na jasnem o dolžnosti prijave svojih delavcev v zavarovanje. To se dogaja zlasti pri takozvanih gradnjah v »lastni režiji«. Zato opozarjamo okolišnji urad za zavarovanje delavcev, da se po določilih §-a 18. zakona o zavarovanju delavcev smatra za delodajalca pri gradbenih delih pooblaščenega preuzemika obrtnika, t. j. zidarskega mojstra, pod čigar firmo se dela vršijo. Vsled tega določila mora prijavljati delavce ter voditi predpisane mezdne zapiske le zidarski mojster, ne pa naročitelj stavbe, brez ozira na to, kdo prizadeva delavcem izplačati zaslužek. Za plačilo prispevkov pa jamči poleg zidarskega podjetja tudi naročitelj stavbe.

d Železniškim vpokojencem v vednost. Kljub vsemu prizadevanju skupno z društvom železniških vpokojencev ostalih direkcij se nam ni posrečilo, da se izdani pravilnik o voznih olajšavah popravi. Storili smo vse in to tudi zadnji trenutek, da nam zajamčene in prislužen pravice, katere smo uživali kot aktivni železničarji in sedaj kot vpokojenci ostanemo, a za enkrat zaman. Po izdanem pravilniku se bodo sedaj izstavile nove rumene železniške legitimacije vsem upokojen-

do mašali 700 Din. Kongres bo trajal od 15. do 22. marca, ekskurzija pa od 22. do 29. marca. Odhod bo 14. marca. Natančnejša pojasnila (in program kongresa) se dajejo vsak dan v sobi ZSAU od pol 12. do pol 13. — Baraga Srečko, predsednik Zveze sluš. Aleks. univerze; Lojze Založnik, tajnik I.

ecm brez razlike za 12 režijskih in 8 proste karte letno. Vsak železniški upokojenec in vdovec si pri preskrbi slike, da jih predložijo za izstavitve gori imenovanih legitimacij, ko jih pozove železniška direkcija. Društvo železniških upokojencev za Dravsko banovino v Ljubljani.

d Vreme. Barometer je kazal včeraj ob 7. uri v Ljubljani 761.6 termometer 2.4, relativna vlaga 90% mirno, oblačnost 10, doževalo je dopoldne (do 7. ure 0.9 mm). V Mariboru je kazal barometer 760.1, termometer 2, relativna vlaga 90%, mirno, oblačnost 10. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 7, najnižja 1.6. V Mariboru 1, v Mostaru 6, v Zagrebu 3, v Beogradu 1, v Sarajevu 7, v Skoplju 9, v Splitu 11.

Ljubljana

Nedelja, 22. februarja 1931, St. in P. Pravoslavni 9. februarja Nikifor.

Ponedeljek 23. februarja 1931, Romana. Pravoslavni 10. februarja Haralamp.

Nočno službo imata danes lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarič na Sv. Jakoba trgu. Ustari na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

Proslava 80letnice P. Hugolina Sattnerja v Ljubljani. Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske proslavi 80letnico odličnega in velezaslužnega alovenskega skladatelja P. Hugolina Sattnerja na koncertu, ki bo v četrtek 12. marca v veliki univ. dvorani. Pevski zbor bo izvajal slavljeno kantato Oljki za soli in zbor in orkester, ki je bila leta 1914. prvič izvajana z ogromnim uspehom na treh zaporednih koncertih ljubljanske Glasbene Matice. Dne 18. marca pa bo koncertiral v Ljubljani pevski zbor »Maribor« iz Maribora, ki bo izvajal Sattnerjev oratorij Vnebovzeje B. D. Marije. Podrobnosti o obeh koncertih bomo javili.

Drž. konservatorij v Ljubljani priredi v nedeljo 1. marca t. l. v Filharmonični dvorani I. javno produkcijo svojih gojencev. Kot sklepna točka se bo izvajal Haydnova simfonija v d-duru pod vodstvom gojencev drž. konservatorija. Dirigirali jo bodo Lipovšek Marijan, Müller Gustav, Šivic Pavel in Šušteršič Vinko. Začetek produkcije bo ob pol 11. uri, konec ob 12. uri. Sedeži se bodo dobivali v predprodaji v Matični knjižarni v Ljubljani.

80. občni zbor Splošnega ženskega društva se bo vršil 9. marca ob pol 5. uri pop. v društvenih prostorih na Rimski c. 9. Članice in društva vabimo k obilni udeležbi!

Potovanje po zvezdi večernici. V nedeljo 1. marca boste videli v »Jugoslovanu« raketo, pripravljeno za polet v vesmirje, v kraje čudovitih doživljanj. V vsako hišo »Jugoslovan«!

Druga kuharska razstava v Ljubljani. Vsem je še v spominu izredno uspešna lanska kuharska razstava v Ljubljani. Letos bodo priredili drugo kuharsko razstavo, in sicer 1., 2. in 3. marca v vseh prostorih »Uniona«. Razstava bo prirejena povsem moderno in bo vzbujala še večjo pozornost kot lanska, za kar nam jamči poslovni odbor s predsednikom Ivanom Babinekom, šefom kuhinje hotela »Union« in s podpredsednikom Rudolfom Wandom, šefom kuhinje »Slon«. V odboru so še gg. Milan Kokalj, Viktor Seidenglanz, Alfred Dolinšek, Ivan Krenn, tajnik Rihard Vospnerik, Karel Rist in Lojze Dežman. Pokroviteljstvo razstave je prevzel ban g. Drago Marušič. Razstava se bodo udeležila vsa večja hotelirska podjetja, gostilne in druge s tem spadajoče obrti.

18. III. 1931. „VNEBOVZETJE“

Šentjakovski oder ponovi danes v nedeljo izvrstno komedijo »Extempore«. Komedija je imela pri premijeri in včerajšnji repriji lep uspeh. Posetniki so se nasmejali do solz. Priidite vsi, ki je še niste videli. Vstopnice se dobe pol ure pred pričetkom pri blagajni. Dvignite rezervirane vstopnice vsaj pol ure pred pričetkom.

Lutkovno gledališče ljubljanskega Sokola igra danes v nedeljo pravilno igro Snegulčica v 3 dejanjih v Narodnem domu (vhod z Bleiweisove ceste). Začetek točno ob 4. uri pop. V nedeljo 1. marca ob 4. uri pop. premiera burke v 8 dejanjih, Gašperček dvorni zdravnik. Zvečer ob 8. prvi predstava za odrasle, ki se bo igrala v Ljubljani, fantastična igra v 8 slikah, »Smrt, vrg in zdravnik«.

Ljubljanski gasilci bodo igrali »Divjega lovca«. Prvo prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Ljubljani je kmalu po lanskem vseh-slovanskem gasilskem kongresu ustanovilo dramatičen odtok pod vodstvom člana Narodnega gledališča g. Bojana Smerkolja. Naštudirali so sedaj Finžgarjevega »Divjega lovca« in igrali ga bodo v torek 24. t. m. ob 8. zvečer v dramskem gledališču. Nastopi 45 gasilcev in samaritank. Poleg glavnih vlog nastopajo v lepem številu kmetje in druge osebe. Narodno gledališče je dalo oder brezplačno na razpolago, ker so gasilci pri dosedanjih prireditvah »Divjega lovca« brezplačno nastopali kot statisti. Pisatelj gosp. Fran Finžgar pa je bil tako ljubezniv, da se je

odrekel tantijemam. Sam bo prisostvoval vprizoritvi. Za igro vlada med občinstvom večje zanimanje in je že doslej razprodanih mnogo vstopnic. Predprodaja vstopnic je od nedelje do torka pri društvu v Mestnem domu. Pri glavni blagajni Narodnega gledališča (opera) pa se bodo vstopnice prodajale tudi v torek dopoldne in popoldne. Zvečer se bodo vstopnice prodajale pri blagajni dramskega gledališča. Apeliramo na občinstvo, da se v lepem in častnem številu udeleži te predstave »Divjega lovca«.

RUR. To znamenito kolektivno dramo uprizore »Borec«, sekcija ljubljanske Krekove mladine, nočoj ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Ker bo trajala predstava precej dolgo, bo začetek točno ob 20. uri in prosimo cenj. občinstvo, da ne moti predstave s prepoznimi prihajanjem.

Gostovanje Hudožestvenikov v ljubljanskem Narodnem gledališču. V petek 27. in v soboto 28. t. m. gostujejo Hudožestveniki v našem Narodnem gledališču. Prvi večer vprizore Gogoljevega Revizorja, ki je naš gledališki publiki po vsebini dobro znan. V glavnih vlogah župana in njegove žene nastopita slavna Hudožestvenika Pavlov in Grečeva. Drugi večer pa vprizore petdejansko dramo Bela garda (Dani turbina), ki jo je napisal pisatelj Bulgakov.

I. občni zbor »Jugoslovanskega hemijskega društva« — Sekcija Ljubljana« se vrši v nedeljo 1. marca aob 10. dopoldne o kemijski predavalnici na realni s sledečim dnevnim redom: a) Poročilo upravnega odbora; b) sklepanje o proračunu za tekoče leto; c) volitev treh članov nadzornega odbora; d) volitev desetih članov častnega sode; e) volitev strokovnih odborov; f) volitev članov v glavno upravo; g) predlogi; h) predavanje gosp. univ. prof. dr. Marij Hebeko; h) služajnosti.

Koks za kovače in centralne kurjave
iz angleškega premoga
75 Din za 100 kg
franko plinarna nudi
Ljubljanska mestna plinarna.

Celje

c Redna glavna skupščina Sokolske župe Celje se bo vršila danes, v nedeljo 22. t. m. ob 8.30 v mali dvorani Narodnega doma.

c Sokolska telovadba. Jutri v ponedeljek 23. t. m. odpade telovadba starejših sester.

c Seja krajnega šolskega odbora. V petek zvečer se je vršila seja šolskega odbora za mesto Celje in okolico. Po obračunskem poročilu je bil stavljen predlog, da se naprosi Kr. bansko upravo, naj ukine nemški razred na mestni narodni šoli, ker ni zanj zakonite podlage. Po daljši debati je bil predlog proti nemu glasno sprejet. Predlog se je brzojavno sporočil Kraljevi banski upravi ter ministrstvu prosvete.

c Jutri bosta dve zanimivi predavanji. V ljudskem domu predava vseučiliški profesor iz Ljubljane g. dr. Veber Franc »K 1700 letnici sv. Avgustina«. — V meščanski šoli predava vseučiliški profesor iz Zagreba g. dr. Horvat Ivo »O hrvatskih planinah« s številnimi skioptičnimi slikami.

c Planinski sejum. Vsakoletna, priljubljena prireditev SPD v Celju bo letos v soboto 7. marca. Priprave so v polnem teku.

19. III. 1931. „VNEBOVZETJE“

c Smrtna kosa. 20. t. m. je v Ponikvi ob juž. žel. v 60. letu starosti umrl posestnik g. Zollner Egidij. Pokojnik je bil doma iz Tirolske, je pa že kot mlad mož prišel v Celje, kjer je bil pivovar v celjski pivovarni, ki je stala tam, kjer stoji danes mestna elektrana. Prepeljali so ga v Celje in ga bodo pokopali na okoliškem pokopališču.

c Nalezljive bolezni v Celju in v okolici. V času od 1. do 7. februarja je bilo stanje nalezljivih bolezni sledeče: legar v okolici 3, škrlatica v mestu 2, v okolici 2, davica v mestu 1, v okolici 1; nalezljivo vnetje možgan v mestu 1; šen v okolici 1.

..Otrok se odda. Občina Celje okolica odda eno enoletno ter eno šestletno deklico za svojo. Natančna pojasnila se dobe med navadnimi urami v občinski pisarni na Breegu.

c Sneg grmi s strel kot lavina v planinah. Hišni posestniki, katerih hiše imajo strme strehe naj dajo sneg poprej spraviti s strel ali naj njih nevarnaeniatxeo.3Taccceveniatxeniatxeniatx vsaj z drogov zamamujejo, da je hoja ob hišah nevarna. Dnevno se dogaja, da prileti plaz na pasante in je samo srečen slučaj, da ni bil doslej nihče nevarno poškodovan.

• Dušan in Danica. Dva mlada prijatelja, Dušan in Danica, sta junaka fantastične prigode »Potovanje po zvezdi večernice«, ki bo za mlade in stare čitatelje »Jugoslovan« prišla izhajati v nedeljo 1. marca. Priporočajte naš list vsem, ki imajo otroke.

Drzen rop v vlaku

V ponedeljek 18. t. m. zvečer se je peljal trgovec g. Z. J. z Vranskega iz Zagreba proti Zidanemu mostu. Z njim sta se peljala dva modra, ki sta se izdajala za trgovska polnika. Ponužala sta trgovcu cigarete, ki jih je ta tudi sprejel in kadil. Cigarete pa so morale biti prepajane s kakim mamilom, kajti trgovec je naenkrat ves omotičen zaspal in se je zbudil šele v Rimskih toplicah. Istočasno pa se je opazil, da je izginila njegova aktovka z vrednostnimi papirji ter 100 nemških mark in 6000 Din. O drznem ropu je bila obveščena celjska policija.

„Jugoslovan“

se naroča v Ljubljani v Gradišču 4 (poleg Nunske cerkve), telefon št. 30-68.

Maribor

m Izplačilo diference železničarjem. Finančno ministrstvo je odredilo, da se še pred 1. marcem poravnajo vsi zaostali državni dolgovi v znesku 49.000.000 Din. Kakor smo izvedeli, bodo iz teh kreditov izplačani tudi železničarji v delavnih državah železnice v Mariboru svoje zaostanke.

m Sprememba posesti. Ga. Orovičeva je prodala za 500.000 Din svoje gostilno pri Treh ribnikih mesarju in gostilničarju g. Kličku, bivšemu lastniku gostilne »Wilson« na Aleksandrovi cesti. Novi lastnik bo prevzel lokal due 1. aprila.

m Obrezovanje trt. Na banovinski sadjarski in vinarski šoli v Mariboru bo v sredo, dne 4. marca enodneveni tečaj o rezi v vinogradu s teoretičnimi razlagami in praktičnimi vajami. Pouk bo trajal od 8. do 12. ter od 14. do 18. ure in bo brezplačen.

m Dveletna hotelirska šola. Akcija za ustanovitev dveletne hotelirske šole v Mariboru, ki bo prva te vrste v naši državi, je že v polnem teku. V šolo bi se sprejemali v prvi vrsti sinovi hotelirjev in kavararjev, pa tudi natakarji z nižjo srednjo ali meščansko šolo, ki bi potem vodili lastna podjetja ali pa zavzemali mesta ravnateljev itd. Pouk bi obsegal vse v posvetil prihajajoče panoge in jezike, tako teoretično kakor praktično. Vse strokovne učne moči pa bi bile baje iz tujine. Absolventi bi potem dobili eventualno tudi štipendije za izpopolnitev v tujini. O načelnem vprašanju te šole bomo še spregovorili.

11. II. 1931. „VNEBOVZETJE“

m Dve zlati poroki. Te dni so praznovali zlati poroko Leon Brože, bivši vodja Cirilove tiskarne in hišni posestnik in njegova žena Matilda ter Gašpar Jerauš, posestnik na Počrežu in njegova žena Jospina. Na mnoga leta!

m Planet Venera. Sestra naše zemlje, v večne oblake zakrita Venera bo odprla svoje skrivnosti mladim in odraslim čitateljem »Jugoslovane« v čudoviti storiji »Potovanje po zvezdi večernice«, ki bo pričela izhajati v nedeljo 1. marca. Širite naš list!

Zalog

Ali je Lakner vlomil? Nekako v sredi januarja je prišla trojica moških k Blažu Lobodi, vulgo Kožku, v Gradovljah in prosila večerje ter prenočišča. Medtem ko se je dvema odka zalo ležišče, je tretji izginil v stajo in skušal odvezati živino. Lobodovi so to opazili in hiteli oboroženi z vilami proti staji, nakar je potel strel. Posrečilo se je trojico vjeti in zvezati. Zvezano trojico so odpeljali v Podgrad in imeli zaprti v gostilniški sobi pri Peclju toliko časa, dokler ni prišla žandarmerija, ki se je trenutno nudila pri Požarju. Med vjeti je bil tudi morilec menegheškega nadžupnika Lakner Janez. Ker je bilo pri Požarju skoraj istočasno vlomljeno (15. januarja), si je g. Požar v zaporu ogledal omenjeno trojico. Ker vlomilca ni zasledil, ni mogel trditi, da je Lakner izvršil vlom. Tudi pri vladu avgusta meseca ni v Laknerju spoznal pravega vlomilca.

Jesenice

Javen shod. Narodno strokovne zveze. Danes se vrši ob 10. uri dop. v dvorani Sokolskega doma javen shod podružnice Narodne strokovne zveze. Na shodu govori podpredsednik NSZ g. dr. Joža Bohinjec o osnutku novega zakona o socialnem zavarovanju. Pozivamo jeseniško delavstvo, da se udeleži tega shoda v največjem številu.

Tiskarski škrt. Tiskarski škrt je v članku »Strel v silobranec« v svoji hudomušnosti spreminil gostilno »pri Brencu« v gostilno »pri Bruncu«, kar naj bo s tem popravljeno.

Vreme. Vreme je postalo južno. Ko je prenehalo snežiti, pa dežuje. Pota so slaba. Mešanica snega in vode na ulicah ali kakor jo imenujejo »čobodra« je precejšnja, tako da se ljudje omejujejo na dom in gredo le po najnujnejših opravkih. Mladina pa se drži načela: narava je interesantna ob vsakem vremenu, zato ne bodi suženj vremena! — Sneg je napravil tudi nekaj škode, ko je potrgal žice, da so bili na nekaterih krajih radi te motnje v temi.

14 parov. V letošnjem predpustu je bilo v naši fari oklicanih 14 parov, poročenih pa doma 10 parov. Ostali štirje so bili poročeni drugod.

Škofja Loka

Hišne tablice. V lični in dobri izdelavi je prejela mestna občina nove tablice za posamezne stavbe, ulice, ceste in mestni okoliš z napisi, ki jih je svojočasno sklenil občinski zastop. Skupno se bo pritrdilo na poslopja 271 števil. Pri vstopu v mesto bodo nameščene večje table z oznako mesta Škofje Loke. Table so izdelane v državnih barvah in veljajo po 30 Din.

Škofjeloška kmetijska podružnica je zborovala pred kratkim pri Homanu. Udeležba je bila zelo pičila. Po poročilih funkcionarjev, ki so poročali o poslovanju podružnice, je ostal isti odbor.

Prometne ovire v škofjeloškem okraju so vzpelo visoke snega in južnega vremena, ki je tla povsem zmečkal, vrlo težke. Ljudje se drže najraje doma, avtobus g. Eržena vzdržuje z največjim naporom promet s kolodvorom; ustavljena pa je zveza s Poljansko in s Selško dolino.

Bled

Sokolske pevske vaje se odslej dalje vrše v novem Sokolskem domu, in sicer v torkih in četrkih ob pol osmi uri zvečer. K vajam se vabijo tudi novo došli pevi.

Za novi Park hotel se je dosedaj porabilo okoli šest in pol vagonov železne armature ter 1000 kub. metrov betona. Za Kasino, ki je na surovo že gotova, pa se je porabilo 22.500 kg železne armature in 320 kub. m betona.

Vrhunčev novi hotel, ki stoji poleg pensiona Vovka, je na surovo že tudi dovršen. V kratkem bodo pričeli z notranjimi deli.

Žena ponesrečenega delavca Drenika je zblaznela

Grozna usoda Drenikove družine iz Podboršta pri Trebnjem

Trebnje, 21. februarja. Grozna nesreča progovnega delavca Drenika Franca v Trebnjem je gotovo še vsem živo v spominu.

Kakor objavljamo na drugem mestu, je uboga pokojnikova družina brez vseh sredstev in prepuščena ob hudi zimi nemili usodi največjega pomanjkanja in bede. Kje dobiti sredstva za življenje, kaj bo s pokojnino, to so pereča vprašanja za nesrečno družino. A še več, strašna usoda, ki je zadela to rodbino, zahteva še večje žrtve.

Uboga žena Marija, katero je nesreča silno pretresla, je zblaznela. Poročajo, da ima od časa do časa strašne napade blaznosti, da kliče pokojnika in da več ne prepozna niti svojih

otrok. Tako je sedaj položaj nedeletnih otrok še obupnejši. Izgubili so na tako strašen način očeta, a izgubili so sedaj še mater. Še pred dnevi srečna družina je danes ob tragični izgubi dobrega očeta in ob tako žalostni usodi nesrečne matere prizor največje nesreče in bede.

Osiroteli otroci, ki so ob izgubi očeta preživali že dneve in dneve, so obupani in kličejo mater, ki jih pa ne pozna. Strašno je gledati ta prizor in vsa okolica pomiluje 6 nesrečnih zapuščenih otrok. Izpili so čašo bridkosti do dna v najlepših letih, ko niso pričeli niti še živeti. Res žalostno življenje družine, ki jo je zadela nemila usoda v tako kratkem času s svojo kruto in neizprosno roko.

Zadnja pot dr. Josipa Vrečka

Celje, 21. februarja.

Danes ob 16.30 so odpeljali k večnemu počitku dr. Josipa Vrečka. Pred hišo žalosti v Ipavčevi ulici se je zbrala ogromna množica ljudstva, zaslojnik vseh celjskih oblasti in uradov ter narodnih društev, deputacija Sokolskega društva z zastavo, Celjsko pevsko društvo, dijak in dijakinja celjske gimnazije. Pevci so pred hišo zapeli žalostinko in nato je krenil sprevod po glavnih mestnih ulicah na okoliško pokopališče, kjer je dr. Juro Hrašovec, pokojnikov osebni prijatelj, spregovoril nagrobni govor.

Slavil je pokojnikove zasluge za celjsko narodno življenje; omenil je, da je bil pokojni dr. Vrečko ustanovitelj skoro vseh celjskih društev in gospodarskih ustanov, ali vsaj njihov član. Navedel je njegove zasluge za Celjsko posojilnico, Narodni dom, Zvezno tiskarno, Južno-stajarsko posojilnico, Zadržno zvezo in zlasti je poudaril njegove zasluge za ustanovitev celjskega sokolskega društva. Govoril je o pokojnikovih zaslugah za dijaštvo, tako pri dijaškem podpornem društvu in pri dijaški kuhinji.

Vsi narodno zavedni Celjani bodo ohranili trajen spomin na velikega narodnega borca. Ob odprtem grobu so pevci zapeli še žalostinko. Tik pred 18. uro so se pogrebeli razšli.

Dva organa fin. kontrole v smrtni nevarnosti

Sv. Ana pod Ljubelom, 20. februarja.

V četrtek 19. t. m. med 13. in 14. uro sta šla na pregled straže nadzornik finančne kontrole Janko Torkar iz Kranja in starešina oddelka pri Sv. Ani preglednik Dobrovolje. Pot ju je vodila po cesti preko ogromnega plazu, ki je isto dopoldne pridrvel iz strmega pobočja Begunjskega jezika ob stražnici finančne kontrole. Ko sta se nahajala nekako na sredini omenjenega plazu, torej pod uglajeno drčo, opazila, da drvi nov plaz, ki se ga seveda nista nadejala. Nadzorniku Torkarju, ki je prišel leteti v smeri cilja, se je na plazu udrla in je padel ter ni mogel vstati. Preglednik Dobrovolje, ki je za hip ustavil in pomislil, kam naj bi se rešil, je bežal nato za nadzornikom Torkarjem in tudi padel, toda bil je že izven nevarnosti, dočim se je g. Torkar med tem popeljal od vodene težke snežene mase zelo trdno objekt še kake 4 do 6 metrov dalje in se je ustavil pred nekimi drevmi. Ker se sam ni mogel rešiti, sta mu kot prva prihitela na pomoč službojoča organa finančne kontrole Stibilj in Grilj, ki ga pa z rokami nista mogla iz vleči. Ko so prihiteli na pomoč še banovinski delavci, opremljeni z lopatami, je bil g. Torkar brez vsake poškodbe zopet oproščen neprijetnega obzema.

Oba prizadeta se z svojimi družinami veselita, da sta vendarle tokrat utekla morebitni smrti, kajti vsled deževja je sneg zelo težak in plaz pomešan s kamenjem.

Obsojeni pretepači

Litija-Smartno, dne 20. februarja 1931.

V četrtek 19. februarja t. l. se je vršila pred okrajnim sodiščem v Litiji glavna javna razprava proti Martinu Mahu in tovarišem iz Smartna pri Litiji, ki so v noči 2. na 3. februarja napadli v stanovanju brivca Piskača Mateja in ga težje poškodovali, kakor smo že 4. t. m. poročali. Razpravo je vodil sodnik sreskega sodišča g. Karel Novak, državno tožilstvo je zastopal vršilec dolžnosti g. Andrej Zebre, zapisnikoval je pa gdč. Jerebova.

Obtoženci vsi dejanja pripoznajo, izgovarjajo se pa s pijanostjo, kar tudi precej drži, kajti obtoženci so znani daleč naokoli kot pijani iz navade.

Po predlogu vršilca dolžnosti drž. pravdnštva je sodišče razglasilo sodo, jih spoznalo krivim in jih obsodilo: Martina Maha na sedem dni zapore, ter mu prepovedalo dve leti obiskovati gostilne, brata Alojza Maha isto na 7 dni zapore in 1 leto prepoved posejanja gostilne, Pliča Valentina na 2 dni zapore in prepoved zahajanja v krčmo za 7 mesecev ter brivca Mateja Piskača, ki je po napadu Martinu Mahu na oknih pobil 8 šip, ter s tem povzročil hudobno poškodbo tuje lastnine na 420 Din denarne kazni, ki se za slučaj neizterljivosti spremeni v pet dni zapore, ter povrnitev škode Ani Mah, lastnici hiše. Tudi Piskaču je obisk gostilen prepovedan za pol leta.

Obsojenci so obsodo brez ugovora sprejeli. Razsodba bo tudi razglašena tudi pred cerkvijo v Smartnu. Gostilničarji, ki bodo obsojencem postregli s pijačo bodo obsojencem kaznovani. Radi kaljenja nočnega miru jih bo pa še posebej nagradilo sresko načelstvo.

Oče našel sina ustreljenega

Pluj, 20. februarja.

Dne 19. t. m. okrog 7. ure zjutraj je našel Korošec Jože iz Sikol ne daleč od hiše svojega 20letnega sina Janeza v snegu mrtvega. Obstreljen je bil z lovsko puško v desni komolec, tako da je meso pod komolcem odtrgano. Puške pri mrtvecu niso našli, vidna pa je v snegu še sled puške. Obstreljeni je umrl najbrže vsled izkrvavitve.

Kdo ga je ustrelil, še ni ugotovljeno in se vrše tozadevne poizvedbe po žandarmerijski stanici v Cirkoveh.

Na lice mesta je došla 20. t. m. zjutraj sodna komisija okraj. sodišča Pluj pod vodstvom sodnika Stefanciose in dveh zdravnikov. Truplo bo razteleseno.

Otvoritev in blagoslovitev vodne centrale v Kranju

Največja centrala na Savi, ki je podlaga velike kranjske industrije.

Kranj, 20. februarja.

Naša banovina ima mnogo razpoložljivih naravnih zakladov in sil. Njih izkoriščanje je velikega narodno-gospodarskega pomena, ker se s tem zboljša gospodarska bilanca. Izkoriščanje naravnih sil je problem, ki ga temeljito rešujejo vse moderne države. Ko smo izgubili Primorje in Koroško, je bilo izgubljeno konzumno področje znanega Majdičevega valjčnega mlina. Ker je imelo podjetje v svojem območju vsa razpoložljiva vodna sila Save, jo je hotelo izkoristiti v druge namene. Po koncu svetovne vojne se je začelo reševati zlasti vprašanje vodnih central, v inozemstvu kakor tudi pri nas. Med vojno je vsa industrija zastala, po prevratu pa so začele rasti nove tovarne. Ko so se države opomogle, so jele forsirati proizvodnjo, za kar se je rabila seveda velika pogonska sila. Tako je postalo aktužno vprašanje cenena električna energija.

Dejstvo, da smo imeli v Kranju na Savi, Majdičovo centralo, je neposreden povod, da se je začela v Kranju širiti industrija. Znano je, da je nameravala zgraditi naša največja tekstilna tovarna »Jugočeška« tovarno prvotno v Novem mestu in da jo je obdržala v Kranju samo Majdičeva centrala. Tak je bil prvi začetek kranjske industrije in s tem tudi prvi korak k zgradbi nove centrale. Samo razsvetljava elektrarnah ne drži pokoncu. Tudi pri vseh ostalih tovarnah je odločala močna hidrocentrala. Vsak je najprej vprašal za centralo, potem za zemljišče.

»Jugočeška« je bila prvotno priključena na staro mlinsko centralo. Ko pa je prišla jeseni l. 1926. katastrofalna povodenj, ki je vzela vse zatvornice pri stari centrali, je dala povod, da je bil pospešen načrt gradnje večje vodne centrale. Graditi se je začelo že februarja l. 1927. Najprej je bil zgrajen vodojem pri jezu v betonski konstrukciji. Delo je izvrševalo znano stavbeno podjetje ing. Josip Dedek iz Ljubljane. Potem je bila poglobljena struga, zatem je bila zgrajena prava centrala. Temelji so bili izkopani 11 m globoko in fundirani direktno na živo skalo. Delo je napredovalo v tako pospešenem tempu, da je v avgustu istega leta stekla že prva turbina nove centrale, pripadajoči generator pa v oktobru mesecu. S tem je bila dana prva baza. Ker je pa konzum vedno naraščal, se je zgradil še en agregat, ki je stekel v maju l. 1930.

Prvo turbino je dobavila tvrdka Weipert & Sohn skupno s firmo Voith, pripadajoči generator pa tvrdka Bergmann (Berlin). Drugi agregat je v celoti dobavila firma »Skodovi« zavod, merilne instrumente pa Berlinska »Siemens & Halske«. Prva turbina ima jakost 500 HP, druga 1000 HP, skupno s staro centralo lahko odda elektrarna silo 2000 HP. Na Savi je to dosedaj največja centrala. Večjo gradi »Kranjska industrijska družba« na Jesenicah (3500 HP). Vodno delo Majdičeve centrale pa je zgrajeno na kapaciteto 3500 do 4000 HP.

Centrala obratuje z vis. napetostjo 300 V, s katero napetostjo direktno napaja večje in manjše konsumente v Kranju. Prenos električne energije v Medvode pa se vrši z napetostjo 35.000 V. Na centralo so priključene vse kranjske tovarne razen »Jugočeške«, ki ima sedaj svojo centralo. Deloma obsega tudi omrežje mesta Kranja in bližnje okolice (Stražišče, Činčiče, Drulovko, Orehek). V Medvodah oddaja energijo vsem tovarnam in malim odjemalcem v Medvodah in okolici.

Majdičeva elektrarna v Kranju je podjetje, ki dela samo z domačimi močmi in je izraz naše lastne podjetnosti in delavnosti. Centrala si je v kratkem času pridobila velik ugled, kot obrat-

no zanesljivo podjetje, kar je najlepše spričevalo za vsako elektrarno.

Tehnični del elektrarne vodi g. ing. Ožbalt Gros, ki je rojen Kranjčan, komercialno vodstvo pa je v rokah vobče znane rodbine Majdičeve. Pred kratkim se je vršila kolavdajica centrale, ki so ji prisostvovali zastopniki državnih oblasti. Blagoslovil jo je duhovni svetnik in mestni župnik g. Matija Škerbec.

Kadar obhajujemo kranjske tovarne in njihov velik razmah, ne smemo prezreti, da vsa ta velika industrija potrebuje tudi veliko električno energijo, ki jo proizvaja Majdičeva centrala nasproti mostu čez Savo.

Pri zapeki, krvnemu prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolkov živcev, bolečinah v boku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, poboitosti povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz Josefovo« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 471

Proračunska seja cestnega odbora v Kranju

Kranj, 20. februarja.

Dne 19. februarja se je vršila v posvetovalnici mestnega magistrata proračunska seja novega sreskega cestnega odbora. Tehnični oddelek banske uprave je zastopal g. Franc Ahčin, sresko načelstvo vladni svetnik g. Josip Znidaršič, tehnični razdelek v Kranju pa šef. g. inž. Franc Emmer. Prisotni so bili tudi načelnik cestnega odbora župan g. Ciril Pirc, podnačelniki: Karol Zaplotnik (za Kranj), Ivan Lončar (za Tržič) in Zihelr Matevž (za Škofjo Loko) ter ostali odborniki. Seja je otvoril načelnik g. Pirc Ciril, ki je apeliral na navzoče, naj ga po svojih močeh vsestransko podpirajo, ker je že na županstvu preizkušen. Po likvidaciji okrajnih cestnih odborov v Kranju, Tržiču in Škofji Loki se mora sreski cestni odbor dobro organizirati. Cestno omrežje se mora v območju srezati izboljšati. Vladni svetnik g. Josip Znidaršič potem zapreže nove odbornike. Nato so prešli na dnevni red.

1) Sestava proračuna za leto 1931. Proračun je bil soglasno sprejet. Posamezne točke proračuna so sledeče:

Potrebščine: 1) Vzdrževanje banovinskih cest Din 3.598.829.—; 2) Vzdrževanje železniških dovoznih cest Din 36.990.—; 3) Rekonstrukcija pri gradnji banovinskih cest Din 2.863.000.—; 4) Sreski cestni odbor za sresko cestno upravo, prispevke za občinske ceste, amortizacijo posojila in gradbene sklade Din 570.000.—, skupno Din 7.069.382.—.

Kritje za vzdrževanje cest in objektov:

Občina: za banovinske ceste Din 264.800.—; za dovozne ceste Din 9.000.—; Banovina: za banovinske ceste Din 2.500.944.—; za dovozne ceste Din 9.333.—; Železniška uprava: za dovozne ceste Din 9.333.—; Za nove gradbe in preureditve: banovina Din 1.496.500.—; država Din 100.000.—; občina in drugi interesenti Din 6.800.—; gradbeni skladi Din 210.540.—; najetje posojila Din 780.000.—; Preostanek iz l. 1930. Din 217.000.—; Donos od okrajne cestne doklade Din 1.504.950.—, skupno dinarjev 7.082.902.—.

Iz podatkov okrajnih podnačelnikov sledi, da zahtevajo največjega popravila jezerska cesta in mostovi ob njej, dovozna cesta Škofja Loka—Trata, ki je ogromno stala in ljubljanska cesta ter novi most na tržiški dovozni cesti, za katerega je denar že pripravljen, ni pa še uradnega dovoljenja. Imenovane ceste naj bi prevzela banska uprava v oskrbo ali pa naj postanejo železniške dovozne ceste.

2) Razgovor o načinu poslovanja.

Okrajji bodo še vnaprej poslovali samostojno. Vsa izplačila se vrše po poštno-braniliščnem uradu. Na podlagi davčnih uprav v Kranju, Tržiču in Škofji Loki je bilo določeno pobiranje 40%ne cestne doklade.

Kranj

Umetno gnojilo. »Nitrofoskale«, znano umetno gnojilo, ki ga rabijo predvsem za gnojenje travnikov in krmilnih rastlin, bo na prodaj po znižani ceni 138 Din za 10 kg. Naročnike in podatke zbira mestno županstvo v Kranju.

Zivinozdravniško predavanje v kranjski okoli. Na predlog banske uprave bo imel sreski veterinarski referent g. Vinko Bedenk vrsto predavanj o smotnih živinoreji v okoliških vaseh. Prvo predavanje se bo vršilo v petek 27. februarja od 16. do 19. ure v osnovni šoli v Zgornji Besnici, drugo v nedeljo 1. marca od 8. do 11. ure v osnovni šoli v Povorju, tretje v nedeljo 8. marca od 8. do 11. ure v osnovni šoli v Predvdvoru. Predavatelj bo v prvi vrsti govoril o prvi pomoči pri domačih živalih, o higijeni ter spoznavanju in bistvu živalskih kug. Tozadevno predavanje se je vršilo že v Cerkljah, kjer je bilo zelo dobro obiskano in je našlo mnogo odobravanja.

Novi odbor obrtne zadrage. Na zadnjem občnem zboru »Zadrage rokodelskih in sorodnih obrtov« je bil izvoljen sledeči odbor: Častni načelnik Rebolj Lovro, načelnik Bitene Josip, podnačelnik Šiška Josip, 4 namestniki, 8 zaupnikov, odbor za vajeniške in pomočniške preizkušnje ter revizorji.

Današnja gledališka predstava. Danes v nedeljo popoldne ob štirih priredi Gledališki oder Narodne čitalnice dramo »Cigankina osveta«

Naša najvažnejša prometna vprašanja

Iz poročila dr. Ivana Plessa na tujkoprometnem zboru v Ljubljani

Vprašanje zveze Kočevja s Sušakom je stopilo v zaključno fazo in s tem se bližamo realizaciji ideje zveze Slovenije z morjem, ki je bila vedno ena izmed naših najvažnejših zahtev. Velika konferenca, ki se je vršila 6. julija p. l. na Sušaku je bila prava manifestacija enotnosti stremiljenj vseh v poštev prihajajočih faktorjev iz Slovenije in Hrvaške.

Tudi za čimprejšnjo zgraditev zveze št. Janž — Sevnica se moramo zavzeti, ker bo dala cel Dolenjski novo pobudo in ne bo pripomogla samo k znatnemu povečanju lokalnega prometa, ampak se s to prago otvorijo tudi turističnemu prometu novi predeli.

Gradba teh prog in otvoritev prometa na njih bo prinesla brez dvoma nov polet v razvoj našega tujkega prometa.

Med gradbami, ki se morajo izvršiti v interesu pozitivne našega gospodarskega prometa in bodo brez dvoma imele najugodnejši vpliv tudi na pozitivno tujkega prometa, je razširitev železniške proge Zidani most—Zagreb in polozitev drugega tira na tej progi.

Z vsem uplívom se je zavzeti tudi zato, da se na dveh progah, ki jih imamo v Prekmurju, čimprej otvori promet z inozemstvom. Ena od teh prog veže Mursko Sobotu s Madjarsko preko Hodoša, druga pa vodi iz Dolnje Lendave v Madjarsko.

Kar se tiče voznega reda za leto 1931-32 je po poteku zadnje konference posvetovalnega odbora pri ljubljanski železniški direkciji, ki se je vršila 5. decembra 1930, omeniti, da železniška uprava ne namerava v bodočem voznem redu izvršiti nikakih bistvenih izprememb.

Naš posvetovalni odbor je postavljen več ali manj pred gotova dejstva.

Naša banovina pa je na inozemskem tujkem prometu eminentno interesirana in skušati moramo na vse načine, da železniške zveze z inozemstvom od leta do leta bolj izpopolnjujemo in izgradimo.

Nujno je potrebno, da se naš železniški promet modernizira. Polzkuš, ki so se že izvršili v tem oziru z motornimi vozili v Vojvodini in teku zadnjih let, so dali odlične rezultate. Uvedba takih motornih vozil bi omogočila popolnoma drug raspored tudi na področju naše direkcije, za kar se je naša Zbornica za TOI že v prejšnjih letih opetovano zelo zavzemala.

Doba kuriranja direktnih voz in sezonskih vlakov naj se podaljša od 1. maja odnosno 15. aprila do 1. oktobra, ker stremijo zdraviliške uprave že leta za tem, da se sezona podaljša.

Tudi bi morala železniška uprava upoštevati, da je nedeljski zletniški promet na Gorenjsko zadobil že celoletno obliko in bi bilo nekatere železniške vlake pridržati tudi preko zime.

Za uspešen razvoj tujkega prometa je brez-pogojno potrebno, da funkcijonira poštna, telefonska in telegrafna služba točno in brezhibno. Kljub vsem naporom poštne uprave nas pa sedanje stanje pošt, telefonov in telegrafov absolutno ne more zadovoljiti. Neobhodno potrebno je, da se poštni promet organizira v dimenzijah vedno večjih potreb.

Vso pozornost bi bilo treba posvetiti predvsem vprašanju poštinih zgradb. Poštni erar ima v naši banovini za svoje urade sedem lastnih poštinih zgradb. Samo 7 poštinih uradov je torej v državnih poslopih, vse druge pošte, državne in pogodbenne, so v najetih privatnih zgradbah. Ker so krediti za najemnine zelo nizki, najdemo poštne urade redno v tesnih, neprimernih in večkrat tudi nehygienjskih prostorih. Poštna, telefonska in brzojavna služba se redno vrši skupaj v enem in istem prostoru. Da se ne more v takih razmerah pri najboljši volji zaposlenega osebja ekspeditivno vršiti služba, je evidentno. Zato je neobhodno potrebno, da pridejo poštni uradi vsaj v važnejših krajih v državna poslopja. V te svrhe naj se del približuje, ki jih ima poštna uprava od pristojbin in taks, investira v zgradbah. Nujno potrebna je zlasti zgraditev modernih kolodvorskih pošt za izmenjalni promet z inozemstvom in za poštino-carinsko poslovanje v Mariboru, Ljubljani in na Jesenicah, kjer se vrši zmenični promet za celo državo z vsemi državami na severu in na zapadu Evrope.

Za pospešitev poštne prometa je stremeti za tem, da se poštne vožnje v čim večjem številu avtomobilizirajo. Ako poštna uprava iz katerikoli razlogov tega ne more sama v lastni režiji izvesti, je potrebno, da se doseže sporazum s privatnimi podjetniki. Nujno je potrebno to zlasti v letoviščih, ki so oddaljena od železniške proge.

Ves uplív je zastaviti v to, da ostanje pošte vsaj v večjih letoviščih in zdraviliščih v državni upravi in da se jih v takih krajih ne decarizira, ker pomeni to v strokovnem oziru velik korak nazaj.

Ako želimo, da pride v naše kraje boljše, v tujko-prometnem oziru hvalečnejše, to je premožnejša publika, je potrebno, da ji nudimo možnost neoviranih telefonskih razgovorov z domom. Direktni telefonski promet z inozemstvom se je v zadnjih letih znatno zboljšal, razširilo se je število relacij, toda vse to še ne zadostuje. Dejstvo, da nimamo n. pr. na Bledu še direktnih zvez niti z Brnom, niti z Bratislavo, niti s Celovcem, Bejkom, niti z Budimpešto in niti s Parizom, dasi vemo, da prihajajo v času sezone na Bled poleg drugega tudi razni diplomati, ki zahtevajo zveze s Parizom. Položaj v drugih letoviščih je v tem oziru še slabši. Zahtevati je zato nujno, da dobi Rogaška Slatina nov telefonski pretikalni aparat in da bo preskrbljeno že sedaj, da so v poštinih uradih v vseh krajih, ki pridejo v poštev za tujski promet, brezhibni aparati, ker če ni dobrih aparatov, ne pomaga še tako dobra volja in vsi napori službojočega uradništva. Pa tudi v notranjosti države je stanje telefonskega prometa zelo neugodno. Podčrtati je zahtevo, da se Ljubljano ne izključi iz mreže mednarodnih telefonskih kablov.

V tujkoprometnem oziru važno vprašanje je avtomatiziranje telefonskih central. Dolgo je trajalo, da smo dobili avtomatično telefonsko centralo v Ljubljani in Mariboru. Zeleti bi bilo, da bi se pospešenejšo vršilo avtomatiziranje central v Celju, Ptuj, Kranju, Murski Soboti, na Bledu itd.

Zelo važno je tudi vprašanje otvarjanja javnih govorilnic. Avtomatične javne govorilnice bi se morale otvoriti v zadostnem številu v vseh mestih in tujkoprometnih krajih in to predvsem na važnejših križiščih, kolodvorih, v parkih, kjer so take javne govorilnice poleg drugega potrebne tudi iz razlogov javne varnosti.

Brzojavni promet v zadnjem času v splošnem pada. Ni dvoma, da je to padanje v neposredni zvezi z razvojem telefona, gotovo pa je tudi to, da se pri nas dostavljajo brzojavke skoro redno z velikimi zamudami in da se radi tega vsi raje poslužujejo telefona.

Za letovišča in zdravilišča v gorskih krajih in v krajih, oddaljenih od železniške postaje je vstopitev prikladnih rednih zvez z avtobusnim predpogoj za pozitivno tujkega prometa. Stremeti moramo z vsemi sredstvi za tem, da se to moderno prometno sredstvo, brez katerega si danes intenzivnejšega razvoja tujkega in turističnega prometa sploh ne moremo misliti, tudi pri nas najuspešneje razvija. Ne da se ta jiti, da smo v zadnjih letih v tem oziru znatno napredovali. Privatni inicijativi gre za to vse priznanje.

Zeleti je tudi, da tujkoprometni svet kot najbolj kompetenten tujkoprometni forum z vsem svojim vplivom podpira privatno inicijativo pri osnovanju novih in vzdrževanju že obstoječih avtobusnih prog.

V neposredni zvezi z avtobusnim prometom in prometom v avtomobilih sploh je postalo pereče vprašanje regulacije in vzdrževanja naših cest. Vprašanje ni samo aktualno, ampak z ozirom na rastoči avtomobilni promet celo neodložljivo nujno. Gradiva za rešitev tega problema, ki je obenem tehničnega administrativnega in finančnega značaja, se je nabralo že prilično in predalet bi nas vodilo, ako bi hoteli tudi samo vsebinsko rekapitulirati potek razprav, ki so se že vršile. O tem vprašanju.

Mislím, da smemo brez vsakih pomislekov podčrtati zahtevo, da se k definitivni in sistematični rešitvi problema, ki ne dopušča nikakega odlaganja, pristopi čimprej, treba pa je, da ne izpustimo v pregorečem navdušenju realnih tal izpod nog, da ne precejnjemo svoje gospodarske zmoglosti. Breme za izvršbo teh del je treba porazdeliti na dve generaciji in opustiti dosedaj način finansiranja, da se taka potreba krije iz tekočih sredstev. Le tako bomo lahko izvršili velike naloge, ki čakajo nujne rešitve in od katerih je v resnici odvisen uspeh našega tujkega prometa.

Seja Osrednje sekcije lesnih trgovcev v Ljubljani

V območju Zveze trgovskih gremijev v Ljubljani se je 20. t. m. vršila III. seja Osrednje sekcije lesnih trgovcev, ki se jo je udeležilo 17 zastopnikov gremijalnih sekcij in 2 zastopnika gremijev. Sejo je vodil načelnik g. inž. Joško Kobi.

Uvodoma je omenil predvsem organizacijo proizvodne službe v obliki posebnega informacijskega oddelka, ki je pokazala izredno agilnost in je v teku enega samega meseca izdala 115 informacij.

Pri Dravski finančni direkciji in društvu denarnih zavodov se je interveniralo radi strožjega postopanja pri izdaji uverenj. Istotako se je vložil na kr. bansko upravo ugovor proti uvedbi novih cestnih davčnin. Glede previsoke odmere davkov v tej kritični dobi gospodarskih stagnacij v lesni industriji in trgovini je sekcija opozorila Dravsko finančno direkcijo, da bi se odmerjanje davkov omililo.

Nadalje je referent posebej povdal, da se položaj lesne trgovine v zadnjem času ni zboljšal, pač pa nasprotno proti popolni zastoj vsakega izvoza. Dotaknil se je tudi važnosti beograjske ankete, ki se bo vršila 2. marca. Z obžalovanjem je ugotovil, da ni bila iz Dravske banovine povabljena nikaka strokovna organizacija, niti Zbornica za TOI v Ljubljani, kot zastopnica slovenskega gospodarstva.

Razpravljalo se je nadalje o šušmarstvu lesne stroke. Sklenilo se je, da se posameznim lesnim nakupovalcem izdajo legitimacije, ki naj preprečijo nakupovanje s strani neopravičenec.

Tajnik g. J. Kaiser je obširno poročal o davkih takozvanih državnih, kakor samoupravnih ter opozarjal, da bi se morale davčnine predvsem ozirati na vsakokratno položaj posameznih gospodarskih panog.

Gospodarske vesti

× Vaše jajčarice stakajo, radi prevelikega snega. Saj to ni res, vzgajili ste si pridne in marljive kokoške. Oskrbna in staja vse to je v redu. Torej ležijo vzroki samo v neprimerni prehrani. Z golim krmiljenjem zrna ne boste nikoli dosegli nošnje. Zrna vsebuje v glavnem maščobo in škrob, zelo malo beljakovin, posebno pa ne animaličnih beljakovin, ki so za tvorbo jajc neobhodno potrebne. Poskušajte sledečo sestavino, ki jo nudite Vašim jajčaricam v primerljivih posadah za krmiljenje ob vsakem času: 8% mesne moke, 5% ribje moke, 5% zdroba soje, 2% suhega kvasa, 15% pšeničnih otrobov, 15% pšenične moke za krmiljenje, 15% ovsenega zdroba, 15% koruznega zdroba, 15% ječmenovega zdroba, 15% klanjega apna. Tej zmesi prilozite zvečer na vsako glavo 5 do 6 dkg zrna. Uspeh Vas bo presenetil. Tudi kokoške, ki ne pripadajo našim najbolj vrsti, bodo po takem krmiljenju pokazale prav presenetljive sposobnosti.

× Agrarna konferenca. Dne 29. aprila bo v Beogradu konferenca strokovnjakov agrarnih držav srednje in vzhodne Evrope. Na konferenci bodo razpravljali o naritru veterinarske konvencije agrarnih držav, za kar je dala posebna stalna komisija agrarnih držav inicijativo že za časa agrarne konference v Bukarešti, ki se je ravnokar zaključila.

šila. Omenjena stalna komisija smatra, da bi bilo potrebno pozvati Društvo narodov, da da inicijativo za sklenitev take konvencije, ker bi to le še bolj pospešilo rešitev tega vprašanja.

× Tečaj za mizarsko lučenje v Sošanju. Zavod za pospeševanje obrta Zbornica za TOI v Ljubljani priredi v soboto in v nedeljo dne 7. in 8. marca t. l. v Sošanju tečaj za mizarsko lučenje, v katerem bode predaval strokovni učitelj mizarske delovodske šole g. Adolf Dolak iz Ljubljane. Opozorjamo na ta tečaj mizarske mojstre in pomočnike s pozivom, da se oni, ki bi hoteli obiskovati ta tečaj, pisмено zglasijo neposredno pri Strokovni zadrugi kovinarskih in lesnih strok v Sošanju, ali pa ob otvoritvi tečaja ob tri četrti na 8. uro jutraj osebno. S seboj mora prinesiti vsak udeleženec z vodo brušene deščice v dimenzijah 10 × 20 cm in 6 do 8 mm debele (masivne ali furnirane) in sicer: 3 komade češnjevega, 3 hruškovnega, 5 bukovega, 5 jelševega, 8 orehovega, 10 smrekovega in 17 hrastovega lesa. Pristojbina za mojstre 50 Din, za pomočnike 25 Din, ubožnim se zniža na 25 odnosno 15 Din.

× Mednarodna banka plačil in Franeija. V novi gospodarski visoki loži je ravnatelj banke za mednarodna plačila Vesnay predaval o nalogah te banke. Naglasil je, da so države v njej enakopravne, vendar pa ima Franeija s svojim kapitalom privilegiran položaj. 8 tem, da pomaga drugim, ki so sedaj v gospodarskih stiskah, Franeija le ojačuje politiko evropskega sodelovanja, ne pa da bi jo slabila.

× Kritičen položaj petrolejske industrije na Poljskem. Položaj v petrolejski industriji na Poljskem postaja zaradi slabe konjunktore kritičen. Lastniki hočejo znižati delavcem plače za 14%. Strokovne organizacije odklanjajo vsako misel na to in so najvile splošno stavko za slučaj, da bi se ta namera začela izvajati.

× Sredi afriške pušave evete sovjetska trgovina. Ko so italijanske čete, pred kratkim zavzele afriško oazo Kufr sa naletele na zalogo sojetskih vžgalic. V krajih, kamor še ni dospela niti ameriška, niti evropska trgovina, si je usidral trgovsko pot sovjetski dumping.

× Avtomatična prodaja cigar in cigaret. Italijanska finančno ministrstvo je nabavilo večje število avtomatov za prodajo cigar in cigaret. Sliče naprave je uvedla tudi avstrijska tobačnica režija. Tudi pri nas bi se v omejenem številu taki avtomati dobro obrneli, posebno v nočnih urah na posameznih železniških postajah, ki ne razpolagajo z nočnim bufetom.

× Povpraševanje po jajcih v Italiji. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je prejel obvestilo, da se več milanskih trvdik zanima za uvoz jajc iz naše države. Ponudniki naj svoje oferte pošljejo zavodu za pospeševanje zunanje trgovine pod št. 3099.

Borzna poročila

dne 21. februarja 1931

Devizna tržišča

Jugoslovanske efektivne in devizne borze danes niso poslovale. V prostem prometu so se na ljubljanskem tržišču imenovala sledeče notacije: Amsterdam 22-80, Berlin 13-51, Bruselj 7-21, Budimpešta 9-09, Curih 10-5-9, Dunaj 7-97-81, London 27-06, Newyork 56-72-3, Pariz 22-76, Praga 168, Trst 297-46.

Dunaj, 21. febr. Amsterdam 285-52, Beograd 12-52-25, Berlin 169-18, Bruselj 99-18, Budimpešta 124-175, Bukarešta 4-23-13, Kopenhagen 190-10, London 84-56-5, Madrid 74-10, Milan 37-25, Newyork 711-70, Pariz 27-89-5, Praga 21-08-13, Sofija 5-15-70, Stockholm 190-50, Varšava 79-71-5, Curih 137-18-5.

Curih, 21. febr. Beograd 9-12-65, Pariz 20-33-25, London 25-18-75, Newyork 518-70, Bruselj 72-30, Milan 27-14-25, Madrid 54-60, Amsterdam 208-12, Berlin 123-26, Dunaj 72-88, Sofija 8-75-75, Praga 15-36, Varšava 58-05, Budimpešta 90-42-5.

Vrednostni papirji

Dunaj, 21. febr. Bankverein 16-50. Kreditni zavod 46-70, Dunav-Sava-Adria 15-65, Prioritete 94—, Beykam 8-70.

Notacije naših državnih papirjem v inozemstvu

London, 21. febr. 7% Blaire 81—82. Newyork, 21. febr. 8% Blaire 92—93, 7% Blaire 81-25—82, 7% pos. drž. hip. banke 81-25 do 82.

Zitna tržišča

Novi Sad, 21. febr. Koruza bačka, srem-ska 79—81, Ladija Dunav in Sava predčasno suha 84—86. Vse ostalo brez izpremembe.

A. Gastraun
Ljubljana
Prešernova ulica 42
Tovarna dežnikov in solčnikov — Sprejemajo se popravila in preobleke

VI—5782/31—1

Razpis

Mestna občina ljubljanska razpisuje oddajo tlakovanja Šelenburgove ulice z lesenimi kockami

Licitacija se vrši v soboto, 7. marca 1931 v mestnem gradbenem uradu, kjer so od 24. februarja 1931 dalje na vpogled zadevni tehnični in razpisni pripomočki.

Mestno načelstvo v Ljubljani
dne 21. februarja 1931.

Tendencja: Brez izpremembe. — Promet: pšenica 18 vag., koruza 28, moka 1, otrobi 5 zagonov. Vse ostalo brez izpremembe.

Budimpešta, 21. febr. Tendencja prijazna, promet sreden. Pšenica: mare 14-99 (14-99 do 15—), maj 15-17—15-18 (15-18—15-19). — Rž: mare 11-20—11-33 (11-33—11-35), maj 11-30 do 11-40 (11-39—40). — Koruza: maj 12-47 do 12-56 (12-46—47).

Mariborske cene mesa in mesnih izdelkov

V poedinah mestih in pokrajinah naše države so cene živinskih potrebščin dokaj različne in tudi v Sloveniji niso enake. Zaradi kontrole je sedaj dobro od časa do časa pregledati stanje cen v poedinah krajih in za poedine skupine. Za danes se omejimo na cene mesa in mesnih izdelkov v Mariboru, kakor nam jih prikazuje mestno tržno nadzorstvo.

Tako se sedaj prodaja v Mariboru prvovrstna govedina po 18 do 20 Din kg, drugovrstna 14 do 16, tretjevrstna pa 8 do 12 Din. Sveži goveji jeziki stanejo 20 Din, vampi 5 do 11, pljuča 5 do 8, ledvice 16 do 18, možgani 20, parklji 4 do 5, vimeni 8 do 10 in loj 2-50 do 10 Din kg. — Teletina stane prvovrstna 22 do 30 Din, drugovrstna 12 do 20, jetra 20 do 25, pljuča 16 Din kg. — Svinjina: meso 10 do 24 Din, salo 17 do 18, črevesna mast 10 do 12, pljuča 8 do 12, jetra 8 do 12, ledvice 20 do 24, glave 8 do 10, noge 8 do 10, slanina 12 do 16, papricirana 20 do 24, prekajeno meso 18 do 34, gnat 26 do 34, prekajene noge 6 do 8, prekajeni jeziki 28 do 34, prekajene glave pa 10 Din kg. — Ovčje meso se prodaja po 10 do 14 Din kg, toda povpraševanje po njem je minimalno.

Cene klobasam so sledeče: krakovske 32 do 40 Din kg, debrecinske 28, brunšviške 17 do 20, pariške 25 do 28, posebne 25 do 28, safalade 25 do 28, hrenovke 28 do 30, kranjske 34 do 36 Din kg; ena prekajena 4 do 5 Din; meseni sir kg 28 Din, tlačenke 20 do 24 in salame 80 do 100 Din. — Konjsko meso stane prvovrstno 10, drugovrstno pa 5 Din kg. — Kože se prodajajo: konjske 150 Din ena, goveje kg 10 do 11, telečje 18, svinjske 8, gorenje usnje 65 do 90, podplati 60 do 65 Din kg.

Cene perutnine precej varirajo, vendar pa so povprečno te-le: piščanci, majhni 15 do 20, večji 25 do 35 Din eden, kokoši 30 do 45, race 30 do 40, gosi 70, purani 60 do 80, domači zajci, mali 10 do 15, večji 24 do 40 Din eden. Divjačine sedaj ni več, ribe pa stanejo: krapi 22, ščuke 25, morske ribe 16 do 34, in polenovke 12 do 18 Din kg.

Naposled pa naj omenimo še mleko, maslo, sir in jajca. Prodaja se: liter mleka 2 do 3, smetane 12 do 14, kg sirovega masla 32 do 36, čajnega 48, kubanega 44, ementalkega sira 60 do 80, polemtalskega 20 do 24, trapistovskega 26 do 34, grajskega 30, tilsitskega 32 do 34, parmazana 80, kos malega siračka pa 3 do 5 Din. Jajca stanejo po velikosti od —90 do 1-25 Din, pa tudi več.

Taka je splošna slika mariborskih cen, ob drugi priliki pa si bomo ogledali ostale življenske potrebščine.

Radio

Ljubljana, nedelja, 22. februarja, 9.00 Ing. Edo Fugina: O osuševanju zemljišč. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Dr. Jagodic: Versko predavanje. 10.30 F. Jelenc: Nauk o serviranju. 11.00 Radio orkester. 12.00 Čas, napoved in dnevne vesti. 14.00 Prenos (reportaža) iz Bohinja: Mednarodne zimske-sportne tekme: Skoki (poročila g. Ulag). 15.00 Nastop godbenega društva in pevskega oddelka prosvetnega društva v St. Juriju pri Grosupljem. 20.00 Večer mladih pevcev (gdč. Korenčan, gdč. Arko in g. Burger). 21.00 Radio orkester. 22.00 Čas, dnevne vesti, sport. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, ponedeljek, 23. februarja, 12.15 Plošče (mešan program). 12.45 Novice iz današnjih dnevnikov. 13.00 Čas, napoved, nato plošče. 13.30 Borzne vesti. 18.00 Prenos iz Bohinja: Smučarske tekme, poročila o poteku teka na 80 km. Razdelitev nagrad (poročila g. Ulag). 19.00 Prof. T. Debeljak: Poljsčina. 19.30 Higijenski zavod: Zdravstvena ura. 20.00 G. Koče: Denar in denarni sistem. 20.30 Radio orkester. 21.30 Plošče. 22.00 Dnevne vesti, sport vreme, časovna napoved, 22.15 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, torek, 24. sreda, 25. in četrtek, 26. februarja: Radijska postaja Ljubljana vsled razdiranja, čiščenja in popravilnega popravila Diesel motorja v teh dneh ne oddaja programov. Zagreb, nedelja, 22. februarja, 11.30 Dopoldanski koncert. 12.00 Opoldansko zvonjenje. 12.05 Koncert. 12.30 Kuhinja. 14.00 Prenos iz Bohinja. 17.30 Koncert zbora »Koloč: Nemška komorna glasba. 20.30 Vesel večer.

Zagreb, ponedeljek, 23. februarja, 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Prenos zvočnega filma. 18.30 Novice. 20.00 Književna ura. 20.30 Prenos. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Po tujih postajah.

Zagreb, torek, 24. februarja, 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Prenos glasbe iz kavarne. 18.30 Novice. 20.30 Mozartov večer zagrebskega kvarteta. 21.30 Koncerta. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Lahka glasba.

Beograd, nedelja, 22. februarja, 9.15 Otvoritev živinske razstave v Vel. Bečkereku. 9.45 Prenos zvonjenja iz Vel. Bečkereka. 10.00 Prenos službe božje iz Vel. Bečkereka. 11.30 Plošče. 12.30 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Beograd, ponedeljek, 23. februarja, 11.30 Plošče. 12.45 Koncert radio orkestra. 13.30 Novice. 15.30 Otroška ura: pravljice. 16.00 Plošče. 17.00 Predavanje. 17.30 Slovenske pesmi poje g. Rus. 18.00 Popoldanski koncert. 19.30 Francoščina. 20.00 Makedonske pesmi. 20.30 Koncert violine in klavir. 21.00 Plošče. 22.00 Novice. 22.20 Koncert radio orkestra.

Beograd, torek, 24. februarja, 11.30 Plošče. 12.45 Koncert radio orkestra. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Plošče. 18.00 Narodne s harmoniko. 19.30 Nemščina. 20.00 Zagreb. 22.30 Novice. 22.50 Radio orkester.

Sokolstvo

Minimalni program za župne tekme v letu 1931.

Vse župe, vključene v Savezu SKJ, so obvezne, da izvrše v letu 1931 svoje župne tekme, ki naj obsegajo vsaj spodaj navedene panoge, župna načelstva pa lahko sestavijo tudi širše programe. Tekma se sme deliti v dva dela, vendar morajo tekmovalci tekmovali v vseh predpisanih panogah in se vsi uspehi računajo na eno tekmo in vpišejo na eno tekmovalno polo. Kdor ne absolvira vseh panog, se izključi iz tekme.

Člani tekmujejo v teh panogah: prva prosta vaja, za nastop naših članov na zletu v Pragi leta 1932, krogi, konj na šir z ročaji, tek na 200 m, tek na 1500 m, met krogla, diska, skok v višino z natekom in skok v daljino z natekom.

Članice tekmujejo: prva prosta vaja za zlet v Prago, dvovišinska bradlja, gred 60 cm visoka, tek na 100 m, met kopja 600 g težkega in skok v višino z natekom.

Moški naraščaj tekmuje: prva prosta vaja za zlet v Pragi, drog, preskoki čez kozo ali čez konja, tek na 100 m, met krogla 5 kg, skok v višino z natekom.

Ženski naraščaj tekmuje: prva prosta vaja za zlet v Pragi, konj vzdolž brez ročajev (vaje ravnotežja v dvojicah), krogi, tek na 60 m, met krogla 2,5 kg skok v višino z natekom.

Poleg zgoraj omenjenih tekem naj vsaka župa izvede tekme v odbojki za vse štiri kategorije.

Razpis za knjigo o Sokolstvu

Savezni prosvetni odbor razpisuje natečaj za izdajo knjige, ki bi v pregledni in razumljivi obliki vsebovala osnovne pojme o sokolstvu (zgodovina, ideologija, organizacija, sokolske dolžnosti, nacionalno-kulturne naloge jugoslovanskega sokolstva) in služila načelom ter novopristopivšemu članstvu kot podlaga o pojmovanju sokolske ideje.

Pogoji natečaja so ti:

1. Delo ne sme obsegati več kakor 32 do 48 strani v obliki brošure, ki jih je dosedaj izdajala Sokolska matica.

2. Od dela se v prvi vrsti zahteva sistematičnost, preglednost in jasnost v izražanju, kakor tudi čistost jezika.

3. Metodično mora biti delo napisano tako, da so v naslovih izražene glavne misli in da tekst samo na kratko in jasno tolmači naslov.

4. Pisec naj naslovi najprimernejše ime, na primer Sokolski katekizem, Sokolska začetnica, Kaj je potrebno, da vem o sokolstvu in slično.

5. Savezni prosvetni odbor si pridržuje pravico, da pred tiskom izvrši izpremembe po svoji uvidenosti.

6. Najboljši deli bo nagradil s 1500 Din in 1000 Din na predlog žirije, ki jo določi savezni P. O.

7. Nagrada dela postanejo last Saveza SKJ, a najboljšo delo se bo tiskalo z označbo pisca in z opombo, da je bilo delo nagradeno s prvo nagrado.

8. Rokopisi se morajo predložiti Saveznemu P. O. najkasneje do 1. maja t. l. Nenagradjeni rokopi si pa bodo vrnili, ev. odkupili v spoznavanju s piscem.

Novi sokolski listi

Sokolska prosveta. Kot priloga 8. števk Sokolskega Glasnika je izšla 2. števk »Sokolske prosvete« s sledečo vsebino: Najprej so objavljene službene objave saveznega prosvetnega odbora in proračun saveznega PO za leto 1931. Dalje je objavljen natečaj za dve mesti 14-dnevne prosvetne šole ČOS v Pragi, v katero bo poslal Savez SKJ dva člana. Prosvetni odbor razpisuje natečaj za knjigo o Sokolstvu, ki bi služila predvsem novo vstopivšemu članstvu. Obširna so poročila sej saveznega prosvetnega odbora. Zanimivi

so članki: M. Kovčič (Maribor): Savezna prosvetna šola — Prof. dr. K. Weigner (Praga): Odnos sokolstva glede vzgoje dece. — Ing. Kosta Petrovič (Subotica): Idejne šole. — Milislav Sakulac (Novi Sad): Prednjak kot vzgojitelj. — Dušan Bogunović (Zagreb): Današnji problem sokolske prosvete. — Prof. Ivan Ivančič (Sušak): Kratki nagovori pred vrsto. — Dr. Mrvoš (Novi Sad): Pred 15 leti. — Sokolsko prosvetno delo ČOS. — Nenad Rojič (Subotica): Prosvetno delo Sokola Subotica v letu 30. — Dr. Jovanović (Novi Sad): Prosvetno delo Sokola Novi Sad v letu 30. — Dr. Krestić (Novi Sad): V vrsto zbor. — Sledijo zanimive vesti iz slovenskega in našega Sokolstva. Med »Beleškami« pa so objavljene sokolske edicije, ki so izšle v letošnjem letu. Br. prosvetarjem toplo priporočamo.

Sokolski Glasnik. Izšla je 8. števk. II. letnika saveznega Glasnika s sledečo vsebino: dr. Ivan Lah (Ljubljana): Nekaj misli F. M. Dostojevskega o Rusiji in balkanskem osvobojevanju (ob priliki 50-letnice njegove smrti). — Hrvoje Macanović (Zagreb): Sokolska dividenda. Poročila iz slovenskega sokolstva iz saveza, žup in društev. Obširno je poročilo o sokolski smuški tekmi v Kranju. Med kroniko je več zanimivih člankov splošne kulturne vrednosti.

Sokolsko društvo v Rogatcu

1. t. m. se je vršil občni zbor sokolskega društva v Rogatcu, katerega se je udeležil kot delegat celjske sokolske župe br. Kramer. Občni zbor je razmotril težaven položaj društva. Društvo nima svojega telovadnega orodja, ne sredstev, da si ga nabavi, v šolski telovadnici v Rogatcu ni uporabnega šolskega telovadnega orodja, vsled česar se telovadba članstva na orodju ne more vršiti. Tudi ni primernega lokala za društvene prireditve; v trgu samem so Slovenci v manjšini, tako da je društvo v resnici manjšinsko. Delegat br. Kramer je obljubil, da bo društvu župa posvečala svojo posebno skrb. Pri volitvah je bila soglasno izvoljena z nekaterimi izpremembami dosedanja uprava s starejšino br. Tonetom Stefancio na čelu.

Društvo priredi 8. marca 1931 Masarykovo proslavo, dne 22. marca 1931 pa veliko tombolo. Ker je čisti dobiček tombole namenjen za nabavo telovadnega orodja in drugih nujnih društvenih potrebščin, prosi društvo vse člane in prijatelje Sokolstva, da po možnosti naklonijo društvu za tombolo dobiček v blagu ali podporo v gotovini na naslov: Sokolsko društvo Rogatec v roke prosvetarja br. dr. Ivanška.

Nova uprava sokolskega društva v Trbovljah

Celjska sokolska župa je imenovala sledečo društveno upravo: starešina Sušnik Mirko, namestnik starešine Pavlin Vinko, načelnik Bizjak Mirko, nam. načelnika Hlastan Slavko, načelnica Paradiž Ivanka, nam. načelnice Trepečnik Milica, prosvetar Vontina Edgar, tajnik Pleskovič Ivo. — Člani uprave: blagajnik Persoglio Ignac, matrikarica Plavšak Marta, načelnik gospodarskega odseka inž. Hamrla Jan, zapisnikar Goneli Rudolf, namest. blagajnika Jesih Adolf, gospodar Kužnik Dominik, načelnik prireditvenega odseka Letnik Jože, načelnik gledališkega odseka Plavšak Robert, načelnik tumbolskega odseka Kos Mirko, namestnik Goropevšek Jože. Namestniki članov uprave: Tori Jožef, Volčanšek Franc, Berger Ivan, Festajn Franjo, Rupnik Karl, dr. Cizelj Tone, zdravnik, Toman Vilko, Požun Edvard, Jamšek Edvard, Naglav Ivanka. Nadzorni odbor: Selinc Franc, Perme Franc, Radej Drago. Namestniki nadzornega odbora: Malgaj Anton, Dežman Franc, Berger Ivan. — Praporščak: Železnik Franc, namestnik praporščaka: Hlastan Slavko. — Društveno razsodišče: Plavšak Robert star., Dev Rajko, Čibej Josip, Zavrl Albin, ing. Lipužič Matija. Namestniki: Pleskovič Rudolf, Mahkovec Jože, Počivavšek Gvido.

Češkoslovaško Orlovstvo v letu 1930. Osrednji odbor češkoslovaškega Orla je izdal te dni statistiko za leto 1930. Odsekov je imel Orel 1237, od katerih je poslalo svoje poročilo 1111 odsekov, iz česar se da sklepati, da 126 odsekov ne deluje. Vseh pripadnikov šteje Orel 112.629 in sicer: 15.723 moške dece, 14.635 ženske dece, 7.319 moškega naraščaja, 8.436 ženskega naraščaja, 14.696 telovadcev, in 11 ti-soč 228 žen, netelovadečega članstva pa 40.592. Po zimi telovadi 653 odsekov, po leti pa 859, torej ni telovadilo po zimi 458 odsekov, poleti pa 252. Lastnih domov je 129, v šolah je telovadilo 116 odsekov in drugod 231. Telovadnih akademij je bilo 189, javnih telovadb 233, sportnih prireditev 303, predavanj 3819, nagovorov 9423, veselje in zabav 2498, skiptičnih predavanj 486, iger 2757 in lutkovnih iger 983.

Šah

Sedaj, ko je dr. Aljehinova turneja že precej za nami, je šele možno spoznati vrednost posameznih partij. Prinesli smo že več partij z raznih simulank, toda niti ena ne dosega v lepoti sledeče, ki je bila odigrana v Beogradu. Seveda je treba upoštevati pri tem, da je partija iz simulanske produkcije, ne pa iz boja dveh enakovrednih nasprotnikov. Radi malenkostne napake v otvoritvi spravlja dr. Aljehin igralca v čedalje večjo zadrego, dokler se vse skupaj ne konča s krasno matno pozicijo.

Beli: dr. Aljehin. — Črni: Lugovski.
1. e2—e4, e7—e5. 2. Sb1—c3, Sb8—c6. 3. Lf1—c4, Lf8—e5. 4. Dd1—g4, Dd8—f6. Ta poteza nosi v sebi kal smrti. Če je že črni igral Lc5 bi moral potem takoj zavarovati točko g7 z Kc8—f8. — 5. Sc3—d5, Df6—f2. X. Beli je žrtvoval kmeta in rošado, spravi pa s tem nasprotnikovo damo v obupen položaj. — 6. Ke1—d1, Ke8—f8. Izsiljeno, kajti sicer sledi Sc7+. — 7. Sg1—h3, Df2—d4. 8. d2—d3, Lc5—b6. — Pretila je izguba dame, zato ji mora tekač dati prostor. — 9. Th1—f1, Sc6—d8. — Črni mora braniti točko f7, kajti žrtve stolpa na f7 pomeni izgubo figure. — 10. c2—c3, Dd4—c5. 11. Sh3—g5, Sg8—h6. 13. Dg4—h4, d7—d6. — Končno je črni vendar bil mnenja, da je prišel do osvobodilne poteze, toda zaman, kajti dr. Aljehin mu je baš sedaj napovedal mat v štirih potezih. Možni sta po prvi Aljehinovi potezi dve varianti, naj navedemo drugo: 14. Sg5—e6+! f7, Sd8—e6. 15. Dh4—e7+, Kf8—g8. 16. De7—e8+, Se6—f8. 17. Sd5—e7 mat.

Match Capablanca — dr. Euwe. Nizozemci so po lepem uspehu dr. Euweja v Flasingu omogočili match s Capablancu. Vršil se bo julija meseca deloma v Haagu, deloma v Antwerpnu in Rotterdamu. Igrala bosta deset partij. Šahovski svet z napetostjo pričakuje tega srečanja zlasti, ker je dr. Euwe že pred leti podlegel in dr. Aljehinu i Bogoljubovu z najtesnejšim rezultatom 6 in pol proti 5 in pol.

Spremembe v železniški službi

Napredovali so zvezničniki I. kategorije. Iz II. v I. skupino položajo plače: Jamšek Jurij, Maribor glav. kol.; Knechtl Jožef, kur. Maribor; Kalan Matevž, Ljubljana gor. kol.; iz III. v II. skupino: Legvart Anton, kur. Maribor; Medvešek Martin, kur. Maribor; Simončič Maks, Polzela, Braslovce; Kramaršič Stanko, kur. Maribor; Rozman Leopold, kur. Ljubljana I. glavni kol.; Kotnik Vincenc, Bistrica, Boh. jezero; Repič Ignacij, prog. sekcija Ptuj; Zagar Ludovik, kur. Ljubljana II. gor. kol.; iz IV. v III. skupino: Batič Anton, kur. Ljubljana II. gor. kol.; Braune Ivan, kur. Ljubljana I. glav. kol.; Celofiga Jakob, kur. Maribor; Dereani Viktor, kur. Ljubljana I. glav. kol.; Dornič Ciril, kur. Ljubljana II. gor. kol.; Dobnik Rudolf, Maribor gl. kol.; Dovč Francišek, Ljubljana glav. kol.; Drmota Luka, kur. Ljubljana I. glav. kol.; Fegic Ivan, Bistrica; Grum Francišek, kur. Ljubljana

na I. glav. kol.; Jenko Alojzij, kur. Ljubljana II. gor. kol.; Južina Leopold, kur. Ljubljana I. gl. kol.; Koren Valentin, Ljubljana glav. kol.; Legat Pavel, kur. Ljubljana II. gor. kol.; Nemeš Peter, kur. Ljubljana I. glav. kol.; Oman Franc, kur. Ljubljana I. glav. kol.; Oman Josip, kur. Ljubljana II. gor. kol.; Pal Konrad, kur. Ljubljana I. glav. kol.; Prezelj Vladimir, Ortnek; Rajcl Janez, Zidani most; Ropret Avgust, kur. Ljubljana I. glav. kol.; Rus Franc, kur. Ljubljana II. gor. kol.; Saje Ljudmila, Novo mesto; Skočir Marcel, Boh. Bela; Sovine Jožef, kur. Ljubljana I. glav. kol.; Stojc Janez, kur. Ljubljana I. glav. kol.; Salamun Rok, Rakek; Šebanik Anton, Rakek; Uhan Anton, kur. Maribor; Ules Alojzij, kur. Maribor; Zdravec Matej, kur. Maribor; Zibert Francišek, kur. Maribor. Zvezničniki II. kategorije. Iz II. v I. skupino: Krošl Janez, Brežice; Kuhar Gašpar, Zidani most; Zoržini Franc, Maribor glav. kol.; Čulk Anton, prog. sekcija Zidani most; Košir Franc, prog. sekcija Jesenice; Mervik Janez, Zagorje; Skočaj Pavel, Videm-Krško; Terbovec Franc, prog. sekcija Celje; Ziberna Franc, Trbovlje; Kočevar Jakob, prog. sekcija Novo mesto; Majdič Peter, prom. komere, oddeleženje; Messner Jože, Zidani most; Podbršek Leopold, Jesenice; Rogina Franc, prog. sekcija Ptuj.

Občni zbor prostov. gasilnega društva v Kotredežu

Dolgo smo bili pri nas brez gasilnega društva. Leta 1928. sta g. I. Forte in g. Martin Drnovšek sklicala sestanek in obrazložila potrebo gasilnega društva tudi v naši občini. Kako je društvo poslovalo, se vidi iz poročila načelnika g. Martina Drnovškega. Takoj ob otvoritvi občnega zbora je pozdravil prisotnega župnega poveljnika g. Janka Hočevarja kot zastopnika Litjske gasilske župe. Iz poročila posnemamo, da je imelo društvo tri društvene vaje in se udeležilo ene župne vaje na Repniku. Članov ima društvo 31. Dalje ima 2 ročne brizgalne, 100 metrov cevi, 20 delovnih oblek, ki so last društva in pa 24 rešilnih zapenjak.

Ker nima društvo potrebne doma, mora pač uživati gostoljubnost trboveljske premožne družbe, ki je dovolila, da ima društvo shranjeno del svojega inventarja v leseni baraki poleg jaskla v Potoški vasi, eno ročno brizgalno pa je shranil posestnik g. Alojz Jezernik v Kotredežu.

Tajniško poročilo je podal g. Franc Klaučič, blaginjsko pa načelnik g. M. Drnovšek, radi boleznij g. Petra Drnovškega, kateremu se je pripetila mala nezgoda v poslu pri rudniku.

Iz nadaljnjih poročil je razvidno, da si želi društvo postaviti lasten gasilski dom, za kar ima že potrebne načrte, katere je izdelal član društva g. Franc Košir. Ker društvo razen orodja ne poseduje nikake imovine bi bilo priporočljivo, da bi banska uprava podprla društvo in mu z nakazilom znatnejše podpore omogočila lastno shrambo, ki je društvu glede na široko polje udejstvovanja nujno potrebna.

Načrt za gasilski dom v Kotredežu je pregledal tudi župni poveljnik g. Hočevar in se o načrtu jako pohvalno izrazil. Mlademu društvu pa želimo najširšega raznaha.

Sv. Križ pri Litiji

Kakor se doznava, le nameravajo pri nas postaviti »Sokolac« na noge. Zelo se trudi na tem polju g. šolski upravitelj Perko.

Tlaški nasilnež. A. Ilvar je svojo sosedo možno poškodoval. Odgovor bo dajal sodišču.

Porok je bilo ta predpust deset. Bog daj srečo v novem kar. življenju.

»Jugoslovanci« dobite v novi trgovini Frana Pavli pri Srebotu ali Sp. Cvajarju. Razširjajte ga!

Hišo hranilnice in posojilnice nameravajo za eno nadstropje dvigniti. Orožništvo se začasno preseli nazaj k Rapplu.

E. M. Remarque:

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izveščku, prepovedan.)

Hodil sem sam po cestah in bilo mi je čudno — zdaj, ko ni bilo mojih tovarišev več pri meni, se je začelo vse okrog mene na lahko majati in postajati nekam neresnično. Pravkar je bilo še vse samoobsebi razumljivo in trdno, zdaj se je pa začelo nekam raztapljati in postajati osupno novo in nenavadno. Saj sem vendar tukaj. Ali sem res tukaj, ali sem res proč in ven? Brez dihanja sem stisnil roki drugo ob drugo in začutil, kako se je začela dvigati v meni mrzličavost vrnitve, me osvojila in podila po cestah.

Videl sem, kako so se hiše s kamenitimi, trdimi, gladkimi in svetiljujočimi se strehami, cele in trdne dvigale proti nočnemu nebu; nikjer niso štrlele luknje in granatne useke. Temno so segale v noč silhuete balkonov in slemen; zobje vojne niso tu ničesar oglođali. Steklo na oknih je bilo povsod celo in za svetlimi oblaki njih zaves je živelo pridušeno vse drugačno življenje, kot je bilo ono rjoveče smrti, v katerem sem bil tako dolgo doma. Ob vsem tem sem se pomikal naprej, obstajal in bil ginen nad tem, da je na svetu še toliko tihote in miru. Svetiljke s pisanimi senčniki so svetile po sobah, v katerih so mirno žili naslonjači, divani, stoli in blazine. Večkrat se je oglašala iz njih godba in žene so stopale semintja z mehkiimi koraki in brezsilšno.

V divji luči svetlobnih raket, pod razstreljenimi razvalinami vasi na fronti, sem skoraj pozabil, da je še vse to: ta v prostore zazidani mir preprog, toplote in žensk. Tja noter bi hotel iti in se začepeti v stole; hotel bi potisnil roki v toplino in pustiti, da bi

me vsega prevzela; vse trdo, nasilno, preteklo, bi tam notri raztajal, pustil za seboj ali sikel kot umazan suknjic — — —

Šel sem daleč ven do višine Klosterberga. Vse srebrno je ležalo spodaj mesto. Mesec se je zrcalil v reki. Stolpi so se vesili: takšna tišina je vladala, da sem se skoraj potuhnil — ker v naslednjih sekundah bodo zagrmeli iz daljave zamolkli odstrel, začelo bo deževati šapastih udarcev težkih izstrelkov. Ali ne sanjam? Ali se ne bom skoraj zbudil ves zmeden iz sna v brezupni noči v nizkem podzemskem rovu?

Stresel sem se in se hitro vrnil proti cestam in hišam. Doma sem šel tiho po stopnicah. Oče in mati sta že spala. Slišal sem njiju dihanje — rahlo materino in ostrejšo očetovo. Sramoval sem se, da sem se vrnil tako pozno.

V svoji sobi sem prižgal luč. V kotu je stala belo preoblečena postelja z odkrito odejo. Presunilo me je; začel sem otipavati odejo in se valjati po blazinah. Stiskal sem jih nase in se tiščal vanje. V blazine, v spanec in zopet v življenje. Ničesar drugega nisem občutil, kot samo to, da sem — da sem —

II.

1.

Eden mojih stricev je višji vojaški uradnik in posestnik vile. Povabil me je na večerjo, pripravljeno meni na čast, ker sem se srečno vrnil iz vojne. Odzval sem se temu vabilu zato, ker je moja mati tako želela. Stric Karel je namreč tisti naš sorodnik, s katerim smo se vedno bahali in se mu vsi laskali, ker smo dobili včasih od njega nekaj živeža. Jaz sem ga smatral za etapnega veržnika.

Wolf me je spremljal do vile. Moral je pa ostati zunaj, ker moja teta ne ljubi psov.

Pozvonil sem. Eleganten mož v fraku mi je odprl. Iznenaden sem zaklopnil s petami in strumno pozdravil. Šele takrat sem se spomnil, da je to najbrže

sluga. Na kaj tacega sem pri komisu popolnoma pozabil.

Hotel mi je odvzeti plašč, kar me je še bolj iznenadilo.

»Ampak, mož,« sem dejal smeje se, »mar zgledam tako, kot da tega ne znam sam?« S temi besedami sem obesil svojo drobnarijo na kljuko. Toda mož jo je s konci prstov prijel, snel in jo obesil na kljuko zraven. Pri tem je napravil zelo ošaben obraz. Strmeč sem opazoval ta manever.

»Ti bi moral biti enkrat v šoli pri podčastniku Gerhardu Himmelstossu,« sem se režal, »ta bi te že spravil v pogon.«

Stric Karel mi je prišel nasproti. Oblečen je bil v popolno uniformo, ves svetel in rožljajoč. Pozdravil me je bolj od zgoraj, ker sem spadal samo k moštvi. Najbrže bi rad videl, da bi pred njim stisnil kosti in se postavil v stoj. Toda prej bi se moral sesuti svet. Njegova gala-uniforma me je že itak dražila.

»Ali bomo večerjali nocoj konjsko pečenko?« sem ga vprašal.

»Zakaj?« se je začudil.

»No, ker nosiš ostroge,« sem mirno odgovoril.

Užaljen se je obrnil proč. Udarce je zadel. Vsi vojaški uradniki imajo namreč posebno ljubezen do ostrog in do meča, posebno če ne znajo jahati. Stric Karel bi imel ostroge najraje še v postelji na nogah.

Teta Lina je prišumela v črni svill, ploščata kot deska za likanje, s hudobnimi očmi, ustnami pa sladkimi kot sam sladkor. Pozdraviti sem moral precejšnje število ljudi, zato sem se začel potiti. Jezilo me je, ko sem videl, da so se vsi ti ljudje premikali kot ženske lahko; med njimi sem bil jaz podoben tanku. Navajen na podzemsko rove, ne pa na salone, se mi je zdelo vse zabuhlo. Boječe sem skušal skriti svoje roke, v katere se je kot strup zajedlo blato jarkov. Skrivaj sem jih obrisal ob hlače, navzlic temu so bile ravno tedaj mokre, kadar sem jih moral stisniti kateri dami.

O ruski literaturi in znanosti v emigraciji

Leta vojne komunizma v Rusiji od leta 1918. do 1921. so končnoveljavno zapečatila usodo belih protiboljševiških armad in z njimi tudi usodo velikega dela prebivalstva, ki je v teh bojih izgubilo vse nadaljevalne pogoje za življenje v Rusiji. Splošen beg iz domovine v inozemstvo radi strahu pred masčevanjem zmagovalcev je bil povod, da se je storil velik kontingent emigrantov, med katerimi so se nahajali tudi znameniti pisatelji in učenjaki. Po begu v inozemstvo so iskali ustališve, v borbi za novim življenjem so skušali v tujini dobiti primernih življenjskih sredstev. Emigranti so se preživljali na vse mogoče načine, delali so v tovarnah, da se preživijo, ali pa so morali opravljati razne male posle, kot nosači v mestih, šoferji, ali v kavarnah. Nekateri bolj nadarjeni so prišli do visokih državnih služb, med temi zlasti učenjaki, ki so postali slavni vseučiliški profesorji. Nastala so emigrantska središča, ki so vzdrževala stalno zvezo med seboj. Oddaljenost od domovine, tujina in trdo življenje so prisilili emigrante za čim tesnejšo skupnost, za medsebojno podporo, za kulturno življenje. Od leta 1920. izdajajo emigranti svoje lastne časopise in revije; edino, kar jih veže še na matično Rusijo, je literatura, tradicija, spomini. Zato so ti časopisi in revije pretežno literarnega značaja. Vse direktne zveze z domovino so prekinjene. Zdaj so bili odrezani od vsega, izgnani, navezani sami nase. Vsekakor se je moral sprizniti s kruto realnostjo, nekateri so skušali nadalje izvrševati svoj poklic; tako pisatelji in učenjaki. Začeli so z intenzivnim literarnim in znanstvenim delom. Na ta način se je pričela takimenovalna emigrantska literatura in znanost.

Nastal je popoln prelom med sovjetsko literaturo in emigrantsko, nastala sta dva pola, ki si vedno nasprotujeta, zakaj nihče neče priznati drugega. V sovjetski Rusiji je v zvezi z novim režimom prišel konec pisateljske svobode. Boljševiki so to svobodo proglasili za buržujski predsodek, ki je bil samo preteza za izkoriščanje proletarijata.

Postavili so teorijo Marksa in Lenina kot obvezen kanon za vse književnike in učenjake. Literatura in znanost je bila podvržena neustimljivi vladni cenzuri. Seveda v takih razmerah ni mogla uspevati in si je poiskala nov jezik, jezik basni, v katerem je kakor Ezop govorila ljudem o pravi resnici. Svobodni duh, ki se ne da zasuznjati, je tako na prikrit način govoril proteste proti zasuznjevanju. Prav tako se znanstveno raziskovanje le s težavo probija skozi ozke meje boljševiške cenzure. Sedanja sovjetska literatura nosi v občem znaku razrednega strankarstva. Skuša se pa čim bolj odtegniti temu pritisku vlade in stremi zopet po čisti umetnosti, zavrača vse prejšnje izraskne pretirane tendencioznosti in se skuša vedno bolj uravnati v pravi tir lepe, človeško dobre literature.

Literatura in znanost v emigraciji ni vezana na nobeno stran niti na kako določeno doktrino. V svojem ustvarjanju je popolnoma svobodna ruska literatura in svobodna ruska znanost, ki se razvija izven svoje domovine, svobodno. Zato tudi ne moremo govoriti v tem slučaju o kakikoli enotnosti struje ali samo o eni smeri ruske misli. Razlika nasproti sovjetskom pa ne obstoja samo v tem, marveč se kaže tudi v jeziku emigrantskih pisateljev, ki je od jezika sovjetskih pisateljev tako različen, da se da sklepati na razliko življenjskih prilik. Znameniti pisatelji, že nekoliko starejši rod, ki živi v emigraciji: Dimitrij Merežkovskij, Zinaida Hippius Baljont, Aleksander Kuprin, Zajcev, Čirikov, Smelov, Nemirovič-Dančenko in najznamenitejši današnji pisatelj Ivan Bunjin, predstavljajo zase svojevrsno kulturno vrednost, brez katere si ruske literature niti ne moremo misliti.

Mladi in ne več mladi emigrantski pisatelji izhajajo skoraj izključno iz dobe, ko je obvladoval naturalizem rusko literaturo, več ali manj so pod vplivom tradicije in realizma iz XIX. stoletja. Učili so se pri Gogolju, Turgenjevu in pri Tolstemu; ohranili so v sebi tisto tipično rusko noto, tradicionalnost in konservativnost. Pri njih ni najti poseganja za vsakdanjo aktualnost, njihova opisanja se današnjega ruskega življenja dotikajo le na zunaj. Zato čisto prikazujejo slike iz življenja današnje civilizirane in pokvarjene Evrope in še bolj čisto predrevolucijsko življenje Rusije. Pogosto gre za zgolj zgodovinske opise in čisto za čisto fantastične podobe. Res je, da se s strani po originalnosti, po bogastvu motivov emigrantska literatura niti oddale ne more primerjati s sovjetsko, da je v resnici po kvaliteti zelo ravna, vendar ima to veliko prednost, ki je prvi pogoj vsakega resnega in velikega umetniškega ustvarjanja, da je svobodna, kar se tiče izbire snovi in izgradnje, kakor narekuje lastna stvariteljska volja. Sovjetskim pisateljem pa tega ne manjka, ker so izpostavljeni pritisku vladne cenzure in poleg tega še marksistični kritiki, ki brezobzirno obsodijo vsakega pisatelja, ako njegova dela ne odgovarjajo marksistični ideologiji.

Vodstvo današnje emigrantske literature brezdomno pripada Ivanu Bunjinu, ki se lahko šteje med najboljše današnje ruske pisatelje. Njegova pisateljska kariera je bila od začetka zelo težka, naletel je na nepriznanje povsod, morda zato, ker je bil premalo originalen. Tudi danes nekaterim ni pogodu. Pisal je pod vplivom Čehova in Tolstega. Kar ga odlikuje, je njegova izjemna forma, čist jezik. Zadnji čas je napisal velik roman »Žiznj Arsonjeva«. Živi v Parizu in izredno mnogo piše v emigrantske časopise in revije. Znamenit je njegov roman »Mitja ljubec«.

Aleksander Kuprin je napisal roman »Moloch«, ki slika s temnimi barvami brašiško življenje. Slaven je postal po svoji povesti »Dvojboj« (1905), kjer opisuje lahkomišno življenje neznoznanih oficirjev v vojski. Kuprin je velika pesniška osebnost. Veliko pozornost je vzbudil njegov »Jama«.

Boris Zajcev ima romana »Rafael« in »Aleksander, božji človek«.

Pavel Murator je pisatelj nekako v evropskem stilu, zapadnjak. Opisuje bolj Italijo in

zapad kot Rusijo. (»Daphnis in Chloee«, »Egeria«).

Dimitrij Merežkovskij je priznan pisatelj. Piše romane, eseje. Znamenita je njegova trilogija »Kristus in Antikrist«. Romani: Peter in Aleksej, Napoleon, Stirijski december, Leonardo da Vinci, Mesija.

Mark Aldamov, pisatelj čudovite tetralogije »Mislec« (I. Deved Thermidor, II. Hudčev most, III. Zarota, IV. St. Helena). Aldamor zelo rad podaja slike velikega formata. Tako njegova dela obsegajo velika razdobja in se vrše v različnih deželah. Aldamor je pri tem poseben svojski, zna prilegati čitatelja z živahnim opiscvanjem ljudi in ljudstva in z zanimivim prikazovanjem zgodovinskih slik. Mogel bi biti odlični naslednik Tolstega. Njegov slog je izpirljen in se zelo prijetno bere.

Panteleimon Romanov je znamenit romanopisec, dela z natančnostjo fotografskega aparata; podaja nam jasno sliko ruske zemlje in ljudi. Romanov je hotel napisati veliko epopejo o Rusiji in si jo je zamislil kot trilogijo. »Rusje« naj bi bil prvi del in podoba stare Rusije; II. del naj bi obsegal Rusijo za časa velike vojne, III. del naj bi obravnaval revolucijo. To delo se mu ni posrečilo. Izdelal je samo prvi del »Rusje«. Nezaključena epopeja »Rusje« in manjši spisi nam dajo slutiti o izrednem daru opazovanja.

Današnja emigrantska književnost ni prinesla nič novega, ohranila je še vse tipične znake predvojne literature, iz katere je izšla, ostala je v mejah tradicije, manjka ji originalnosti, zdi se, kakor da se mora kmalu izčrpati, ker ji ne manjka vedno novih sokov. Zdi se mi, da je že obsojena na konec in da je to le še brezsmiselno živatiranje. Res da je svoboda, ali kako naj živi pravo življenje, ako nima stikov s svojo domovino niti širokega ruskega občinstva. Mislim, da je vsaka literatura, ako nima zveze z lastnim narodom in ne živi v njem, absurdum. Pozdraviti moramo sicer napor mladih emigrantskih pisateljev, katerih življenjski pogoj so veliko težji kot njihovih tovarišev v Rusiji, da skušajo nepopolno sliko ruskega življenja, ki ga opisujejo sovjetski pisatelji, izpopolniti in popraviti. Zato moremo o ruski emigrantski literaturi govoriti le kot o nekakem izpopolnitvi sovjetske literature, ker v resnici ruska emigrantska literatura samo izpopolnjuje, popravlja in pojasnjuje sliko, ki nam jo daje bogata in umetniško zelo nadarjena, pa nepopolna sovjetska literatura.

Literatura in znanost v emigraciji nudita svobodno izraz duha in misli ruskega naroda in v tem, menda, je velik njihov zgodovinski značaj.

Glavna središča ruskih literarnih in znanstvenih publikacij v emigraciji so bila doslej mesta Pariz in Berlin, kjer se nahajajo ruske firme za izdajanje knjig, a zatem Praga, odkoder so ruska izdavanja dobivala pomoč. V zadnjem času je nastal novo kulturno središče za vso rusko emigracijo: Beograd. Koncem leta 1928. se je v Beogradu osnoval ob priliki ruskega kongresa Ruski kulturni odbor, ki ima namen publicirati celo vrsto del odličnih pisateljev, kot so: Merežkovskij, Bunjin, Čirikov, Amfiteatrov, Zajcev, Kuprin, Smelov, Baljont.

Poleg Ruskega Kulturnega Odbora, ki ima bolj literaren značaj, se je ustanovil Ruski Znanstveni Institut. Namen njegov je zediniti v sebi vse ruske znanstvene delavce in vzdrževati odnose z ostalimi ruskimi znanstveniki, ki se nahajajo v drugih mestih ruske emigracije, poleg tega publicirati dela ruskih znanstvenikov v ruskem jeziku.

Ruski Znanstveni Institut ima mnogo odličnih znanstvenikov Rusov kot n. pr. M. H. Jaskinski, V. Rozov, A. V. Solovjev, O. O. Markov, A. V. Maklcev, Aleksander Bilimović i. dr.

Mnogi izmed teh delujejo na naših univerzah in so znameniti pravniki, filozofi, sociologi in inženirji.

Ta pojav je zanimiv še toliko bolj, ker se tiče prav nas in zdi se mi vredno noudariti, da še nikdar prej nismo imeli tako živih stikov z rusko kulturo kot prav danes. St. J. Torek, 17. februarja ob 21. uri: »Trije vaški svetniki«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Kaj nam Drama še pripravlja

Kakor sem bil že zadnjič napovedal, sem poiskal ravnatelja Drame Pavla Golio in sem ga prosil za kratek intervju o poteku letošnje sezone, o tem, kar je bilo, in o tem, kar nam Drama še pripravlja. Ravnatelj Golio je priporočeval:

Letošnja sezona se je začela pod zelo neugodnimi avspicijami. Pri prvih premijerah smo spoznali, da se je publika glede repertoarja nekoliko preorijentirala; z veliko potrlostjo smo videli, da naše najbolj vestno pripravljene predstave, ki smo jih študirali že vse počitnice in smo jih potem prve dali javnosti, niso privlačile tistih širokih slojev občinstva, ki so v zadnjih sezonah posvečali vso pozornost in zanimanje našemu delu. Obenem pa je triumfalni zvočni film. Razočaral nas je obisk ne le obeh slovenskih novitet (Leskovčeva »Kraljična Haris« in Snuderlova »Pravljica o rajski ptici«), temveč tudi dezinteresiranosti do tako dobrih in skrbno naštudiranih velikih tekstov, kakor so »Sen kresne noči«, »Razbojnik«, »Mladotletje«.

Vsaka senzacija pa vlada samo nekaj časa. Tako se je tudi ta zmeda, ki jo je od začetka zanesel zvočni film med gledališču zvesto občinstvo, v teku sezone popravila in zdaj že lahko govorimo o normalnem, oziroma zelo dobrem obisku naše Drame. Ponovno je treba konstatirati, da je komedija za naše občinstvo še vedno bolj privlačna kakor tragedija in drama, in razlog za to bo pač v dejstvu, da večina ljudi v današnjem času ne doživlja komedij, temveč bolj drame in tragedije in da si tako za večer zaželi malo veselja. Zanimivo je, da se ta smer opazi na repertoarjih vseh večjih in znamenitih evropskih gledališč, ki jih seveda stalno z zanimanjem zasledujemo. Prvi

veliki uspeh v tej sezoni je bila šele Mušičeva »Gospa ministrica«, ki je bila naša šesta premijera. Prihodnji veliki uspeh je bil »Mercadet«, nato »Princeska in pastirček« in zdaj »Trije vaški svetniki«.

Zdaj se v režiji dr. Gavelle pripravlja Križeva drama »Gospoda Glembajev«, v režiji gospe Marije Vere pa Nalkowske »Dom žena«. Premijera »Glembajev« bo tale teden, »Dom žena« pa pride prve dni prihodnjega meseca. Pri nas se je že dolgo javljala potreba, uprizoriti kako delo Miroslava Križev. Niti ena sezona ni potekla, da ne bi mislili na to, pa je vedno prišlo kaj vmes. Zdaj smo dobili dr. Gavello, ki je naravnost nekak specialista za uprizorjanje Križevih del in prepiran sem, da bo uprizoritev »Glembajev« samo otvornitvena predstava za cel ciklus del tega znamenitega jugoslovanskega dramatika, in bomo s tem popravili, kar smo doslej zamudili.

V programu za bodočnost imamo od domačih avtorjev Grumov »Dogodek v mestu Gogij«. Po potrebi bomo dali še Nušičevo »Pot okoli sveta«. Od našega programskega repertoarja bomo uprizorili še enega Shakespeara v režiji dr. Gavelle, potem pa Hoffmannsthalovega »Slehnika« (»Jedermann«), ki ga je pravkar prevedel Oton Zupančič. Reinhardt igra to delo skoraj vsako leto pri salzburskih »Festspielen« ter je repertoarna igra dunajskega Volksteatra, kjer ga igra Aleksander Moissi. Kot komedije imamo v mislih še enega Nestrova (»Prilike in prvo nadstropje«), veseloigro francoskih avtorjev Armont in Gerdidon »Ljubavna pustolovščina« in pa Katajeva »Kvadrato kroga«.

Manjka nam zveze z drugimi gledališči v državi in svetu, živimo kakor na otoku sredi oceana, pa čeprav nam je samo tri ure do Zagreba, samo devet ur do Dunaja in dvanaest ur do Münchena. Repertoar moramo sestavljati samo na podlagi knjig, ki jih čitamo, pa iz časopisov izven, kaj je po svetu imelo uspeh in kaj neuspeh in kaj bi lahko prav prišlo tudi v naših razmerah. Z neposrednim kontaktom s temi gledališči, ki si prizadevajo, dati umetniško čim boljše, obenem pa stalno računajo s tistim faktorjem, ki smo ga pri nas včasih mogoče res malo zanemarili, s publiko, bomo sčasoma seveda tudi mi izpopolnili svoj repertoar v tem smislu, da praznih in slabo zasedenih hiš sploh ne bomo več poznali. Naš ansambel je dober, naša publika nam je ponovno dokazala svojo naklonjenost, ogibati se bomo morali pač samo tega, česar publika ne more prenesti.

Kar se tiče gostovanja, je po mojem takole: gostovanja delim v dve vrsti, v kulturna in pridobitna. Pridobitna bi po mojem smela priti čisto šele takrat, ko lastne moči zaradi pozne sezone in utrujenosti stalnega kadra naše publike izgubljajo tisto vehementno privlačnost, ki jo imajo v veliki sezoni. Kulturna gostovanja ne morejo biti vezana na termin. Hvala bogu so šele razna gostovanja tujih gledaliških družin mnogim obiskovalcem našega gledališča odkrila visoko kvaliteto naših lastnih ansamblor. Glede nemških gostovanj sem odločno za princip medsebojnosti in bi jih odklanjal tako dolgo, dokler naše gledališče ne bo moglo prav tako svobodno gostovati v Celovcu in drugod. Fri.

Pismo iz Zagreba

Koncem februarja 1931.

Gostovanje Jeana Sarmenta in Marguerite Valmond.

Na svoji veliki gledališki turneji se je spotoma ustavil v Zagrebu francoski Han Sarment s svojo truplo. Jean Sarment je pisatelj in igralec obenem. Doslej ga je inozemstvo spoznalo le po nekaterih več ali manj posrečenih igralskih delih (Le pêcheur d'ombres, »Leopold le bien aimé«, »La couron de carton« itd.), odslej pa ima priliko, da spozna v njem tudi odličnega igralca in režiserja. V Zagrebu je priredil dvoje predstav: svojega »Ribiča sence« (Le pêcheur d'ombres) in Caillavet-Fleura-Reyev komedijo »Vesela dogodivščina« (La belle aventure). Interpretacija obeh del je bila dobra, igralska rutina je v zvezi s pariškim šarmom marsikaj prikrila književno hibo. Poleg Sarmenta se je posebno odlikovala njegova spremnjalica Marguerite Valmondova.

Proslava 50-letnice smrti T. M. Dostojevskega.

Pomembna je bila svečana komemoracija za F. M. Dostojevskim, ki jo je za proslavo 50-letnice pisateljeve smrti priredilo Društvo ruskih pravnikov. Govorila sta na njej N. J. Fedorov (Dostojevski in sedanjost) in filozof dr. V. Dvornikovič (Dostojevski — človek in genij). Posamezne odlomke iz nekaterih Dostojevskih del so recitali članica zagrebškega gledališča J. Lukatella, dr. Gžemal in N. Malinovski. Dočim je dr. Dvornikovič v daljšem predavanju objasnfilozofsko plat Dostojevskih spisov, njegov odnos do Boga in človeka, je N. J. Fedorov obravnaval njegov pomen s socialno-političnega stališča. Z magičnim kompasom svoje genijalnosti je Dostojevskij videl pota, po katerih sta 40 let pozneje rodili Evropa in Rusija. Napovedal je pohod boljševizma, ki ga je raztolmačil iz osnovnih obrisov ruske duše. Tako naprimer v »Besih«, ki so izmed vseh njegovih del še najmočnejše odražali silovitost njegovega preroštva, niso le pokazani duhovno-psihološki izvori ruske anarhistične »revolucionarnosti«, marveč so v njih že jasno zažrtana pota oktoberke revolucije, ki je, kakor pravi ruski publicist in književnik Aldanov, brez Dostojevkega nerazumljiva.

Premijera »Mefistofeles«.

Uspeh je doživel na novo nastudirana Boitova opera »Mefistofeles«, ki so jo zadnjikrat izvajali v Zagrebu pred 30 leti. Opera sama je sicer že zastarela in muzikalna ne dosega po sižeju sorodnega Gounodovega »Fausta«, toda navzlic temu je »Mefistofeles« po veliki zaslugi režiserja prof. Markovskega, dirigenta K. Baranoviča in izborne igralske zasedbe uspel in s tem vsaj navidez zakril repertoarsko mizerijo zagrebške opere. Glavne vloge so peli Križaj (Mefistofeles), Simenc (Faust), Nožičeva (Margareta) in Vilfan-Kučeva (Helena).

Fr. U

Češkoslovaški zvočni film

Po zaslugi orientacije naših kinopodjetij, ki verno odjemajo in nudijo, svojem občinstvu pravzaprav samo nemško filmsko produkcijo, nimamo nobene pregleda o prizadevanjih slovenskih narodov, ki zase gradijo prve temelje svojega nacionalnega zvočnega filma. Tako se je nedavno praški kinopodjetnik Hugo Fanta lotil velike naloge, da osnuje veliko delniško družbo (Elafilm) in v Brnu zgradi moderen široko zasnovan atelje, ki bo lahko proizvajal toliko zvočnih filmov, da bo ž njimi kril potrebe ne samo Češkoslovaške, temveč tudi ostalih slovenskih narodov in vse srednje Evrope.

Kakor je znano, sta si vse svetovno občinstvo razdelila v eksploatacijo dva velika filmska koncerna, ameriški (Western Electric-Radio Corporation of America) in nemški (Tobis-Klangfilm). Interesni sferi nemškega koncerna je pripadla tudi vsa srednja Evropa z Jugoslavijo in Češkoslovaško. V kolikor se industrija v srednji Evropi že bavi s proizvajanjem zvočnega filma, mora nemškemu koncernu plačevati izredno ogromne vsote z uporabo njegovih patentiranih aparatov; nemška firma privija takse za aparate in licence predvsem zaradi tega, ker hoče monopol nad zvočnofilmsko produkcijo izključno obdržati neposredno v svojih rokah in tako v lastni žep kasirati vse denarne in kulturne rezultate te nove industrijske panoge. Češki podjetnik Fanta je zdaj poiskal zveze s francosko filmsko industrijo in si pri mnogo ugodnejših in cenejših pogojih pridobil dovoljenje za uporabo francoskih aparatov, ki niso nič slabše od nemških.

Novo češko filmsko podjetje nima namena, da bi samo v svoji režiji proizvajalo filme, temveč bo svoje atelje samo domačim in inozemskim producentom dajalo v najem. Kakor čitamo, so se poleg nemških, francoskih, poljskih, grških, danskih, španskih, ameriških trvdik — Američani se nameravajo Brna posluževati za izgovarjanje svojih evropskih filmov — tudi iz Jugoslavije že javili interesi.

Mi si na vse to ne moremo želeli nič drugega, kakor da bi vse te vesti, ki so tako polne obetov in optimizma, kaj kmalu obrodile svoj sad. Povsem jasno se vam zdi, da Jugoslavija ne bo dobila svojega nacionalnega zvočnega filma in bo tako dolgo izpostavljena samo hrupni tujerodni kulturni propagandi, dokler ne bo naša javnost našla poti do intenzivnega sodelovanja z drugimi slovanskimi narodi. In najbrž smemo upati, da se bodo na češko pobudo duhovni in kapitali zgenili tudi pri nas.

Ivan Cankar v francoščini. Pred dnevi je v Ljubljani izšla izredno lična knjižica z naslovom: Ivan Cankar, Pages choisies — francoski prevod nekaterih črtic iz »Moje življenja« in »Podob iz sanj«, ki sta ga oskrbela St. in J. Jeras. Knjiga vsebuje črtice, ki so med najlepšimi izmed vseh Cankarjevih stvari, tako med drugim »Skodelico kave«, »Desetico«, »Otroke in stariče«, »Gospoda stotnika« i. dr. Delo bo prišlo prav zlasti vsakomur, ki se kakorkoli ukvarja s francoščino, in mu bo pri učenju jezika lahko v znatno pomoč. Saj so nam vsem te Cankarjeve črtice tako drage in tako znane, da bi jih človek razumel v francoščini, če bi znal magari komaj malo grobe izgovarjave. — Knjigo vsakomur priporočamo; dobiva se za ceno 15 Din broširana, 20 Din vezana, pri prevajaleu (Levstikova cesta 21/L), v Francoskem inštitutu in po knjigarnah.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 22. februarja ob 15. uri: »Divji loveci«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv. Ob 20. uri: »Mercadet«. Ljudska predstava po globoko znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 23. februarja ob 15. uri: »Trije vaški svetniki«. Red A. Torek, 24. februarja ob 20. uri: »Divji loveci«. Igrajo člani prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v Ljubljani.

Opera

Nedelja, 22. februarja ob 15. uri: »Nina nana, punčka moja«. Balet Figurine. Ljudska predstava po globoko znižanih cenah. Izv. Ob 20. uri: »Grofica Marica«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 23. februarja: Zaprto.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

V Nedeljo, 22. febr. ob 20.15: »Extemporale«.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Nedelja, 22. februarja ob 15. uri: »Odgodena noč«. Kuponi. — Ob 20. uri: »Ciganska ljubezen«. Kuponi.

Ponedeljek, 23. febr.: Zaprto.

Torek, 24. febr. ob 20. uri: »Čardaška kneginja«. ab. C. Prič.

Tovarna nohištva

IVAN MATHIAN

arhitekt za interiere

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 14, priporoča svojo veliko zalogo najmodernejšega pohištva s priznano prvostavno izdelavo, kakor tudi vsa tapetniška dela po najnižjih cenah.

Našim gospodinjam!

Treba je, da sežejo gospodinjje po samopomoči

Malodane vsak stan ima že danes svojo strokovno organizacijo, ki se v javnosti in napram oblastim zavzema za njegove koristi in njegov ugled. Samo gospodinjje še vedno stojimo vsaka zase, dasi se od dne do dne javlja nujnejša potreba po združitvi. Saj ravno na polju dela v prospeh in uveljavljanje gospodinjstva in gospodarstva se lahko zedinimo vse žene brez razlike. Vse imamo iste skrbi in isto delo za duševni in telesni blagor svoje rodbine. Te skrbi bi bile znosnejše in lažje, ako bi potom krepke, vse sloje obsegajoče organizacije pomagale druga drugi in varovale svoje skupne interese zlasti tam, kjer posameznice le malo zmorejo.

Ker pa je tudi ženskih društev že več kot preveč, a se ima »Splošno žensko društvo« v Ljubljani po svojih pravih zavzetih poleg drugega tudi za gospodarsko osamosvojitve žene, je odbor na opetovane pozive svojih članic sklenil, da ustanovi poseben odsek, Zvezo gospodinj,

ki naj deluje za povzdigo osebnih, gospodarskih, socialnih in kulturnih koristi žene-gospodinje.

Seveda bi se moral izvršiti preustroj gospodinjstva na uprav velikopotezen način. Zavedajoč se pa, da je vsak začetek težak, a da iz malega raste veliko, vabi pripravljani gospodinjjski odsek »Splošnega ženskega društva« v Ljubljani vse žene, ki se zanimajo za izboljšanje svojega polžaja, da pridejo in delajo z nami. Vsaka je dobrodošla in jo sprejemamo z radostjo in hvaležno v svoj krog!

Vemo, da je dosti nepoznanosti, toda bogatih na izkušnjah in sposobnostih, ki bi lahko neizmerno koristile splošnosti.

Zato pridite, svetujte, udeležite se!

Za bližnjo bodočnost imamo v načrtu predavanje in tečaje, ki naj uvedejo gospodinjje v njihove dolžnosti. Kuhinjski tečaj; — šivanje in prirobovanje, snemanje iz krojnih pol, zmanjševanje in povečanje krojev; — barvanje blaga in oblek doma; — likanje; — šivanje ovratnic i. dr. Ustanoviti hočemo posebno gospodinjjsko knjižnico. Razstava »Novodobno gospodinjstvo« naj pokaže vrsto novih, praktičnih pridobitev na gospodarskem in gospodinjjskem polju.

Za svoje članice hočemo urediti izposojalnice raznih kuhinjskih strojev in aparatov ter posredovati pri trgovcih za popust.

Temu podrobnemu delu pa naj sledi:

Boj draginji! — Nadzorstvo pri prodaji živil. — Skrb za uvedbo dolžnostnega gospodinjjskega pouka na vseh ženskih šolah. — Sodelovanje pri akcijah za zgradbo stanovanjskih hiš; vpliv na gradbeni red. — Skrb za uvedbo strokovnega gospodinjjskega šolstva in sistematičnega šolanja gospodinjjskih pomočnic. — Uvedba posvetovalnic za vsa vprašanja, ki se tičejo koristi gospodinje. Skrb za bolniško, nezgodno, starostno zavarovanje ter zavarovanje za primer smrti. — Propaganda razumnega varčevanja. — Ustanovitev posebnega pogrebnege sklada za gospodinjje...

Vse to in še mnogo drugega dela pa je možno izvršiti le z združenimi močmi. Zato, gospodinjje vseh slojev, vstopite v naše vrste.

Pismene prijave sprejema »Splošno žensko društvo« v Ljubljani, Rimska c. 9, in uprava lista »Ženski Svet« v Ljubljani, poštini predal 119.

Štediti ali trošiti?

V času splošne gospodarske stiske je doslej vedno veljalo kot glavno geslo: štediti! Toda znani angleški nacionalni ekonom Keynes je nasprotnega mnenja. Trdi, da je štedenje skrajno škodljivo. Vsak bi moral izdati največ denarja kar more. »Kdor prihrani dnevno 5 šilingov, oropa enega moža njegovega dnevnega zaslužka.« Ta izrek Keynesov se mnogo komentira v angleški javnosti. Keynes neče nič vedeti o neproduktivnem podpiranju brezposelnih. Pravi, naj se raje poruši ves južni del Londona od Westminstera do Greenwicha in naj se na novo sežida. Tako bi prišli brezposelni do dela in London bi se znebil starega, grdega dela mesta.

Poroke željne Amerikanke

Dve mladi, čedni gospodinjici iz boljših družin Newyorka, ki sta se podali pred kratkim na pot v Evropo, sta si pustili napisati v potni list v rubriko: »vzrok potovanja« — besedo »poroka«. Nekatere sopotnice na parniku so se zgražale nad toliko odkritosrčnostjo mladih Amerikank. Toda mladi dami sta izjavili, da sta le odkritosrčno navedli to, kar druge njune sestre skrivajo. Stotine mladih deklet potuje v Evropo z edinim ciljem, da bi se tu srečno poročile. Evropejci baje niso tako suhoparni in poslovni kakor Amerikanci, so baje bolj romantični in ljubeznivi. Obe zakonski kandidatki sta imeli s seboj cele tovore toalet, klobukov in mnogo draguljev. Poleg tega sta si mislili nabaviti v Parizu, kar je še treba.

Vzgoja ciganskih otrok

Da bi cigane prisilile na stalno bivališče, so napravile čehoslovaške oblasti svojevrsten poskus. Potujočim ciganom hočejo namreč odvzeti vse otroke od 6.—14. leta. S tem poskusom so imeli pričeti v južni Češki. Cigani so skušali pobegniti na Bavarsko; orožništvo je dohitelo neko skupino ter je odvzelo nekaterim družinam 8 otrok, katere je razdelilo v nekem okraju po družinah, ki nimajo lastnih otrok. Ko so otroke odpeljali, je prišlo do pretresljivih prizorov. Pa tudi sodišče dotičnega okraja je dobilo mnogo grozljivih pisem, v katerih cigani grozijo s požigi, ako se jim ne vrnejo otroci.

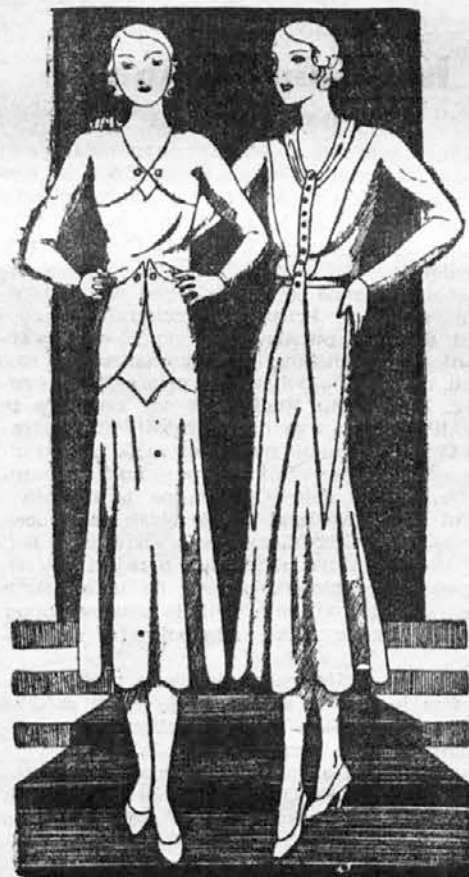
Moda

Pomlad se bliža

Modni čarovniki so se vsi zavili v tajnost megle in samo slutnja nam lahko pričara približno sliko tistega, kar nam pripravljajo za bližnjo pomlad.

Pravijo, da dobimo vzorčasto volneno blago za kostime in obleke, cvetlični vzorci — toda čisto drobni, in da bomo nosile velike klobuke — poleg malih, seveda — ki bodo imeli spodnji del krajev iz enakega blaga, kakor bo obleka. Poleg tega najrazličnejši škotski vzorci. Pravijo nadalje, da nam bodo prinesli solnčni dnevi svetlejšje barve in da bomo morale vzeti slovo od črne in temnih barv. Vse barve v vseh nežnih nijansah pridejo do veljave. Tega bodo gotovo vse veselje; kajti, čeravno je črna barva vedno lepa, otmena in elegantna, čeravno napravi postavko vitko, toda v solnčnem sijaju jasnih pomladanskih in poletnih dni učinkuje vendarle turobno. Kakor črne pege — pa mi hočemo pozabiti nanje, ko zasije prvo pomladansko sonce.

Kaj se bo torej nosilo? Kakšne fasona? Kostimi, jopice, plašči, kakšne obleke? To je še vse zavito v meglo. Eno je gotovo, da se smerice nove mode glase: »gracija, ženskost, ljubkost« in da se hoče moda izogniti vsemu strogemu, prisilno buršikoznemu. Časi, ko smo se oblekle s koščkom blaga, belim ovratničkom in si potisnile kakoršenkoli klobuček na glavo, bodo menda kamlu za nami. »Linija« se sicer še ni dosti spremenila, dovoljena je le »polna vitkost«; šele krilo lahko zavzame širše dimenzije, gorenje telo in boki morajo ostati vitki in gibčni. Najrazličnejši okrasni bodo zopet

Originalno ukrojena obleka iz rdečega volnena ali svilenege krepa.

Obleka iz sivega marokanskega krepa je primerna tudi za močnejše dame.

stopili v veljavo, našivki, trakovi, reverji itd.; saj te malenkosti tako lepo zakrijejo vse, kar se ne sme videti. Kar je preveč ali kar je premalo, se da tako lepo skriti s temi modnimi igračkami.

Zdi se, da je zvonasti obliki krila — odzvonilo; medtem ko je na poletnih oblekah zelo dosti volan. Te so posebno praktične, ker se da taka obleka lepo zdajšati in zdajšiti in nam čestokrat pomagajo skriti letnične obleke, da jo lahko še ponosimo. Kratak život s pasom se bo še držal, priporoča se pa skrajna opreznost. Kajti — žalibog je še mnogo takih žensk, ki same sebe ne vidijo in so vedno mnenja, da morejo nositi vse, kar je moderno. Pri tem nič ne vidijo, kako si same škodujejo s tem slepim posnemanjem. Tista, ki ima premočna prsa, ne sme nositi pasu, čeravno je modern; in tista, katere ima kratek život, zaokrožene boke, naj teh nedostatkov ne povdarja še bolj s pasom. Ravnotako zapeljive bodo gotove jopice pri pomladnih kostimih, ki naj jih pa nosijo le vitke postavke. K sreči bo moda nudila toliko izbire, da si bo lahko vsaka izbrala, kar se ji bo prilagajalo in bo še vedno moderna.

Gospodinjstvo

Kaj največ zanima našo gospodinjjo v Ameriki?

Nakupovanje: hladne, zračne prodajalne so tako urejene, da imajo v enem samem prostoru vse, kar potrebuje gospodinja za kuhinjo: zelenjavo, mlečne izdelke, konzerve, kolonialno blago in meso in to pri skupnem osobju 3—5 mož. Vzamemo si svažen kos, katerih je cel kup takoj ob vходу — ter si same zberemo vse, kar potrebujemo. Izberemo si med zelenjavo najboljšo, krompir je že stehlan v papirnati vrečah in na vsaki stvari stoji cena, tako da je postrežba nepotrebna. Iz ledenice vzamemo maslo, sir, konzerve, vse po lastni izbiri in vse spravimo v košaro. Samo pri svežem mesu nam postrežejo. Zmakniti ne more nikdo ničesar, ker ob edinem izhodu stoji blagajna, mimo katere mora iti vsakdo. Tukaj se koš izprazni in medtem ko kontrolna blagajna knjiži vsako postavko in sešteva, zloži blagajnik vse v veliko papirnato vrečo ter zaviti v elegantno kretnjo presno košaro na kup k vratom, za poznejše kupe. Vse gre urno od rok brez vsake gneče in nepotrebnega prerakanja.

Obed! Amerikanska kuhinja je komoda. Samo trikrat na dan se kuha: prvi zajutrek zgodaj jutraj, drugi zajutrek med 12. in 2. uro in glavni obed ob 6. uri. Medtem se nič ne zahteva, ker je vse tako tečno, da zadostuje. Za prvi zajutrek se dobi: cvrto jajce na pečeni rezinah slanine, na željo klobase, neke vrste jajčne kapljice, ki so kakor pečena mravljična jajčka, z maslom in smetano, sir in končno kava s potico. To gotovo zaleže do poldne. Drugi zajutrek je v vročih dneh sestavljen iz poljubnih salat, mnogo surovega sočivja kakor črna redkev v majonezi, paradižniki itd., jajca na vse načine pripravljena, ržen kruh z maslom, sirom, kračo ali klobaso. V hladnih dneh je še topla jed, kaka pečenka na hitro. Pije se le ledena voda.

Glavni obed. Tu se dobi vse, kar nudi letni čas. Kot pijača: ledena voda! Po možnosti v elegantnih vinskih kozarcih. Včasih se dobi tudi pivo, zelo lahko, 1 odstotek alkohola in nekaj sličnega kot naše črno pivo. Amerikane si ne nabaše želodca z eno samo jedjo; on jemlje le iz vsake skleda malo, čim več vrst jedi, tem bolje; in ko je njegov krožnik že ves poln od raznih jedi in ima okoli sebe že vse polno krožnikov in skodelic, še vedno išče po mizi okrog z očmi, dali ni bil morda za kaj prikrajan.

Higijena v gospodinjstvu

»Mleko kipi!« Vse je pokoncu in tista, ki je prva pri ogledu, sname lonec od ognja in — pihva v mleko iz polnih lic! Tudi ko zlivajo mleko iz lonca, imajo ženske navado, da pihajo smetano nazaj, da se ne zlije z mlekom, v skodelico. Tako pihanje je skrajno škodljivo. S pihanjem spustimo iz ust tudi slino v nevidnih kapljicah, ki se razprše po mleku in kdo nam jamči, da ni v teh slinah kak boleznijo? Če skipi mleko, vzamemo kovinasto zajemalko ali žlico, pomešamo malo med peno, ki se hitro ohladi in opravimo ravno tako, ali pa še bolje nego bi pihale. Posebno prehlajena oseba ne sme nikdar pihati v jed. — Ko lupimo krompir, je ravno isto. Peče nas, pa pihamo na prste in v krompir. To je grda in škodljiva navada, katere se moramo odvaditi, da ne škodimo svoji družini.

Čestokrat stapajo gospodinjje svoje tapetirano pohištvo in blazine kar v sobi in vdihavajo ves tisti prah. Vedo, da je vdihavanje prahu škodljivo, saj je že neprijetno čutiti ves tisti prah v ustih in grlu, pa si ne znajo pomagati. Pri takem delu si bo vsaka pametna gospodinja zavezala usta z mokro cunjjo in tudi pohištvo in blazine bo pokrila z mokro, dobro ožeto cunjjo in bo stevala po cunjji, da se ne dviga prah. Takoj po takem delu je treba odpreti vsa okna na stečaj, da nastane preprih in se zrak dobro izčisti.

Zjutraj vidimo na oknih cele kupe pernice. Gospodinja jih naloži na okno, pa misli, da je vse dobro prezračila. Pa ni tako. Prezračil se je samo gorenji del; vse drugo je ravno tako, kakor da bi ležalo na postelji. Dobro prezračena postelja je pa prvi pogoj za dobro spanje. Pernice in drugo pokrivalo moramo raztegniti po stilih in prezračiti na preprih; medtem jih moramo pretresti in obrniti. Napačno je mnenje mnogih gospodinj, da se v mrzlih dneh sobe ne smejo zračiti, ker se izgubi toplota ali se soba težje segreje. Ponekod imajo zato po cele dneve zaprta okna; soba je topla, toda zatohla. Le dobro prezračen prostor se hitro segreje. Prostor, kjer je gost, težak zrak, se težko segreje; v njem se hitro utrudimo in skrajno nezdravo je spati v takem prostoru. Če je v sobi slab duh, je dobro, ako jo od časa do časa malo požveplamo.

Higijena v gospodinjstvu nima nikakega posla s pretiranim strahom pred bakterijami, marveč je le obzir, ki smo ga dolžni sebi in drugim. Snaga je pa pot do zdravja!

CONTINENTAL

pisalni stroji.

Samoprodaja: IVAN LEGAT

specijalist za pisarniške stroje

Ljubljana

Prešerna ulica 44
Telefon int. 2636

663

Maribor

Vetrinjska ulica 30
Telefon int. 2434

Razgled po ženskem svetu

Anglija

Angleški delovni minister Margareta Bonfield je izzvala s svojimi stališčem napram brezposelnim živalne diskusije. Kakor znano, je že davno temu napovedala, da bodo tiste tekstilne delavke, ki se branjajo sprejeti hišno delo, izgubile podporo za brezposelnost. Ta svoj sklep je tudi izvedla v Lancashiru, kjer so se brezposelne ženske branile sprejeti službo kot hišne pomočnice in jim je vsled tega bila odvzeta podpora za brezposelnost. Bonfieldovo so radi tega napadali iz najrazličnejših strani: volilci, politiki in celo večina ministrov ter so ji očitali, da hoče uvesti prisilno delo; to je pa nikdar ni motilo, temveč je izjavila, da boče vzdržati svojo odredbo tudi za ceno nepopularnosti. Margareta Bonfield je dalje ustanovila odbor, ki ima nalogo proučiti, če se morejo brezposelne delavke nastavljanje po raznih vojaških kantinah. Komisija se je izjavila za nastavljanje. Bojazen, da bi žene in dekleta, ki zapuste svoj dom radi dela po kantinah, bile bolj ogrožene kot so v svojem rojstnem kraju, se je izkazalo kot neosnovana. Ženske so dobro preskrbljene in primerno nastanjene. Komisija je obiskala karakteristična vojaška središča in je našla vse v najboljšem redu. Angleško vojaštvo je baje menjalo svoje navade. Daje prednost kavi in čaju pred pivom in moderne kantine niso več tiste razupite pivnice, kakor so bile nekdanj. Alkohol se ne prodaja in pivo se toči v tako omejenih količinah, da to ne more biti nikaka zapreka v nastavljanju deklet v te službe.

Zedinjene države Sev. Amerike

Znana ženska voditeljica Jeane Addams je nedavno predsedovala prvemu ženskemu porotniškemu razsodišču v Illinois. Predsednik je čestital šestim ženskim porotnikom radi spretnega načina, kako so stavile vprašanja, kajti v nasprotju z navado moških porotnikov, ki poslušajo molče izpovedi priči, so žene stavile pričam mnoga in zelo važna vprašanja. Na te čestitke je odgovorila miss Addams: »Ponosne

smo, da doživljamo to novo fazo v življenju državljanke in občutimo globoko svojo odgovornost.« Med porotnicami je bila tudi mis G. Corkell, ki se je že davno potegovala za dostop žene k porotnemu sodišču.

Turčija

Predsednik republike Mustafa Kemal paša je v svojem govoru na neki dekliski šoli v Smirni dejal med drugim: »Ne biološki vzroki, marveč le neosnovani predsodki branijo ženi vojaški poklic. Danes zahtevajo žene državljanske pravice in hočejo biti enakopravne z moškimi. Toda vsaka pravica zahteva svojo dolžnost in ne najmanjša teh dolžnosti napram državi je vojaška služba. V starih časih so se žene borile ramo ob ramo z moškimi. Nobene osnovne zapreke ni v moderni družbi, vsled katere bi žene ne smele postati — vojašice!«

Žene z masko

Čudna šega vlada v Novi Guineji v okrožju Aramira. Ko si domačin izbere nevesto, ji povleče preko glave gosto mrežo, ki je kakor nekaka maska. Ta čudni okrasek, ki popolnoma zakrije ves obraz, nosi ne le kot nevesta, marveč tudi pozneje kot žena. Ves čas svojega zakonskega življenja ne sname te mrežaste vreče iz glave, razven v zelo redkih slučajih, če se kedaj umije, ali če si mora dati novo mrežo. Žive tam žene, ki so poročene že 50 let in v vsem tem dolgem času so bile morebiti par ur brez maske. To postopanje baje služi v to, da ostanejo žene udane in ponižne in da ne vzbujajo pozornosti drugih mož. Poskusi misijonarjev, da bi odpravili to kruto šego, so ostali brezuspešni. Tudi žene same se ne priitožujejo proti temu, da morajo živeti vse življenje v tej polutemi. Se celo ponajkaj s svojimi maskami, s katerimi se razlikujejo od neporočenih žensk.

Mladi Jugoslovani

Danilo Gorinšek:

Zimska pesem

Ej, veselo čez ravni
zdaj sani cinglajo
in konjički vriskajo,
ko da šli bi v stajo.

Kdor pri drsanju zleti —
ni se treba bati,
to še ni najhujša reč —
treba je le vstati!

Vriska vse, le snežni mož
sred poljan ne zine;
on molči, ker ve: kot on,
zima skoro mine...

Drago B.:

Slepi mešetar

Pred mnogimi leti je živel nekje mešetar, ki se je imenoval Miha. Bil pa je že tako star, da je popolnoma oslepel in je moral opustiti svoj priljubljeni posel. S prihranjenimi novci je živel z ženo v svoji hišici srečno in zadovoljno.

Nekega dne pa je izvedel, da bo v bližnjem trgu sejem. V srcu se mu je vzbudilo hrepenenje, da bi šel še enkrat na sejem in tam nekoliko pomeštaril. Željo je razodel ženi, in ker ta ni ugovarjala, se je Miha drugega dne tipajoč s palico pred seboj napotil v trg na sejem. S seboj je vzel tudi nekaj denarja, da bi kupil lepo kravo, s katero je hotel presenetiti ženo.

Ko so ga ugledali na sejmu njegovi nekdanji tovariši, so brž sklenili, da se bodo z njim pošalili. Ponudili so mu lepo rejeno kravo za 2000 dinarjev. Miha jo je z veščo roko otipal, in ko se je prepričal, da je vredna zahtevanega denarja, jo je kupil. Hudomušneži pa so odvezali kravo s konopca, na njeno mesto pa

privežali starega kozla. Miha pa se je zadovoljen, ker je tako dobro kupil, vrnil s kozlom na vrvi domov. Doma je poklical ženo:

»Glej, kako krasno kravo sem ti pripeljal!«
Žena se mu je seveda smejala in mu svetovala, naj »kravo« bolje otiplje. Miha je pričel otipavati kozla in kmalu spoznal, da so ga prevarili. Sklenil pa je, da se bo maščeval ob prvi priložnosti.

Ko je bil po nekaj mesecih v trgu drugi sejem, se je Miha zopet napotil tja. Na glavo si je povezal star, oguljen klobuk, katerega je podedoval še po prednikih. V trgu je najprej stopil do treh krčmarjev. Vsakemu je dal nekaj denarja in mu rekel: »Za ta denar bom tukaj pil in jedel s tovariši. Ko ta treba plačati, bom trikrat obrnil na glavi klobuk in vprašal: Gospod krčmar, koliko sem dolžan?«

G. P.:

Vuli

(Povest o navadnem psu brez pasme.)
(Dalje.)

Mnogokrat so ga pri preganji, toda vsikdar jim je ušel v Zlodjevo luknjo. Tam v tisti votlini je bil varen, kajti po njej so vodile razpoke na vse mogoče strani. Ljudje so jeli misliti, da je kaj več nego le slušaj, da je vsakokrat ušel v tisto vražjo luknjo, in ko je potem znorel eden izmed psov, ki je skoro ujel tistega vražjega lisjaka, ni bilo več dvoma, da je skrivnostni lisjak bil vražjega pokolenja.

Nadaljeval je svoj roparski poklic, vršil nesramno drzne napade in potem je vsakokrat le za las manjkalo, da ga niso ujeli. Slednjič je pričel, kakor mnogo lisic, moriti radi gole naslade do ubijanja. Tako se je zgodilo, da je Digby zgubil deset ovac v eni sami noči. Carroll jih je naslednjo noč sedem. Kasneje je popolnoma opustošil račji ribnik v župnišču, in ni ga bilo skoraj dneva, da ne bi kdo poročal o morilni perutnine, jagnjet ali ovac in slednjič celo telet.

Razumljivo je, da so ves ta pokolj prisodili lisjaku iz Zlodjeve luknje. Znano je bilo le toliko, da je bil lisjak zelo velik, odnosno tak, da je puščal široke sledove. Toda nihče ga ni prav za prav videl, niti lovci ne. Ko je bila gonja, so opazili, da Grcin in Strela, najboljša psu vse okolice, nista hotela zasledovati sledi, niti nista lajala.

Tako so se domenili kmetje iz Monsakdalea,

V: mi pa nato odgovorite: Je že plačano?

Potem je šel na sejem in zbral vse nekdanje tovariše ter jih povabil v gostilno. Tu so pili in jedli. Ko je bilo treba plačati, je Miha trikrat zasukal klobuk na glavi in vprašal:

»Gospod krčmar, koliko sem dolžan?«

»Je že plačano,« se je glasil odgovor.

Vsi so se čudili, Miha pa je vse povabil še v drugo gostilno. Tu je bila stvar ista, pa tudi pri tretjem krčmarju je Miha zasukal namesto plačila samo klobuk. Njegovi tovariši so kar strmeli od začudenja. Začeli so Mihi prigovarjati, naj jim klobuk proda. Miha se je spočetka navidezno branil, ko pa so mu ponudili zanj 5000 dinarjev, jim ga je s težkim vzdihom prodal. Sam pa je odšel domov, kjer sta se z ženo smejala posrečenemu maščevanju.

Tovariši pa so se zbrali, poklicali še žene in otroke ter v gostilni pili in jedli do jutra. Ko je napočil čas odhoda, si je nekdo posadil na glavo klobuk, ga trikrat zavrtel in vprašal:

»Gospod krčmar, koliko sem dolžan?«

Seveda so se vsi začudili, ko jim krčmar ni dal pričakovane odgovora, temveč prav msten račun, katerega so tužnega srca morali plačati.

Pesmi o kraljeviču Marku

Prevaja Radivoj Rehar.

Kraljevič Marko v azaški ječi.

(Dalje.)

Bog nebeški, prav na vsem Ti hvala!

Kakšen bil naš kraljevič je Marko,

kakšen danes v ječi je strahovni,

v ječi tamkaj v Azaku prekletem!

Nenavadna, strašna je ta ječa:

v njej je mrzla voda do kolena,

v njej kosti so bele do ramena,

v njej so kače, grdi škorpioni.

Rade kače bi oči izpile,

škorpioni lica nagrdili;

odgnijo tam noge do kolena,

a junaške roke do ramena.

Vpije jezen po temnici Marko,

vpije jezen, do neba se čuje,

da opazil bi od zancev koga;

a nikogar, prav nikogar tam ni.

Kar opazi deklico prelepo,

milo hčerko azaškega kralja,

njo poklice, to-le jo poprosi:

»Sestra v Bogu, deklica kraljeva,

stopi bliže k mojemu omrežju!«

Res usliši deklica to prošnjo,

sprejme, dobra, novo pobratimstvo,

pride bliže k Markovemu oknu.

Tiho Marko, deklico poprosi:

»Sestra v Bogu, deklica kraljeva,

pojdi v dvorec k svojemu očetu,

pa izroči moje mu pozdrave.

V dan pri višnjem mu prisegam Bogu:

naj spusti me iz te ječe strašne

na poštenje in besedo moško

ter na jamstvo Njega nad oblaki,

da se vrnem v svoje mesto rodno

in prinesem za odkup denarja,

dvajset polnih vreč zlatnikov svetlih.

Ako pa ne more mi verjeti,

naj spusti me vsaj iz ječe klete

vklenjenega na nogah in rokah,

da napišem drobno pismo belo

majki svoji v daleki moj Prilep,

da mi ona odkupnino pošlje,

ker vzdržati v ječi več ne morem!«

Ko doume dekle pr.šnjo vdano,

brž odide v kraljeve sobane

in ko pride pred očeta kralja,

vpraša silni jo vladar azaški:

»Dobro došla, mila hčerka moja,

kaj bi rada, da si k meni prišla?

Potrebuješ svile in brokata,

ali platna in nakitov zlatih,

ali mar dragega škrlata,

tkanega in pletenega hkratu?«

Odgovarja lepa mu devojka:

»O moj oče, silni kralj azaški,

vsega dosti v tvojih je sobanah

in ničesar več ne potrebujem,

le izročam vdane ti pozdrave

sužnja v ječi, kraljeviča Marka,

Daj, izpusti ga iz ječe strašne

na poštenje in besedo moško

ter na jamstvo Njega nad oblaki,

da odide v svoje mesto rodno

in prinese za odkup denarja,

dvajset polnih vreč zlatnikov svetlih.

Ako pa ne moreš mu verjeti,

spusti, oče, ga vsaj iz temnice

vklenjenega na nogah in rokah,

da napiše drobno pismo belo

majki stari v daleki svoj Prilep,

da mu ona odkupnino pošlje!«

Ko to sliši kruti kralj azaški,

hčerki svoji te besede reče:

»Potepinka, ne pa hčerka moja!

Z Markom si se ti sprijateljila?

A prisegam pri velikem Bogu,

da iz ječe ne spustim ti Marka.

V njej devet ga let bom pustil dolgih,

dokler kače ne spijo oči mu,

škorpioni lic ne nagrdijo,

da zgubi mu noge do kolena,

a junaške roke do ramena.

Ko dopolni ta se kazen kruta,

bom izpustil ga še le iz ječe,

vrget bom ga revnega na cesto,

da bo prošil, kruha ne izprosil;

ali pa mu rajši dam odsek

ruso glavo, da mi ne pobegne!«

Ko devojka te besede čuje,

brž se vrne k Markovemu oknu

in pove mu, kar ji kralj je rekel.

Ko doume kraljevič jo Marko,

krikne besen do neba visoko,

pa devojki te besede reče:

(Se bo nadaljevalo.)

Radislav Rudan:

Antilopa in dobri duh Mbarata

(Afriška legenda.)

Zgodilo se je nekoč, da je dobri zamorski duh Mubarata on, ki daje lilijam cveteti in dateljem zoreti, zašel v past hudobnega duha Šetana. V pasti si je hudo ranil noge in ko se je iz nje po vseh štirih izvlekel, ni mogel hoditi. Žalosten je tedaj sedel pod palmo in je klical vse živali, ki so mimo prišle: »Pomagajte mi! Nesite me domov!«

Močni slon se je nasmehnil in je šel mimo, grivati lev je le nekaj malega zagodrnjal med grivo, poskočna žirafa se pa še vzrla ni na ranjenega dobrega duha Mubarata. Samo antilopa, najbolj neumna in najmanj spoštovana antilopa, se ga je usmili.

»Pridi, dobri Mubarata,« je dejala, »in sedi mi na hrbet! Ponesla te bom domov

v voltino Goburu.« Stopila je bliže in Mubarata je sedel nanjo ter odjezdil po pobočju gore v svoje domovanje. Srečno je prispel domov, a preden se je antilopa poslovila, ji je dejal:

»Dobra moja pomočnica, kaj naj ti dam za storjeno mi uslugo?«

Antilopa je malo pomislila in rekla: »Stori, duh Mubarata, da moji rogovi ne bodo več zaviti, ker me ovirajo pri hoji po gozdu in da moje noge ne bodo več težke in nerodne, ker so mi pri teku v napotok! Takrat je namreč imela antilopa še kakor

oven zavite rogove in okorne noge. In Mubarata je storil, kakor ga je prosila. Odvil ji je rogove, a tako, da se še dandanes pozna, da so bili nekoč zaviti in usločili ji je noge, da so postale lahke in poskočne.

Tako je dobri duh Mubarata poplačal

Tako je dobri duh Mbarata poplačal usmišljeni antilopi uslugo in vse živali so ji bile nevoščljive...

Vsem čitateljem in prijateljem »Mladega Jugoslavana«

Na neštete želje, pismene in ustmene, ki ste nam jih izrekli, dragi mladi prijatelji, smo se odločili za objavljanje silno zanimive zgodbe »POTOVANJE PO ZVEZDI VEČERNICE«. Ta zgodba, ki ne bo izhajala samo ob nedeljah, ampak sploh vsak dan več mesecev, se že piše in riše in bo presegla vse naše pričakovanje. Dva mlada prijatelja, Dušan in Danica, bosta sama poletela z raketo na zvezde večernice, planet Venero, in kar bosta vse tam videla in doživela, je prečudovita pravljica. Zgodba bo prvič objavljena v nedeljo, dne 1. marca. Opozorite na to tudi svoje stariše in vse znanee in prijatelje in priporočite jim naš list!

UREDNIŠTVO

»MLADEGA JUGOSLOVANA«.

Uganka

Z drevesa na drevo,
poskočno in urno,
da sam nde več kako,
hitim čez šumo vso.

*

Rešitev prejšnje uganke: v o d a. Pravilnih rešitev smo takrat prejeli samo 15. Nagrado je žreb določil: Gabrijl Bregarjevi, učenki I. r. v Trbovljah II. Rešitve današnje uganke naj se pošljejo uredništvu »Mladega Jugoslavana« v Mariboru, Alek-sandrova cesta 24 do srede, dne 25. t. m. opoldne.

da se bodo zbrali pod vodstvom Joa, čim zapade prvi sneg, in da pretolčejo vso krajino in da se rečijo po lovskih ali nelovskih predpisih tistega »nedolžnega« lisjaka. Toda sneg ni hotel pasti in rdečedlakasti gospod se je veselil svojega življenja. Vzdlic vsej svoji nesramni držnosti pa ni delal brez preudarka. Nekdar ni

prišel dve zaporedni noči k isti kmetiji. Nikoli ni žrl tam, kjer je moril, in nobenkrat ni pustil za seboj sledi, ki bi ga mogla izdati. Običajno je zaključil svoje nočne pohode ob kaki trati ali javni deželni cesti.

Samo enkrat sem ga videl. Neke noči sem »kralj« v silni nevihti od Bakewella proti Monsakdaleu. Ko sem zavil okoli ogla neke ovčje staje, je nenadoma močno zablistalo. Ob

tem svitu se je pokazala mojim očem slika, ki me je prestrašila. Ob cesti, kakih 15 metrov pred menoj, je sedel velikanski lisjak in z zlobnim pogledom strmел vame ter si zelo zgovorno obloževal gobec. To je bilo vse, kar sem videl, in gotovo bi bil pozabil na to, ali pa bi vse skupaj smatral za prevaro, da niso našli v tisti staji naslednje jutro 23 jagnjet in ovce, dokaze o zločinu dobro poznanega morilca.

Samo enega posestnika ovce je pustil lisjak na miru. Namreč Dorleya. Bilo je to tembolj čudno, ker je ta bival v središču plenjene krajine in samo eno miljo stran od Zlodjeve luknje. Zvesti Vuli je dokazal, da je več vreden, nego vsi psi v soseski. Noč za nočjo je zgnal svoje ovce v stajo in nikoli ni nobena zmanjkala. Bedni lisjak je mogel kolovratiti okrog Dorleyeve domačije kolikor je hotel, a Vuli, zviti, hrabri, vedno budni Vuli, je bil za lisjaka nepremagljiv nasprotnik in ne samo, da je ohranil gospodarjevo čredo, tudi sam je vselej odnesel zdravo kožo. Vsakdo mu je izkazoval pravočito spoštovanje in postal bi bil gotovo ljubljeneč vseh, da se ni njegovo razpoloženje iz dneva v dan slabšalo. Kazalo je, da ljubi gospodarja Dorleya in njegovo najstarejšo hčerko Huldo, ki je bila lepa in bistroumna deklica. Ona je tudi vodila gospodinjstvo in kot gospodinja se je za Vulijske posebe brinila. Vse druge članke Dorleyeve obitelji je Vuli ravnodušno trpel, dočim je kazal, da črti vse ostalo na svetu, človeka kakor psa.

Njegovo zagrenjeno razpoloženje se je prav dobro pokazalo, ko sem ga zadnjikrat srečal.

Šel sem po stezi čez pašnik, ki se je razprostiral za Dorleyevo hišo. Vuli je ležal na pragu. Ko sem prišel bliže, se je dvignil in kakor da me sploh ni opazil, je korakal proti stezi in se postavil čez njo kakih deset metrov pred menoj. Tam je nemo stal in premišljeno gledal čez širni pašnik. Da se mu ni dlaka nalabko ježila, bi človek mislil, da je okamenel. Tudi se ni gnil, ko sem dospel do njega. Se ne, ker se nisem hotel z njim prepirati, sem se mu v loku ognil in šel dalje. Vuli pa je takoj zapustil svoje mesto in me je venomer lepo tiho prehitel in se zopet postavil šest metrov pred menoj počez čez pot. Ko sem prišel zopet do njega, sem se mu umaknil tik mimo nosa. Trenutno, toda brez vsakega glasu, me je zagrabil za levo peto, nakar sem ga z drugo nogo hotel brniti, pa mi je ušel. Ker sem bil brez palice, sem zalučal za njim kamen, ki ga je zadel v stegno, vsled česar se je prevrnil v jarek. Tedaj šele je nekako divje zarenčal, se pobral in zopet nemo odšel naprej.

Naj je bil Vuli še tako nejevoljen in svetu sovražen, napram Dorleyevim ovcam je bil vedno krotek. Veliko pripovedk je pričalo o njegovem reševanju ovce, Marsikatero ubogo jagnje, ki je padlo v kak ribnik ali jarno, bi žalostno poginilo, da ga ni pravočasno rešil brihtni Vuli, in marsikatero daleč zabredlo ovco je spravil na pravo pot dočim je njegovo ostro oko opazilo slehernega orla, ki je zakrožil nad baranom; in njegov besni pogum je pregnal vsakega.

—(Se bo nadaljevalo.)

Skop lord

Škoti so znani kot silno varčni in celo skopi ljudje in na račun njihove varčnosti kroži med Angleži veliko število zbadljivih smešnic (kakor pri nas o Ribničanih). Niso pa samo dobro izmišljene smešnice, ki si jih Angleži pripovedujejo o Škotih, ampak tudi v resnici se zgodi marsikaj, kar vzbuja smeh in škodoželjnost na škotski račun.

Tako je nedavno prišel iz zelene Škotske v London neki lord, da opravi tam neke važne posle, obenem pa je hotel pri tej priložnosti obiskati nekega zelo vplivnega politika. Politik je bil imeniten mož in gospod v pravem pomenu besede skozi in skozi, imel pa je vedno jako malo časa. Z lordom pa le ni hotel biti neprijazen in da si prihrani nekaj časa, je lorda povabil na večerjo v neko imenitno londonsko restavracijo, kjer so imeli pred večerjo važen sestanek. Lord je prišel v restavracijo nekaj pozneje, ko se je večerja že pričela; politik namreč ni mogel vedeti točno, kdaj bo sestanka konec, in zato so začeli takoj po sestanku večerjati.

Politik je novodošlega škotskega lorda takoj vljudno povabil k svoji mizi. Ko pa je natak začel gostom natakati težko, a izborno črno »porter«-pivo v kamenite vrčke, je lord takoj izjavil, da ne pije nič drugega kakor vodo. Seveda so njegovi želji takoj ustregli. Nato so prinesli na mizo juho, izvrstno kurjo juho z gobicami-šampinjoni, in zopet je Škot rekel, da ne more jesti juhe, ker je bolan na želodec, pač pa si je naročil cvrtje iz treh jajc, kar ni bilo ravno poseben dokaz bolnega želodca. Nato so prinesli na mizo odlično pripravljene renskega sulca in ga ponudili tudi lordu. Ta je zopet odklonil in odklonil je tudi krasen košček pečene govedine. Tu se pa neka gospa ni mogla dalje vzdržati, da ne bi bila rekla: »To mora biti pa res žalostno, da človek, ki je povabljen na tako sijajno večerjo, ne sme jesti drugega kakor jajčka.« Škotski lord je debelo pogledal: »Kaj, banket? In povabljen?« — »Mi smo vendar vsi gostje gospoda X.« je odgovorila gospa. Lord je kar obupaval, ker se je odrekel tako imenitni večerji, in še ta je bila brezplačna. »Zakaj mi pa niste povedali tega takoj?« — se je osorno obregnil ob gospo. In glej — njegov želodec se je začel vidno bolj-žati. Krasno kurjo juho in renskega sulca je bil sicer že zamudil, krepko pa se je lotil slastne, lepo zapečene govedine in divnih pri-kub, s katerimi je bila obložena. In tako je gospod lord krepko vzdržal do konca obeda, brez ozira na svoj bolni želodec.

Danes pa se ves London smeje skopemu lordu, ki je pri imenitni večerji hotel biti zadovoljen le s tremi jajci, ker se je bal v svoji skoposti, da bo treba večerjo plačati.

Draga »prijateljica«

Amerikanex Rikard Wall je lastnik ogromnih nasadov kave v Južni Ameriki. Pred dvema leti pa je prišel v Pariz, kjer se je seznanil z mlado svojo rojakinjo gospodično Terbeck-ovo, ki je nastopala v nekem pariškem gledališču. Bogati Wall, ki se je v dekle naglo zagledal, je dekle pregovoril, naj pusti gledališče in naj se preseli k njemu v elegantno njegovo stanovanje v okolici Pariza. Dekle ga je res poslušalo in tako sta živela skupaj do 2. februarja letošnjega leta.

Tega dne je namreč Wall prejel pismo od nekega svojega poslovnega prijatelja, naj ga obišče. Wall je moral celo prenočiti v mestu. Ko pa se je naslednjega dne vrnil domov, ga je čakalo veliko iznenadenje: njegova lepa »prijateljica« je odšla in vzela s seboj vso prtljago. Med kovčegi pa je bil tudi kovčeg gospoda Walla, kjer je imel spravljeneh poldrug milijon frankov.

Zaverovani Wall baje še danes išče zastoj svoje milijone...

Od nočnega čuvaja do lorda

Nedavno je umrl v Londonu bogati lord Langford. Njegovo ogromno premoženje in lordski naslov bo podedoval njegov nečak C. W. Rowley, ki nastopa sedaj v mestu Melbourne-u v Ameriki kot pevec.

Novi lord pa ni bil vedno pevec, ampak je živel zadnjih 20 let v vseh mogočih poklicih. Služil je že kot natak, prodajal je sadje in nekaj časa si je služil kruh tudi kot nočni čuvaj pri neki banki v mestu Sidney (v Avstraliji).

Anglijo je zapustil, ko je bil star 22 let. Preselil se je v Avstralijo, kjer je upal zaslužiti nekaj kot trgovec z živino. Ko je pa izbruhnila svetovna vojna je moral k vojakom in v angleški armadi se je bojeval na polotoku Galipoli. V bojih je imel izredno srečo, da ni bil nikoli ranjen. Zadnje leto vojne je bil v Egiptu. Tam ga je hotel zabosti z bodalom neki domačin, bodalo pa je spodletelo ob medaljoni iz slonove kosti, ki ga je dobil Rowley nekaj ur pred napadom od nekega dekleta.

Po vojni ga je zaneslo v Porenje, kjer je bil uvrščen v angleškoasedbeno armado. Tam so videli, da je mož dober pevec. Iz Porenja pa je odšel v Kanado, od tam pa se je vrnil zopet v Avstralijo, kjer se je preživljal na najbolj različne načine.

Danes pa je bogat lord, ki mu gotovo ne bo treba več varovati ponoči tujih zakladov v bankah. —

Sleparija z zavarovanim vinom

Londonski trgovec z nepremičninami Winfred Dalden je kupil nedavno v Parizu cel hotel z vsem inventarjem vred. Med drugim si je pridobil na ta način tudi steklenico slovečega vina iz samostana H. Foy-la-Grande. To vino je bilo letnika 1811., cenjena pa je bila steklenica tega vina na 8000 frankov. To dragoceno vino je prepeljal trgovec v London v svojo klet, obenem pa je zavaroval dragoceno steklenico na 500 funtov šterlingov (1 funt = 275 Din).

Kmalu nato pa je gospod Dalden dobil novega služabnika Tomaža. Tomaž je bil čisto dober dečko, imel pa je slabo lastnost, da je rad pil vino; čim boljše je vino bilo, toliko rajše. Te njegove lastnosti pa gospod Dalden ni poznal, sicer mu za časa kratke svoje odsotnosti ne bi bil poveril skrbi za klet.

Tomaž je klet izvrstno nadzoroval. Ko se je namreč gospod vrnil in šel pogledat v klet, je videl, da mu manjka ravno 12 steklenic, med njimi tudi tista z dragocenim samostanskim vinom.

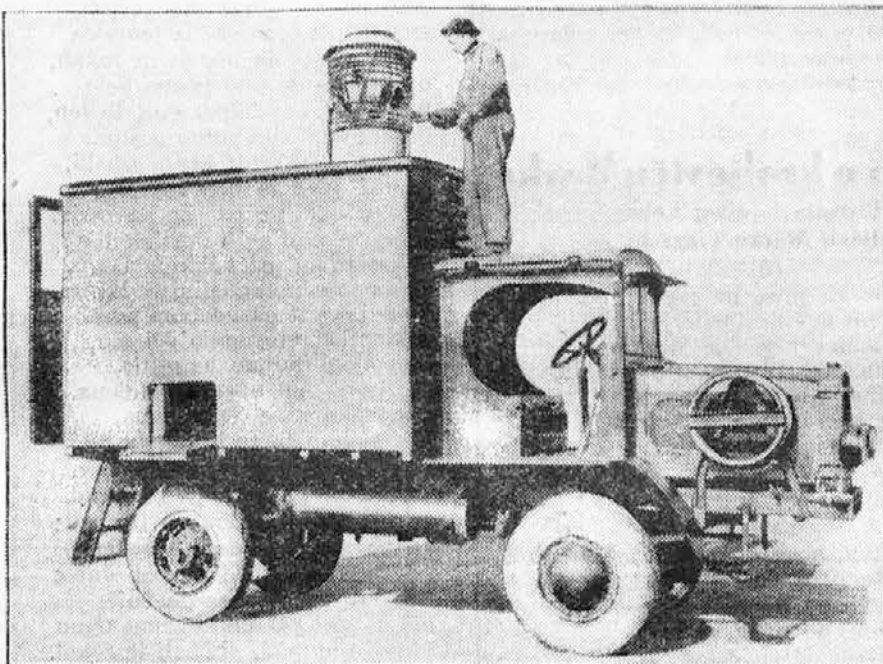
Na tožbo gospoda Daldena je moral Tomaž pred sodišče, ki pa mu je odmerilo samo 10 dni zapora, češ da ni mogel vedeti, da je tisto vino tako drago. Zavarovalnica pa je morala plačati g. Daldenu zavarovalnino 500 funtov.

Pred kratkim pa je prejela londonska policija od sluga Tomaža pismo z Dunaja, kjer obtožuje Tomaža svojega bivšega gospoda prav premetene sleparije. Tomaž namreč pravi, da gospod Dalden sploh nikdar ni imel v svoji kleti nobenega vina, ampak samo z vodo napolnjene stare steklenice. Vsa zadeva z dragocenim samostanskim vinom pa je bila med obema dogovorjena, samo da dobita zavarovalnino. Od zavarovalnice pa je Tomažu gospod Dalden izplačal le 100 funtov in ker se trdovratno brani izplačati mu še drugih sto, zato je Tomaž prisiljen policiji povedati vse po pravici.

Sedaj je gospod Dalden zaradi sleparije, do bil je pa nekaj več kakor 10 dni.

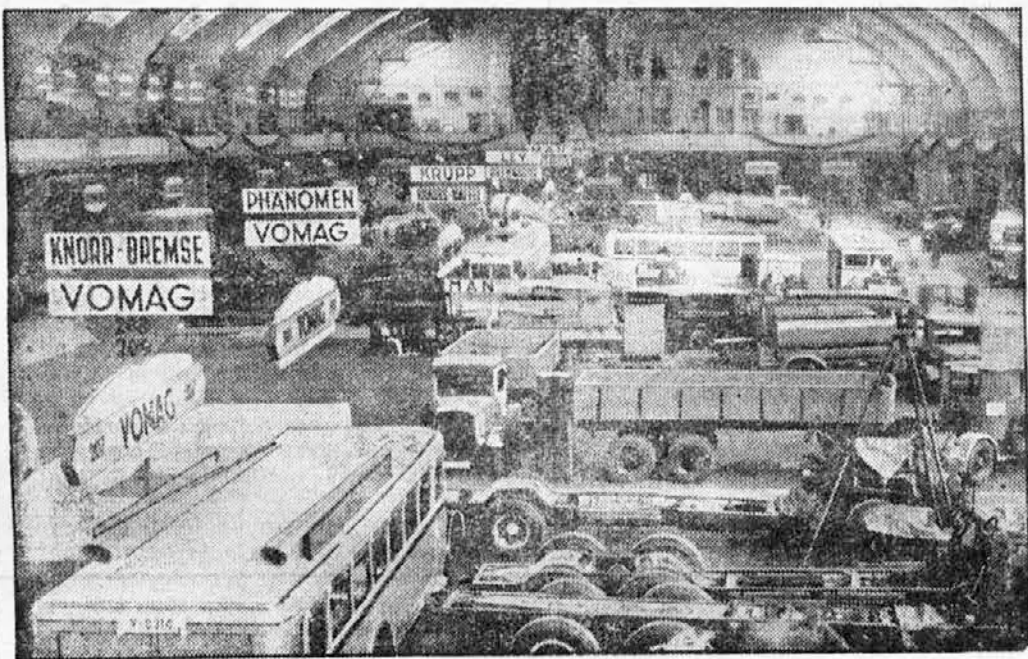
Drago steklo

V Kaliforniji in v Nevadi so našli tam, kjer so nekaj ljudje kopali zlato, razne steklenice in vrče, ki so jih tam pustili kopači, ko so nehali kopati in so se preselili drugam. Steklenice in vrči so ležali na prostem že nad 50 let. Vso to dolgo dobo pa je steklenice obsevalo solnce, ali pa so prišle v dotiko z raznimi rudami — skratka, steklo je dobilo prekrasno škrlatasto-rdečo ali pa vijoličasto barvo. Prej gladko površino stekla pa je veter čisto malo izjedel, da je steklo kakor poslikano. Te steklenice sedaj povsod iščejo in jih tudi prav drago plačujejo.

Premakljiv svetilnik

V Zedinjenih državah se pripravljajo na velike spomladanske nočne vojaške vaje. Na vajah bo sodelovalo nad 600 vojaških letal. Z ozirom na ogromno množico gledalcev, ki jih bo ta vaja gotovo privabila na mesto vaj, so izdelali posebno močne premakljive svetilnike, ki bodo razsvetljevali vso okolico z močjo 30 milijonov sveč.

Z razstave avtomobilov v Berlinu

Slika nam kaže razstavljene tovarne avtomobile. Razstavo so letos otvorili brez vsakih svečanosti.

Rodbinska sreča — samo smučanje.

Trgovina s krvjo

Znana stvar je, da je v Ameriki dandanes vse »standardizirano« in »tipizirano«. Jabolka morajo imeti določeno velikost, določeno barvo in določeno težo; ravno tako pomaranče, jaja in sploh vsak predmet, s katerim ljudje trgujejo. Posledica te splošne standardizacije je, da hočejo »standardizirati« in »tipizirati« tudi človeško kri, ki jo rabi po bolnicah za prelivanje od človeka do človeka. Zdravstveni urad v New Yorku je namreč nedavno razposlal posebno okrožnico na vsa velika mesta v Zedinjenih državah, naj se tudi ona pridruži tozadevnim predpisom, ki že dolgo veljajo za New York.

Okrožnica pravi, da prelijejo v vsakem večjem mestu v Ameriki na leto po 400 do 1000 bolnikom kri zdravih ljudi v žile bolnikov. Vsled tega je povpraševanje po krvi silno veliko in ljudje, ki prodajajo svojo kri — navadno so to zelo zdravi in močni ljudje — žive lahko prav udobno samo od svoje krvi. Kdor redno prodaja svojo kri, lahko računa na prav lep in stalen dohodek. Če prodaja svojo kri le 40krat na leto, živi ob tem lahko zelo udobno.

Kakor povsod, tako so se pa tudi pri tem poslu pojavili amaterji. Castihlepni in bolj pustolovski nagnjeni ljudje ponujajo potom časopisnih oglasov pol litra svoje krvi za 25—50 dolarjev. Ti ljudje mislijo menda, da so ali da bodo s svojo požrtvovalnostjo res komu rešili življenje. V resnici je pa stvar drugačna; kajti v 80 odstotkih raznih slučajev bi bolniki ozdraveli tudi brez njihove krvi.

Človek bi mislil, da »liferanti krvi« po oddaji krvi zelo trpe. Tudi to ni res, kajti oddano kri nadomesti organizem že v dobrih 10 do 14 dneh. Po oddaji krvi je človek slaboten kvečjemu 2 dni, potem pa se zopet popravi in oddaja krvi ne zapusti za seboj drugega sledu kakor nedolžno brazgotino na roki »dobavitelja krvi«.

Ni pa vsaka kri dobra za vsakogar. Če se kri »dobavitelja« ne ujema z bolnikovo krvjo, lahko postane stvar nevarna. Kri so razdelili na 4 skupine, da določijo, katera kri se ujema z drugo in katera ne. Po tem imajo v New Yorku označene in razdeljene tudi »dobavitelje krvi«.

Iz teh razlogov priporoča zdravstveni urad v New Yorku natančno uradno preiskavo krvi vseh »dobaviteljev«.

Letalo pristalo na strehi

Neki angleški letalec je moral nedavno pristati na strehi neke hiše v Hampsteadu. Letalo se je razbilo, pilot in opazovalec pa sta se rešila.

Nagrada za lepoto — nagrada za neumnost

V nekem kraju na francoski rivjeri blizu Nizze so sklenili prirediti danes že skoraj nemoderno lepoto tekmo in izvoliti »kraljico lepote na rivjeri«. Da bi bila prireditev čim živahnjša, je povabil občinski odbor tudi vse sosedne občine na sodelovanje. Župan občine Are pa se je temu vabilu odzval na svoj poseben — jako pameten — način. Dal je namreč objaviti lepak, kjer stoji zapisano:

»Brez ozira na kakšen morebitni očitak, da sem surov in nevljuden, prosim vse žene in deklete naše občine, naj se nikar ne udeležijo prireditve, ki ni samo smešna, ampak tudi nesposobna. Že navadna pamet mora vsakogar odvračati od takih prireditev. Zenski, ki se baha z naslovom »kraljica lepote«, se baha samo z naslovom »kraljica neumnosti«.

Za kratek čas

Prva: »Gospa Mina je pa res prav lepa ženska!«

Druga: »Ker je — jaz je tudi ne morem trpeti.«

»Ah, to poljubovanje! Vse mogoče se lahko dobi od tega!«

»Tako je — Mina je dobila kožuh, Tončka dva para rokavic, Lina pa celo prstan z briljantom!«

»Jaz bi res rada vedela, če me bo moj Tonček tudi še potem rad imel, ko bom stara...«

»Le malo še potrpi — boš kmalu videla...«

»Ivan je strašen človek! Premisli, jaz sem trdno sklenila, da mu bom dala košarico — ali misliš, da me je ta grdoba zaanubil?«

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No. 3464/1.

Pregled nalezljivih bolezni v Dravski banovini.

od 1. januarja 1930. do 31. decembra 1930.

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostali v oskrbi
Davica. — Diphtheria et Croup.					
Brežice	8	136	115	16	13
Celje	10	94	83	16	5
Celje (mesto)	—	21	21	—	—
Dolnja Lendava	—	15	11	1	1
Gornji Grad	—	7	5	2	—
Kamnik	—	16	10	1	5
Kranj	1	47	43	3	2
Kočevje	—	19	12	5	2
Konjice	1	40	34	7	—
Krško	3	98	71	15	15
Laško	—	65	61	2	2
Litija	—	42	42	—	—
Logatec	—	26	22	4	—
Ljubljana (srez)	12	90	83	6	11
Ljubljana (mesto)	4	86	71	5	14
Ljutomer	—	57	47	6	4
Maribor desni breg	6	121	110	12	5
Maribor levi breg	5	32	21	6	10
Maribor (mesto)	2	45	39	2	6
Murska Sobota	1	27	20	4	4
Novo mesto	1	27	15	13	—
Prevalje	9	46	49	1	5
Ptuj	—	61	47	12	2
Radovljica	—	20	15	3	2
Slovenjgradec	1	85	50	6	—
Šmarje pri Jelšah	9	205	196	12	6
Skupaj	73	1526	1325	160	114

Nalezljivo vnetje možganov. — Meningitis cerebrosppinalis epidemica.

Brežice	3	1	2	—
Celje	2	1	1	—
Celje (mesto)	2	1	1	—
Gornji Grad	1	—	1	—
Kranj	2	2	—	—
Laško	1	1	—	—
Ljubljana (srez)	3	1	2	—
Ljubljana (mesto)	3	—	3	—
Ljutomer	3	3	—	—
Maribor desni breg	2	1	1	—
Maribor (mesto)	1	1	1	—
Novo mesto	1	1	—	—
Ptuj	4	2	2	—
Skupaj	28	14	14	—

Dušljivi kašelj. — Pertussis.

Brežice	49	48	1	—
Celje	14	12	2	—
Kamnik	27	27	—	—
Kranj	67	66	1	—
Konjice	7	6	1	—
Litija	20	20	—	—
Logatec	50	50	—	—
Murska Sobota	7	6	1	—
Šmarje pri Jelšah	42	42	—	—
Skupaj	50	233	277	5

Šen. — Erysipelas.

Brežice	11	11	—	—
Celje	22	19	2	1
Celje (mesto)	2	2	—	—
Dolnja Lendava	3	3	—	—
Gornji Grad	6	6	—	—
Kamnik	1	1	—	—
Kranj	1	8	9	—
Kočevje	3	3	—	—
Konjice	2	2	—	—
Krško	8	8	—	—
Laško	9	8	1	—
Litija	1	1	—	—
Logatec	2	2	—	—
Ljubljana (srez)	3	3	—	—
Ljubljana (mesto)	19	13	6	—
Ljutomer	13	12	1	—
Maribor desni breg	1	15	14	2
Maribor levi breg	1	15	15	1
Maribor (mesto)	33	32	1	—
Murska Sobota	2	2	—	—
Novo mesto	7	7	—	—
Prevalje	6	6	—	—
Ptuj	17	15	1	1
Ptuj (mesto)	3	3	—	—
Radovljica	11	11	—	—
Slovenjgradec	3	1	1	1
Šmarje pri Jelšah	5	5	—	—
Skupaj	3	231	214	9

Krčevita odrevenelost. — Tetanus.

Brežice	2	2	—	—
Celje	7	3	3	1
Dolnja Lendava	2	—	2	—
Kamnik	1	—	1	—
Kranj	2	1	1	—
Konjice	1	—	1	—
Krško	4	3	1	—
Laško	1	—	1	—
Ljubljana (srez)	1	1	—	—
Ljubljana (mesto)	1	1	—	—
Maribor desni breg	3	—	3	—
Maribor levi breg	2	1	1	—
Murska Sobota	5	1	4	—
Ptuj	3	1	2	—
Radovljica	2	1	1	—
Slovenjgradec	1	—	1	—
Šmarje pri Jelšah	2	1	1	—
Skupaj	40	16	20	1

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostali v oskrbi
Skupina tifuznih bolezni.					
Brežice	2	17	18	1	—
Celje	—	26	20	4	2
Celje (mesto)	—	4	3	1	—
Čabar	—	1	1	—	—
Dolnja Lendava	—	8	6	—	2
Gornji Grad	—	3	2	1	—
Kamnik	—	10	10	—	—
Kranj	4	3	6	—	1
Kočevje	—	1	1	—	—
Konjice	—	5	4	1	—
Krško	1	12	11	1	1
Laško	2	16	18	—	—
Litija	—	12	10	1	1
Logatec	—	1	1	—	—
Ljubljana (srez)	3	15	14	2	2
Ljubljana (mesto)	—	17	17	—	—
Ljutomer	1	7	6	1	1
Maribor desni breg	—	5	4	1	—
Maribor levi breg	—	2	1	1	—
Maribor (mesto)	1	5	6	—	—
Murska Sobota	—	4	3	1	—
Novo mesto	—	7	7	—	—
Prevalje	—	3	1	—	2
Ptuj	2	8	10	—	—
Radovljica	1	11	10	1	1
Slovenjgradec	—	2	1	—	—
Šmarje pri Jelšah	—	9	8	1	—
Skupaj	17	214	199	18	14

Griza. — Dysentaria

Brežice	3	2	1	—
Celje	2	2	—	—
Celje (mesto)	1	1	—	—
Kranj	26	21	5	—
Kočevje	2	2	—	—
Krško	5	3	2	—
Litija	10	9	1	—
Logatec	1	1	—	—
Ljubljana (srez)	6	4	1	1
Ljubljana (mesto)	24	22	2	—
Maribor desni breg	4	3	1	—
Maribor levi breg	2	2	—	—
Maribor (mesto)	2	2	—	—
Novo mesto	43	37	6	—
Prevalje	19	16	3	—
Radovljica	1	1	—	—
Slovenjgradec	1	1	—	—
Skupaj	152	126	25	1

Škrlatinka. — Searlatina.

Brežice	6	46	43	7	2
Celje	18	79	82	5	10
Celje (mesto)	2	16	17	—	1
Čabar	—	13	9	4	—
Dolnja Lendava	—	7	6	1	—
Gornji Grad	3	6	8	1	—
Kamnik	8	29	30	3	4
Kranj	3	24	22	5	—
Kočevje	6	8	8	2	4
Konjice	3	15	15	3	—
Krško	3	68	58	11	2
Laško	7	75	77	2	1
Litija	10	5	12	2	1
Logatec	—	18	17	1	—
Ljubljana (srez)	22	60	77	5	—
Ljubljana (mesto)	3	58	56	2	3
Ljutomer	1	31	29	1	2
Maribor desni breg	5	30	35	—	—
Maribor levi breg	2	34	33	2	1
Maribor (mesto)	21	84	102	—	3
Murska Sobota	4	37	37	3	1
Novo mesto	1	26	17	7	3
Prevalje	—	14	12	1	1
Ptuj	1	38	28	8	3
Ptuj (mesto)	—	6	6	—	—
Radovljica	4	21	21	3	1
Slovenjgradec	1	3	4	—	—
Šmarje pri Jelšah	9	68	67	5	5
Skupaj	143	917	928	84	48

Ošpice. — Morbilli.

Brežice	42	34	76	—	—
Celje	16	3	19	—	—
Celje (mesto)	—	2	2	—	—
Čabar	—	7	7	—	—
Dolnja Lendava	—	3	3	—	—
Gornji Grad	—	155	155	—	—
Kamnik	—	360	360	—	—
Kranj	1	33	34	—	—
Konjice	—	23	22	1	—
Krško	24	117	141	—	—
Laško	—	2	2	—	—
Litija	—	325	324	1	—
Logatec	12	2	13	—	—
Ljubljana (srez)	—	3	3	—	—
Ljubljana (mesto)	—	23	25	—	—
Maribor levi breg	—	1	1	—	—
Maribor (mesto)	—	2	2	—	—
Murska Sobota	1	9	10	—	—
Novo mesto	—	42	30	—	12
Prevalje	4	226	230	—	—
Ptuj	—	157	153	2	22
Ptuj (mesto)	—	21	16	—	5
Radovljica	—	1	1	—	—
Slovenjgradec	—	29	29	—	—
Šmarje pri Jelšah	—	10	10	—	—
Skupaj	100	1590	1647	4	39

Vranični prisad. — Anthrax.

Kranj	—	1	1	—	—
Krško	—	1	1	—	—
Logatec	—	2	2	—	—
Maribor desni breg	—	6	5	1	—
Ptuj	—	11	11	—	—
Skupaj	2	19	20	1	—

Srez

Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostali v oskrbi
Otročniška vročica. — Sepsis puerperalis				
Konjice	—	1	—	1
Ljutomer	—	1	1	—
Novo mesto	—	1	—	1
Šmarje pri Jelšah	—	1	—	1
Skupaj	—	4	1	2

Odrevenelost tilnika. — Polyomyelitis acuta.

Kočevje	—	1	1	—	—
Ljubljana (srez)	—	1	1	—	—
Prevalje	—	2	—	—	2
Skupaj	—	4	2	—	2

Kraljeva banska uprava Dravske banovine.

I. No. 2010/1

Razpis

Na osnovi § 31. zakona o banski upravi se razpisuje v območju sreskega cestnega odbora v Gornjem gradu dve službeni mesti banovinskih cestarjev in sicer:

1 mesto na banovinski cesti Trzin-Kamnik—Gornji grad—Radmirje—Letuš za progo od km 44.000 do 49.000, in

1 mesto na banovinski cesti Radmirje—Solčava od km 6000 do km 13.000.

Prosilci za ti mesti morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 2. uredbe o službenih razmejitih drž. cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let.

Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravnimi in zadosno kolkovanimi prilogi (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnja šolsko izpričevalo, dokazilo o odsotnosti kadrovskega roka, zdravniško izpričevalo, pravstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsoje i zbog kaznivih dejanj iz koristoljubja, eventualna dokazila o strokovni usposobljenosti je vložiti najkasneje do 15. marca 1931. pri sreskem cestnem odboru v Gornjem gradu.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine,
v Ljubljani, dne 14. februarja 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Preds. 1670—5/25—3

Razglas.

Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo Berdena Frana, učitelja na osnovni šoli v Zg. Šiški, tolmačem za španski in madžarski jezik pri deželnem sodišču v Ljubljani.

Predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani, dne 14. februarja 1931.

Dražbeni oklic

Dne 6. marca 1931. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Rače, vl. št. 126 in 406.

Cenilna vrednost: Din 108.173; vrednost pritiskline: Din 1790; najmanjši ponudek: Din 72.116.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prijaviti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

svojim udom v gospodarstvu potrebna denarna sredstva.

Ta namen dosega zadruga s tem, da a) sprejema in obrestuje hranilne vloge ter vloge v tekočem računu; b) si pridobiva nadaljna denarna sredstva, kolikor so za dosego zadružnega smotra potrebna, s svojim zadružnim kreditom v prva vrsti pri Zadružni zvezi v Ljubljani; c) daje svojim članom posojila; d) oskrbuje svojim članom inkaso.

Zadružna pogodba (statut) z dne 10. januarja 1931.

Oznani se izvršujejo po v uradnici nabitem naznanilu in po razpisu v glasilu »Narodni gospodar«.

Načelnstvo obstoja iz načelnika in šest odbornikov. Člani načelnstva so:

Zabret Franc, župnik v Kovorju; Klemenčič Vinko, posestnik in župan v Kovorju; Pogačnik Janko, posestnik v Zvirčah; Frantar Vinko, posestnik na Brezjah; Pogačnik Franc, posestnik v Kovorju; Avsenik Franc, posestnik Popovo; Praprotnik Janez, posestnik Hudo.

Načelnstvo zastopa zadrugo in podpisuje za njo na ta način, da se podpiseta dva člana načelnstva pod zadružno tvrdo.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 31. januarja 1931. Firm. 131/31 — Zadr. IX 250/1.

Popravek.

V št. 38 »Jugoslovan« (dne 15. februarja t. l.) je bilo pri objavi: 162. Sedež: Hrastnik. Besedilo: »Dom rudarskih vpo-kojencev«, obtekoristna stavba in kreditna zadruga r. z. z. o. z. pomotoma natisnjeno ime načelnika: Verdev Anton. To ime se pravilno glasi: Verden Anton.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih zadru-gah:

175. Sedež: Naklo pri Kranju. Dan vpisa: 4. februarja 1931. Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Naklem pri Kranju, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Izbrise se član načelnstva Jenko Janez, vpiše pa član načelnstva Pavlin Mihael, krojaški mojster na Polici št. 1.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 31. januarja 1931. Firm. 129 — Zadr. III. 5/48.

176. Sedež: Planina pri Rakeku. Dan vpisa: 4. februarja 1931. Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Planini pri Rakeku, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Izbrise se član načelnstva Podboj Josip vsled smrti, vpiše pa kooptirani član načelnstva Kolar Anton, posestnik v Gornji Planini 108.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 31. januarja 1931. Firm. 130 — Zadr. II 112/52.

177. Sedež: Kranj. Dan vpisa: 4. februarja 1931. Besedilo: Narodni dom v Kranju, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Izbrisejo se člani načelnstva Sajovic Jan-ko, dr. Sajovic Stanko in Teply Konrad, vpišejo pa člani načelnstva Kosmač Dore, bančni uradnik v Kranju, Repič Drago, zasebni uradnik v Kranju, Rooss Adalbert, davčni

nadupravitelj v p. v Kranju, dr. Semrov Franc, industrijalec v Kranju, in Štampihar Tone, zasebni uradnik v Kranju.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 31. januarja 1931. Firm. 7 — Zadr. V., 187/47.

178. Sedež: Bizovik pri Ljubljani. Dan vpisa: 4. februarja 1931. Besedilo: Vodovodna zadruga v Bizoviku pri Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Izbrise se član načelnstva Bricelj Anton, vpiše pa član načelnstva Bricelj Ivan iz Bizovika štev. 59.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 31. januarja 1931. Firm. 121 — Zadr. IX 169/2.

Konkurzni razglasi

Sa 3/31—2 412 179.

Poravnavni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini Sušteršiča Adolfa, konc. mestnega stavbenika v Ljubljani VII., Goriška cesta št. 31.

Poravnavni sodnik dr. Petelin Bogdan, s dnik okrožnega sodišča v Ljubljani. Poravnavni upravnik dr. Gruden Igo, odvetnik v Ljubljani.

Narok za sklepanje poravnave pri deželnem sodišču, soba št. 140, dne 21. marca 1931 ob devetih. Rok za oglasitev do 15. marca 1931 pri deželnem sodišču. Poravnavna ponudba se glasi 40 % terjatev upnikov z enoletnim plačilnim rokom.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 14. februarja 1931.

Sa 3/31—1. 405 180.

Poravnavni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini Štemana Franca, trgovca in posestnika v Radohovi vasi.

Poravnavni sodnik: dr. Močnik Ivan, starešina okrajnega sodišča v Višnji gori. Poravnavni upravitelj: Kvas Miroslav, odvetnik v Višnji gori.

Narok za sklepanje poravnave pri okrajnem sodišču v Višnji gori dne 27. marca 1931 ob desetih.

Rok za oglasitev terjatev pri okrajnem sodišču v Višnji gori do 20. marca 1931.

Okrožno sodišče Novo mesto, odd. I., dne 14. februarja 1931.

Sa 9/31—2. 431 181.

Poravnavni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini dolžnika Obradovič Božidarja, agentura in komisija v Mariboru. Poravnavni sodnik: dr. Kovča Franc, sodnik okrožnega sodišča v Mariboru. Poravnavni upravnik: Šoštarč Ivan, trgovec v Mariboru.

Narok za sklepanje poravnave pri imenovanem sodišču, soba št. 84 dne 30. marca 1931. ob devetih. Rok za oglasitev do 25. marca 1931.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 17. februarja 1931.

Sa 1/31—3. 455 182.

Poravnavni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini dolžnice Prve celjske mizarske zadruge, r. z. z. o. z. v Celju. Poravnavni sodnik Tiller Franc, sodnik okrožnega sodišča v Celju. Poravnavni upravnik dr. Hrašovec Milko, odvetnik v Celju.

Narok za sklepanje poravnave pri imenovanem sodišču dne 30. marca 1931. ob polenajstih v sobi št. 4. Rok za oglasitev do 20. marca 1931.

Okrožno sodišče v Celju, odd. I., dne 14. februarja 1931.

S 11/29—10. 383 183.

Sklep.

Prezadolženka: Tiskarna »Panonija« v Murski Soboti.

Ker je dosedanji upravitelj konkurzne mase dr. Josip Goljevšek, odvetnik v Murski Soboti, umrl, se postavlja za upravitelja dr. Valji, odvetnik v Murski Soboti.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 12. februarja 1931.

Sa 8/30—9. 402 184.

Konec poravnave.

Poravnavno postopanje dolžnice Kovačec Ljudmile, trgovke v Ptuj, registrovana tvrdka Ivan Kovačec, trgovina z mešanim blagom na debelo in drobno v Ptuj, je končano.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 5. februarja 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 1398/II. 415—2—2

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje za na dan 9. marca 1931, ob enajstih nabavo: 6 komadov original Klingner ventilov in 100 komadov železnih drogov. Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 10. februarja 1931.

Štev. 1403/II. 430—2—1

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje, razpisuje za na dan 16. marca 1931. ob enajstih nabavo:

1400 komadov hrastovih pragov. Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 12. februarja 1931.

Štev. 120—prez—31.

Razpis.

Rektorat univerze kralja Aleksandra Prvega v Ljubljani razpisuje mesto kontraktualnega asistenta pri stolici za vodne zgradbe v inštitutu za gradbeno inženjerstvo.

Prosilec mora imeti diplomu inženjerja gradbene stroke. Prošnje naj se opremljajo z listinami po določilu § 12. uradniškega zakona in sicer z origi-

nali ter dodasta po dva prepisa za original. Prošnje naj se vložijo pri rektoratu do dne 1. marca 1931.

Rektorat univerze kralja Aleksandra Prvega v Ljubljani, dne 19. februarja 1931.

D. No 98/1—1931. 422—3—3

Razglas o licitaciji.

Okrajni cestni odbor Maribor razpisuje na podstavi členov 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu ter vseh njegovih dopolnitev in izprememb s skrajšanim rokom 15 dni

I. javno pismeno licitacijo

za oddajo gradbenih del zgradbe ceste Sv. Peter—Ložane, km 2-648 do km 5-727 (III. del).

Licitacija se bo vršila v uradnih prostorih Okrajnega cestnega odbora v Mariboru, Koroška cesta štev. 26/II,

v torek, dne 3. marca 1931. ob enajstih dopoldne.

Načrt, proračun, splošni in posebni pogoji so reflektantom na vpogled med uradnimi urami pri Okrajnem cestnem odboru Maribor, Koroška cesta štev. 26/II.

Ponudbo je predložiti v obliki enotnega popusta v odstotkih na ceno uradnega proračuna, ki znaša Din 1.441.128-25.

Z Din 100— kolkovane ponudbe je treba predložiti določenega dne med 10. in 11. uro v roke predsednika licitacijske komisije in sicer v zapечатeni kuverti z zunanjo oznako: »Ponudba za zgradbo ceste Sv. Peter—Ložane, III. del, ponudnika I. I.« Poznejše ali nepravilno opremljene ponudbe se ne bodo vpoštevale.

Ponudniki morajo v ponudbi izrečno navesti, da so jim znani splošni in posebni pogoji in da pristajajo na nje brezpogojno.

Kavčija, ki znaša Din 144.113— za jugoslovanske, odnosno Din 288.226— za inozemske državljane, se mora položiti najkasneje na dan licitacije do 10. ure in sicer bodisi v gotovini ali v državnih vrednostnih papirjih ali v garancijskih pismih, izdanih po denarnem zavodu v zmislu čl. 88. zakona o državnem računovodstvu in registriranih v zmislu čl. 24. Pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka B, »Pogodbe in nabave« pri Davčni upravi v Mariboru.

Vsak ponudnik se mora izkazati s potrdilom Davčne uprave v Mariboru o položeni kavčiji, s potrdilom ministrstva za zgradbe, da se sme udeleževati javnih licitacij, in s potrdilom, opremljenim s kolkom za Din 20—, da je plačal davke do vseh tega tekočega četrtletja, pooblaščenici pa morajo predložiti poleg tega pooblastila, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji.

Okrajni cestni odbor Maribor si pridržuje pravico, oddati razpisano delo ne glede na višino ponudnih vsot, kakor tudi odkloniti vse ponudbe brez vsake obveznosti.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 dni po licitaciji.

Okrajni cestni odbor Maribor, dne 15. februarja 1931.

Razne objave

Objava. 428

Leta 1930. sem izgubil izpričevalo o preizkušnji mojega avtomobila znamke »Oakland« type 6:54 zaporedna št. 65466/63690, ter ga proglašam za neveljavno.

Ivo Čater, s. r., Bežigrad pri Celju

Cuida:

Farnmor

Roman

7

»Kdor je pameten, nam zaupa; kdor je nespameten, nas draži s svojimi prikrivanji in prepovedanimi sadovi. Le prepovejte nekaj ženski, pa bo iskala vse načine, da uresniči svojo voljo. Zapečatite pismo, pa bomo gledale vanj skozi ogle; zaprite vrata, pa se poslužimo luknje v ključavnici. Ako torej nočete, da se natančneje pogledim v Voltura Imbroglia, tedaj priznajte prostovoljno, kakšna zasebna navodila je prejel danes Arrelio iz Rima? Zjutraj ste imeli pri njem razgovor!«

Govorila je s smejočimi se usti in s tihim, šepetajočim glasom, medtem ko so vodometi pljuskali vodo in so se palmovi listi razgrinjali nad njima. Voltura Imbroglia! Bila je to zadnja angleško-francosko-italijanska spletkarica, ki so jo držali v strogi tajnosti in o kateri so govorili samo pri zaklenjenih vratih! Kdo, za vruga, je bila ta ženska? In kako je prišla do te tajne? Farnmora je mučila silna radovednost.

»Če mi za plačilo obljubite, da si snamete neusmiljeno krinko, tedaj se vam utegne želja izpolniti. Najtrdnjejši možki bi moral omagovati pred vašimi dražestmi in vam izdati svoje tajne,« ji je prišepetal, dasi ni imel niti od daleč namena napraviti kaj takega.

»Prenagli ste,« ga je prekinil beli domino. »Morda sem stara, nagubane kože in našminkana. Morda bi brez maske izgubila čar, ki ga ima neznana stvar. O ne, nisem tako nespametna, da bi to naredila.«

»Nikakor nisem prenagel in tudi vi niste modri,« jo je pregovarjal Farnmor. »Popolnost kipa sem uganil po tistem, kar oko vidi. Da bi se pa vi šminkali, gospa,

je nemogoče, sodeč po žametni bradici, ki gleda izpod maske.«

»Pokloni!« se je zasmejal domino in udaril Farnmora po laktu s pahljačo, ki je bila obsuta z dragulji. »Toda v resnici se mi laskate, ker bi si radi utešili radovednost. Zvedeti bi hoteli, kdo je izdal vaš razgovor z Arrelijem. Dragi gospod diplomat! Vaša laskanja cenim po njih vrednosti.«

S prožno kretnjo se mu je izmuzala, preden je utegnul dvigniti roko, da bi jo pridržal za gube njene snežnobeke mantilje in izginila je kakor pisan ptič v svojem zlato se lesketajočem oblačilu. Farnmor je naglo šel za njo, toda videl je samo, kako se je oprijela črnega domina, stoječega v neki skupini, in izginila z njim v gneči.

Kdo je bila ta ženska? Njeno obnašanje, glas, oči so mu bili znani in obenem tuji. Če si je še tako napenjal misli, se ni mogel ničesar spomniti. Vnovič je začel iskati domina, toda kakor že prej, brez uspeha. Naslonil se je na vrata neke toplice, da bi mu sveži preprihljalo čelo. Tedaj se je nenadoma pojavil iz vrveža, kamor je gledal, beli domino, obstal pred njim, z diamanti obsuta pahljača se je dotaknila njegovega lakta in zvonki glas mu je prišepetal: »Sanjači! Tu stojite kakor kakšna slika Van Dyka. Ali mislite na Volturo ali name?«

Komaj so te besede zadele njegovo uho, že se mu je maska izgubila izpred oči. Tretjič je šel za njo, toda hodila je ob strani črnega domina. Kakor kakšno kraljico jo je spremljala množica odličnih, laskajočih ji, udanih dvorjanikov, ko je stopala po širokih stopnicah hotela navzdol. Pred grajskimi vrati jo je čakala s svilo prevlečena kočija, v katero so jo spremljevalci dvignili.

»Bel domino, obšit z zlatimi čebelami — ali mi morete povedati, kdo je?« je vprašal Farnmor vicomta Bellusa, stoječ na stopnicah in opazujoč sijajno vrvenje v veži.

»Beli domino z zlatimi čebelami!« je vzkliknil Artur Bellus. »Za Boga! Torej ste jo videli?«

»Kdo je to? Koga sem videl?«

»Ni snela maske?« je vprašal vicomte, ki je prestal njegovo vprašanje. »Ali ste ji videli obličje? Ali ste si jo dobro ogledali? No, kaj pravite?«

»Moj Bog — o kom govorite? Vprašal sem vas, kdo je beli domino — tisti tamle, hitro pogledajte — tisti, ki je zdaj spodaj v veži!«

»No da — saj pravim! Za Boga! Ona je!«

»Ze zopet isti odgovor. Ali nima nosilka tega domina nikakega imena?«

»Kajpak da ga ima! Lady Vavasour! Torej ste jo videli!«

Marion, markiza Vavasour in Vaux je sedela v svojem buduarju pred gorečim kaminom, v katerem je gorelo pozimi in poleti, ter zrla v iskre in pepel. V razkošno opremljenem prostoru z beneškimi zrcali in dragocenimi vazami, v katerih so stale dehteče cvetlice, je bila lady Vavasour lepša kakor v luči plesne dvorane. Bila je odeta v sinjo večerno haljo iz najfinejši indijske tkanine, noga pa ji je tičala v lepi, z dragulji obšiti copati, počivajoči na robu kamina. V naročju ji ležala odprta knjiga jo je očividno manj zanimala kakor njene misli. Te misli so bile pač vesele, zakaj smehtajoč je opazovala na svoji roki diamantni prstan, po katerem je imela pravico imenovati se markiza Vavasour in Vaux in igrati vloge kraljice v visokem svetu. Bila je mlada, v cvetu svoje lepote in mogla je zadostiti vsem svojim željam in muham. Celu najvišji iz družbe, toliko dame kakor tudi gospodje, so se ji klanjali, dasi je prišla iz razmeroma nizkega kroga in skromnega življenja. Imela je pač srečo, toda tudi s svojo osebnostjo in s taktom se je povzpela do najvišje stopnje na družabni lestvi.

Prve vesti pomladanske sezone

V naših prodajalnicah dobite že sedaj najnovejše pomladanske modele. Do danes ni bilo tako krasnih okrasov, tako dovršenih modelov za tako nizko ceno. Modo, mičnost in radost si more dandanes dovoliti vsakdo. Prijetno je prihajati na pomladansko promenado v novih čevljih. Ti stanejo pri nas za dame samo 199 Din, za gospode samo 240 Din. Oglejte si naše izložbe — obiščite naše prodajalnice!

Vrsta 9675-38

Kako Vam ugaajo ti krasni čevlji? Okrasili smo jih okusno s kombinacijami različnih barv. Pridite, da Vam jih pokažemo.

Vrsta 9805-96

Ta najnovejši kraj daje nožicam elegantno linijo. Kombinacija laka s semišem daje temu čevlju poseben slog, ki bo ugajal vsaki odlični dami.

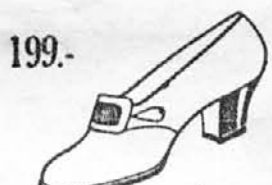
Plata

Vrsta 4645-71

Vrsta 2645-80

Vrsta 2605-72

Vrsta 2345-77

Vrsta 1625-26

Vrsta 1955-98

Evo, tudi za Vas krasni čevlji, za Vas, gospodične, ki ljubite sport, ki imate rade nizke in široke podpetnike. To je naš zadnji model, ki nam to sezono prinese pri Vas največji uspeh.

Čevlji iz temnorjavega boksala ali semiša, kombinirani s svetlo barvo. Izdelani s polvisokim podpetnikom. Model za dame finega okusa.

Praktični dekoltirani čevlji s polvisokim usnjatim podpetnikom, izdelani iz finega boksala rumene ali svetle moderne barve z okusno zapunko.

Svetli nubuk s temnorjavim boksom je v skladu s prirodnimi barvami pomladi. Tako je kombiniran in okrašen ta čevlji, da odgovarja vsaki spomladanski obleki.

Lahki čevlji s polvisokim lesenim podpetnikom, okusno kombinirani in izdelani iz najfinejšega blaga. Imamo jih iz laka in boksala.

Iz jelenje kože ali iz finega laka, okusno okrašeni, s polvisokim lahkim podpetnikom. Ako želite eleganten in udoben čevlji, pridite k nam.

Vrsta 2651-05

Omogočite svojim otrokom, da se jim bodo nožice normalno razvijale. Kupite jim udobne in lahke čevlji široke oblike. Prodajamo jih iz boksala in laka za isto ceno.

Vrsta 2642-30

Navadno beba ne mara istih čevljev kakor jih imajo bratci. Zato smo ta čevlji okrasili tako okusno, da boste z njimi svoji hčerki napravili največje veselje.

Vrsta 1937-22

Vi, ki ste izpostavljeni strapcu in ki ste vso zimo nosili težko obutev, potrebujete za pomlad lažje čevlje. Evo jih iz dobrega boksala s krepkim gumastim podplatom za malo denarja.

Vrsta 7637-21

Na zahtevo mnogih naših odjemalcev prinašamo to pomlad novo koničasto obliko. Garderoba elegantnega gospoda ni mogoča brez teh čevljev, in sicer iz laka, črnega in rjavega boksala.

Vrsta 6637-11

Ako nosite obleko iz angleškega blaga, ne morete biti brez te oblike sportnega čevlja, ki je izdelan iz najboljšega boksala, okrašen pa z okusnimi luknjicami. Imamo jih črne ali rjave barve.

Vrsta 9637-21

Ta udobni enostavni čevlji, ima svoj stalni krog odjemalcev. Izdelujemo jih iz laka, črnega ali rjavega boksala za isto ceno.

K vsaki barvi čevljev imamo odgovarjajoče barve nogavic

Mali oglasi

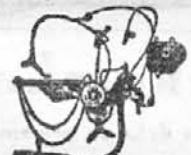
Oglasi socijalne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5.— Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10.— (do 5 besed). Vsaka nadaljina beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite znamko.

Tribuna dvokolo
z „SACHS“-motorjem

posebno močno, okvir nizke, močnejša pnevmatika, motor v sredini montiran z dvojno prestavo in spojko, 1 1/2 K.S. Vozl 30 do 40 km na uro in porabi 2 litra goriva na 100 km.

Dobi se tudi sam motorček, katerega se

lahko na navadno močno kolo montira. Cena prav nizka, ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L.
tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovška 462 cesta šte. 4

A. ZALOKAR
čevljar, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8
se je preselil
v svojo čevljarsko delavnico in trgovino na
Mestni trg 19.
657

Oglejte
v
Jugoslovani!

„JAVOR“

lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo

tudi v Ljubljani, v novi palači Vojkove varovalnice 397

Znatne stavbne prihranke

dosežete, če Vam izvrši načrte, proračune in nadzorstvo Tehnični biro „Tehna“, Ljubljana, Mestni trg šte. 25/1 507

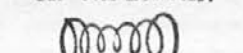
Stanovanje

obstoječe iz 6 sob, 2 predsob, z dvema separatnima vhodoma in z vsemi pritliklinami, pripravno za zdravniški ali odvetniški, se odda s 1. marcem 1931 na Miklošičevi cesti v najem. — Naslov pove oglasni oddelček lista. 676

Neprijeten duh ust

je zoprni. Zobje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi odstranite pri enkratni uporabi krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno pri uporabi zobčaste ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah. Gnili ostanki jedi med zobmi, ki povzročajo neprijeten duh ust, se s tem temeljito odstranijo. Poskusite najprej z malo tubo. Ki stane Din. 8.— Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mekke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvoznice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor. 58

POZOR GG. TRGOV. CL. TAPETNIKI!

Vse vrste pohištvenih vzmeti vam nudi po konkurenčnih cenah prva ljubljanska tvornica pohištvenih vzmeti in posteljnih vložkov

Andlovic - Strgulac Ljubljana Komenskega 34

Ustanovljeno l. 1852.

Teod. Korn Ljubljana

Poljanska c. št. 8 (prej Henrik Korn) krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodovodov in central. kurjave. — Naprava strelovodov; kopališke in klosetne naprave

1000 dinarjev tedensko

zaslužite z obiskovanjem v Vašem okraju. Znamko za odgovor. — Tovarna Kosmos, Ljubljana, poštni predal 307 506

Vzpenjača

dolga 1.800 m, rabljena šele 3 zime, v zelo dobrem stanju in je tudi še sedaj v obratu, kjer se lahko ogleda vsaki dan med delavnim časom.

Pogon na protitež z 12 vozički, nosilna vrh 18 in 28 m/m, vlačilna 13 m/m, s kompletnim inventarjem in rezervno vrvice ugodno na prodaj. Dopise pod „Vzpenjača“ na upravo lista. 654

Med, vosek in vse čebelarske potrebščine

nudi po najnižjih cenah Blagovni oddelek Čebelarstva, Ljubljana, Vošnjakova ulica 4. 649

Logavice, roka-vice, volna in bombaž 463

načeneje in v veliki izbiri pri KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

OGLEDALA

vseh vrst, velikosti in oblik

STEKLO

zrealno 6-8 mm, masinsko 4-6 mm, portalno, ledasto, alabaster itd.

SPECTRUM D. D.

LJUBLJANA VII — Telef. 23-43 ZAGREB CELOVŠKA 81 OSIJEK

Gradbeni inženjer se išče za takojšen nastop.

Pogoji: Samostojen projektant in konstruktor v železobetonski stroki, sigurni statik v projektiranju statično nedoločenih sistemov, ter samostojen gradbeni vodja.

Pismene ponudbe z navedbo dosedanje prakse in referenc na naslov:

Slograd d. d., Ljubljana 656

DNEVNO SVEŽE PRAŽENA

KAVA

LJUBLJANA
VODNIKOV TRG ST. 5.—

Svarilo.

Svarim vsakogar, ki bi razširjal o meni in moji hiši: **Vogler Marija, Maribor, Radvanjska cesta 16**

neresnične vesti,

ker bom proti istemu takoj nastopila sodno pot.

Vogler Marija, Maribor

662 Radvanjska cesta 16.

Poslužujte se za oglašanje »Jugoslovana« !

Točnost

je najboljša lastnost vsakega človeka, za kar pa je potrebno dobra ura, katero si lahko nabavite za mal denar samo v Trgovskem domu Stermecki. — Nikel-Anker-remontoar 43 Din, gravirana Anker švicarska 64 Din, Remontoar zaprta (dvojni pokrov) 79 Din, Tula posrebrana, zaprta 120 Din, budilka 45 Din, stenska ura 130 Din, stenska ura s kukavico 200 Din.

Trgovski dom STERMECKI Celje št. 98

Pišite po novi, veliki, ilustrirani ceniki

Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

*Tipom
še spoznam
finost kvalitete*

*Pametna žena se
oblači poceni in
elegantno z
Emona - Bemberg
svilo*

Emona
BEMBERG

JUGOČESKA

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek
na hišah in posestvih daje svojim članom

„Jugrad“

Jugoslovenska gradbena in kreditna zadruga, r. z. z o. z.
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35/I.

Uradne ure od 8.—12. in od 14.—18.

Pravila proti plačilu Din 5.— v znamkah
Za odgovor prosimo znamko.

L. MIKUŠ

Ljubljana - Mestni trg 15

Telefon šte. 2282

Ustanovljeno 1839

Na malo! Na veliko!

**Makulturni
papir**

po nizki ceni prodamo. Pošiljamo tudi
izven Ljubljane. Na-
ročila sprejema in
izvrši uprava „Jugo-
slovana“, Ljubljana,
Gradišče 4.

KLIŠEJE

vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klišarna
ST-DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

Od dobrega najboljši je le

423

Gritzner-Adler
šivalni stroj in kolo

Elegantna
izvedba
najboljši
materijal!
URANIA
pisalni stroj
v 3 velikostih!

Novosti!

Šivalni stroj

kot damska pisalna miza. Le pri

Jos. Petelinc
Ljubljana

za vodo, blizu Prešernovega spomenika
Zmerne cene tudi na obroke! Tel. int. 2913

Kmetijska družba v Ljubljani

Turjaški trg št. 3

je glavna zastopnica kmetovalcev v Dravski
banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in
okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 30 Din
in dobivajo za to brezplačno strokovni list

»**KMETOVALEC**«

Ta list jim nudi strokovni pouk in navodila
za umno gospodarstvo. Družba dobavlja
članom tudi razne kmetijske potrebščine.

Vsak kmet mora biti član Kmetijske družbe!

Jakob Fligl

Turjaški trg šte. 5

kleparska delavnica in vodovodna
instalacija se priporoča sl. občin-
stvu za vse v to stroko spadajoča
dela

S spoštovanjem
JAKOB FLIGL

Za soboslikarska,

plesarska in trkoslikarska dela se priporoča

Tone Malgaj

družba z o. z., LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 6

Najmodernejši vzorce

ZAVES in PERILA

namiznih in kuhinjskih garnitur
veže najfineje in najceneje tvrdka

Matek & Mikeš
Ljubljana, Dalmatinova 13

Entlanje, ažuriranje, predtiskanje takoj.